

Magyar Nemzeti Újság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 december 9, vasárnap

288. szám

Laval:

Franciaország Jugoszlávia mellett áll

Sajtóvélemények a külügyminiszter genfi nagy beszédéről

A Népszövetség előtt most olyan feladat áll, amilyenre talán a világtörténelemben nem volt példa. Legjobban jellemzi ezt dr. Benes csehszlovák külügyminiszter esütörtök esti beszédének az a része, amelyben kijelentette, hogyha a marseillei királygyilkosság a világháború előtt történt volna, akkor a két nép ma már harásban állana egymással. A Népszövetség léte azonban lehetővé tette, hogy ez a legmagasabb nemzetközi fórum hozza meg ítéletét. Ez egyúttal a Népszövetség nagy fontosságát és jelentőségét is bizonyítja.

Egészen természetes, hogy a esütörtök-i ülés előtt és azóta is Jevtics Bogolyub jugoszláv külügyminiszter áll az érdeklődés központjában. Jevtics nagy beszéde, amelyben megindokolta Jugoszlávia vádjait történelmi jelentőségű volt. A Vreme tegnapi számában azt írja, hogy Jevtics Bogolyub külügyminiszter beszéde fontos dátum a háború utáni Európa politikai fejlődésének történetében. A beszéd tényleges bizonyítéka államférfiúi bölcsességének és Jugoszlávia és az egész jugoszláv nemzet megmondoltságának és hidegvérének. A külügyminiszter beszédének minden érve talált. Egy részlet sem maradt megvilágítatlanul.

A Politika azt írja, hogy Jevtics beszédét legnagyobb figyelemmel hallgatták és tartalmával, valamint erejével mély hatást keltett a jelenlevőknek. A teremben érezni lehetett, hogy Jugoszlávia nem azért jött Genfbe, hogy pusztán a megsértettség nyilvánvalóságával meglegedjék, hanem azért,

Öfensége Pavle herceg

hogy a legfelsőbb nemzetközi intézménytől keresen megtorlást és a bűnösök megbüntetését. Így értelmezték és kommentálták Jevtics expozícióját.

Teljesen szolidáris a kisanant és a Balkán antant

A népszövetségi tanács előtt a jugoszláv emlékirat ügyében folyó vita ismételtén beigazolta, hogy a kisanant, valamint a balkáni egyezményt aláíró hatalmak teljesen egységesek. Titulescu és Benes felszólalásai során teljes egészében azonosították magukat Jugoszlávia panaszával. Hasonlóképpen Tevfik Rüzsdí bey török külügyminiszter is, aki a balkáni egyezményt aláíró államok nevében beszélt.

Tevfik Rüzsdí bey beszéde során a török nemzet mély fájdalmát juttatta kifejezésre Öfensége Alekszandar király tragikus halála alkalmából és egyúttal azt a reményét is kifejezte, hogy a magyar kormány szigorúan megbünteti mindazokat, akik ellen az a gyanu, hogy segédkeztek a terroristáknak.

Öfensége Pavle herceg fontos politikai missziót végzett Párizsban és Londonban

A Petit Prisien tegnapi reggeli számában azt írja, hogy Öfensége Pavle herceg, aki rokona Marina hercegnő londoni esküvője

után néhány napig a francia fővárosban tartózkodott, hosszasan tanácskozott a vezető francia államférfiakkal. Bár ezekről a ta-

nácskozásokról semmiféle hivatalos jelentést nem adtak ki, nem titok, hogy a Népszövetségnek beadott jugoszláv panaszról tárgyaltak. Laval francia külügyminiszternek a kamarában megtartott beszéde nyíltan mutatja, hogy Franciaország és Jugoszlávia között teljes a megegyezés.

Pavle herceg helytartó, aki már több ízben adta tanubizonyosságát kiváló személyiségének, határozottságának és politikai rátermettségének, a marseillei merénylet után nagy körültekintéssel és hidegvérrel vezeti azt az országot, amelyet ilyen súlyos csapás ért.

A lap ezután Öfensége Pavle helytartó herceg életrajzát ismerteti.

Hosszabb cikket közöl Öfensége a helytartó hercegről a Journal de Deabats és a Le Temps is. A lapok rámutatnak arra, hogy Öfensége Pavle helytartó-herceg fontos politikai missziót végzett Párizsban és Londonban.

Öfensége Pavle-helytartó herceg tegnap délelőtt visszaérkezett Beogradba

Beogradból jelentik: Öfensége Pavle helytartó herceg, Olga hercegnő, fia Nikola herceg, Antics udvari miniszter, Henderson beogradi angol követ és Hoven beogradi angol ügyvivő kíséretében tegnap délelőtt 11 órakor az udvari különvonattal Beogradba érkezett.

A pályaudvaron dr. Sztankovics és dr. Perovics helytartók, Uzunovics Nikola miniszterelnök, dr. Kojics Dragutin földművelésügyi, Lázics Sztanko belügyminiszter és Kuzmanovics Ognyan közlekedésügyi miniszter, továbbá Naggiar francia követ, Jecs menies tábornok és a királyi udvartartás vezető katonai személyiségei jelentek meg. A vonatból kiszálló Öfensége először dr. Sztankovics és dr. Perovics helytartókat, majd a megjelent többi előkelőséget üdvözölte, utána pedig palotájába hajtatott.

Laval nagy beszéde

Genfből jelentik: A Népszövetség szombat délutáni ülését kevéssel négy óra előtt nyitotta meg Benes dr. csehszlovák külügyminiszter. Bemutatta a Saar bizottság legújabb jelentését.

Az elnöki széklet ezután Vaszkonzelosz fogadta el és a tanács folytatta a jugoszláv memorandum vitáját.

Elsőnek Laval francia külügyminiszter szólalt fel és a következőket mondotta:

A színésznő esküje

A Hollywoodról nevezetes Los Angelesben elfogató parancsot adtak ki Fedák Sári és Aknay Vilma ellen, akik ellen Vajda Ernő, az ismert filmíró hamis eskü vádját emelte. A két kiváló színésznő természete sen már rég túl volt ungon-berken, amikor a letartóztatásról szóló intézkedés megtörtént és így a szenzáció a két hősnő kára nélkül sült el, dícséretére mondva Vajda Ernőnek, aki nagy rutinnal tett szert az ilyen érdekességek filmszerű kiaknázásában.

Mint a lapok írják, ez a csattanós fordulat egy kártérítési per következménye. Aknay Vilma, a Burgtheater volt művésznője, házassági ígéret megszegése címén indított pert Vajda Ernő ellen, aki a feljelentés szerint kicsalta a művésznőt Hollywoodba, majd mintha misem történt volna, a laképnél hagyta. Fedák Sári mint korona tanu szerepelt ebben az ügyben, mire Vajda Ernőnek, mint ötletes filmrendezőnek eszébe jutott valami és leleménye bőségszárójából olyan trükköt húzott elő aminek frenetikus hatásától visszhangzik most az öt világrész. Fedák Sári és Aknay Vilma, miközben fürdik a holdvilág az ég tengerében, bujdosnak, mint a betyár erdő sűrűjében, a hamis eskü vádjának tüzes bélyegével kozmetikailag egyébként jókarban tartott homlokukon.

A híradás, amely mindenről beszámol, nem terjeszkedik ki minden apróbb részletre és így nem derül ki pontosan, hogy mivel követte el Fedák Sári a hamis eskü bűntettét és hogyan alakult ki énkostársi viszonya Aknay Vilmaival. Lehet, hogy ezek a bizonyára fölülte izgalmas mozzanatok egy külön felvonásra adagolva szunyadván a világsajtó termékeny méhében. Lehet azonban, hogy a várva várt második felvonás helyett ismét az első kerül a nyilvánosság vásznára helyreigazítás vagy kópés finta alakjában, hogy ne tessenek komolyan venni a dolgot, az egész nem egyéb mint egy gondosan hízalt kaesa. Mert hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy a filmmel kapcsolatos közlések adminisztrációja és pszichológiája lényegese nélkül például a népszövetségi hírszolgálat szellemétől. A hollywoodi film-eldorádónak állandóan kell foglalkoztatnia a világ valamennyi lapját és a fősúlyt nem a szavahihetőségre, hanem az érdekességre kell helyezni. Ha tehát holnap azt olvassuk, hogy fatális tévedésről van szó, mert épen ellenkezőleg, Aknay Vilma visszavonta keresetét és most a mézesheteit éli Vajda Ernővel, Fedák Sári terebélyes égíse alatt, kezünk ágába sem jutna méltatlankodni rajta, sőt kedvünk telne a mese meglepő kanyargóiban. A filmművészet tényezőinek állandóan az aktualitás homlokterében kell sürgősködniük, hogy maga a filmkérdés egy pillanatra se szoruljon le az érdeklődés napirendjéről s hogy a művészek és művésznők ne kallódjának ki a közönség szemharabából. Minél több és minél jobb, a reklámanál nagyobb a filmnek kelendőse. A színészeket és színésznőket híresekké kell tenni, nap-nap után beszéltetni kell róluk, tele kell aggatni a személyüket a figyelemre esiklandozóan ható körülmények márnarosi gyémántjaival, hogy a publikum dőljön a moziba a szerepüket magasztaló hirdetések szuggesztívóját. Biztosak lehetünk abban, hogy Fedák Sári és Aknay Vilma, még ha igaz is a hír a köröztetésükről, sokkal jobban örülnek a világreklámnak, mint amennyire rettegnék a letartóztatási intézet cellájának puritán magányától. Mert az elfogató parancs ellen még van jogorvoslat, de ha a színésznő a feledés proskripciók listájára kerül, olyan ítéletnek van alávetve, mely ellen nincs apelláta. Fedák Sári és Aknay Vilma, legalább is egy darabig szívesen feláldozzák még a szabadságukat is, csak hogy ettől az ítéletnapról megmeneküljenek.

MENTOR.

— Ebben a súlyos vitában Franciaország Jugoszlávia mellett áll.

A bűncselekményt francia földön követették el. Akik Alekszandar királyt leterítették, a békére akartak csapást mérni. Tőlünk, a Népszövetség tanácsától függ, hogy a béke ne kerüljön veszedelembe. Laval ezután Jugoszlávia magatartását dicsérette. Jugoszlávia nem akart saját maga elégtételt szerezni — mondotta —, ami legjobbban mutatja a Népszövetség tekintélyét és a nemzetközi életben azóta beállott változásokat. A Népszövetségnek most igazolnia kell a beléhelyezett bizalmat és meg kell adnia Jugoszláviának azt az elégtételt, amelyre igényt tarthat, másfelel pedig le kell vonni a marseillei merényletből a szükséges általános tanulságot és

lehetővé tenni, hogy a jövőben az ilyen gonosz tettek megismétlődhessenek.

A francia külügyminiszter ezután sorra vette a jugoszláv vádakát és az egyes vádpontok tekintetében vitába szállt Eckhardt Tibor magyar főmegbízott pénteki beszédével. A magyar főmegbízott — mon ota Laval — tegnap kijelentette, hogy amennyiben a terroristák birtokában magyar utlevelek voltak, azokat nem szerezhették törvényes úton. A magyar főmegbízott tehát nem állította, hogy az utlevelek hamisak, vagy meghamisítottak lettek volna. Ennek folytán a magyar kormányra hárul a kötelesség, hogy megállapítsa, kiket terhel a felelősség.

— A magyar főmegbízott tegnap a revíziós politikáról beszélt. Megismétlem azt a kijelentésemet amelyet a francia képviselőházban tettem, hogy aki megbolygatja a határköveket, az Európa békéjét za-

Miért kívánjuk annyira a Mlekita tejsokoládét?

Vajon kiváló alkatrészeinek íze miatt, vajon a legfinomabb kakaó miatt vagy a tejszíre miatt, vagy mézedeles voita és felülmúlhatatlan íze miatt? Nehéz ezt szava kifejezni! Azonban, ha majd a Mlekita-tejsokoládé felolvad a szájában, mindent meg fog érteni.

varja meg. Felmerül a kérdés — folytatta Laval —, hogy a jugoszláv emigránsok a magyar kormány tudta nélkül fejtették-e ki veszedelmes tevékenységüket. A magyar megbízott szerint ez tényleg így volt. Miután azonban a jugoszláv kormány már régebben felhívta a magyar kormány figyelmét a menekültek tevékenységére, azt kell hinni, hogy egyes magyar hatóságok nem tanúsítottak elegendő éberséget.

Távol áll Franciaországtól, hogy a szenvedélyeket még jobban fűtse. Franciaország azt kívánja, hogy a tanács döntése megfelelően az igazságnak egyben kölesönös jóakarattal biztosítsa a kibékülést is.

Mi a tennivaló?

LAVAL

Laval ezután így folytatta:

— A mostani vita nem merülhet ki a történet megvitatásában, hanem fontos feladat terheli a tanácsot a jövő tekintetében is. A népszövetségi alapkormány tizedik pontja kimondja, hogy a nemzetek szövetségének valamennyi tagállama köteles tiszteletben tartani az összes többi tagállam területi épségét és politikai függetlenségét. Kötelessége tehát a tagállamoknak, hogy tartózkodjanak minden olyan cselekménytől, amely ezt veszélyezteti és eltiltja a tagállamokat attól is, hogy bátorítsanak, vagy el-tűrjenek területükön olyan cselekményeket, melyek más államok területi épségének és függetlenségének

veszélyeztetésére alkalmasak.

Ebből tehát le kell vonni a szükséges következtetéseket. Nem arról van szó, hogy korlátozzuk a politikai menekültek menedékjogát, vagy megszorítsuk a szabadságjogokat, hanem új nemzetközi szabályzatot kell kidolgozni, amely nemzetközi úton gondoskodik a politikai bűncselekmények hatályos megtorlásáról.

A francia kormány fenntartja magának a jogot, hogy erre nézve később

konkrét javaslatokat terjesszen elő.

A francia külügyminiszter beszédét a következőképp fejezte be:

— Az a veszteség, amely Jugoszláviát érte, pótolhatatlan. De legalább arra kell törekedni, hogy a béke megszilárduljon. Az érdekelt kormányoknak mindent meg kell tenniük a marseillei merénylet felderítésére és a bűnösök megbüntetésére. A magyar kormányra az a kötelesség hárul, hogy újabb vizsgálatot folytasson és

az igazságos és hatályos megtorlást elősegítse.

Végül Laval még egyszer hangoztatta, hogy a Népszövetségnek nemzetközi szabályzatot kell kidolgoznia a terrorcselekedetek lehetetlenné tételére.

Laval után Aloizi báró olasz főmegbízott, Eden angol főpecsétőr és Litvinov szovjet főmegbízott szólalt fel.

“A gazdagokon akartam bosszút állni”

Önként jelentkezett Lindbergh-béby „legújabb” gyilkosa és elrablója

Newyorkból jelentik: Wildi Robert fegyenc halála előtt bevallotta, hogy a Lindbergh gyermeket ő rabolta el. A gyermekrablás a gazdagok ellen irányuló bosszu műve volt.

A gyermeket nem akarta megölni, de mivel sikoltozott két ütést mért rá.

A gyilkosság után más államba menekült és a váltásdíjat nem ő vette fel.

A fegyenc különös vallomása után meghalt, s most a rendőrség kutatja, hogy állításai megfelelnek-e a valóságnak.

—o—

Krónika

Irja: Blazsek Ferenc

Rökk Marika még olyan fiatal, hogy bátran bevallhatja az életkorát. Allitóltag huszonegy-huszonkétéves, de harmincnál több semmiesetre sines. Ezen az ifjúságon kívül van még két pajkos szeme, csinos arca, fehér foga, gödrös álla, jó alakja és fess lába. Önmagában egyik testrésze sem olyan, hogy annál-különb ne volna a világon vagy akár szűkebb hazájában s mégis, ez a kis színész, ez a pajkos szem, csinos arc, fehér fogsor, gödrös áll, jó alak és fess láb, mint együttes, ez az ötvenegynéhány kiülő gondosan ápolttus az elmúlt héten háttérbe tudott szorítani olyan fontos problémákat is, amelyek megoldásától országok és nemzetek sorsa függ. A Saarkérdésben vagy a Grand Chako-ügyben vannak érdektelenek és semlegesek, de a Rökk Marika esetében, legalábbis erre mifelénk, aligha akadt volna valaki, aki pro vagy contra hozzá ne szólt volna, aki meg ne alkotta volna a véleményét erről a kis botrányról, amelyet azért kellett felfujni olyan nagyra, mert a színésznőknek minden reklám, még a rossz is, csak hasznukra lehet. A bécsiek most nagyon haragszanak a „schöne Ungarinn“-ra, aki faképnél hagyta őket, de ha Rökk Marika megint visszamenne Bécsbe, talán még nagyobb sikere volna, mint eddig volt, mert mindenki kíváncsi volna arra a nőre, aki hétszázötven sillinget kap egy fellépéséért s még ezt a ritka, jó állást sem tudja megbecsülni.

Hétszázötven silling... Ennyit fizettek neki egy estéért, sőt vasár- és ünnepnapokon, amikor délután is volt előadás, ezerkétszázötven sillinget; ami a mi pénzünkre átszámítva havi kétszázézer dináros jövedelemnek felel meg, a mai inséges időkben egy kölcsön-injekciókból éldegélő ország elszegényedett fővárosában. Havonta kétszázézer dinár. Ha ennyi jövedelmünk volna, nem egy hónapban, nem is egy évben, hanem két-három év alatt, mennyi tervünket-álmunkat tudnók valóra váltani, mennyi szépet és jót tudnánk cselekedni, nemcsak önmagunkkal, másokkal is; mert ilyen keresettel mindenkihez jónak és kedvesnek kellene lenni. A szerencsét meg kell becsülni és szerényen kell elviselni, hogy másokat ki ne hívjunk magunk ellen, meg ne bántunk vele. Rökk Marika azonban — akár okkal, akár ok nélkül — pillanatnyi elhatározásában hátat fordított a bécsi cirkusznak s formás lábával belerugott a silling-bankóhalmazba, mint csintalan gyerek a pelyvarakásba. Neki nem kell, sőt, még huszonegyezer sillinget is ki fog rázni a könyökéből ezért a szerződés-szegésért és mégsem fog éhen halni és mégis az övé lesz a Dunamedence legszebb autója, legértékesebb bundája, legdrágább gyöngye és legtöbb udvarlója. Hogyan és miből? Egyszerűen úgy és abból, hogy ő a Rökk Marika.

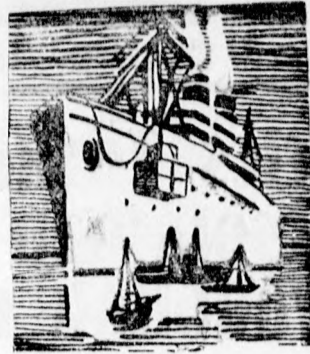
Van, aki tapsol néző, van viszont, aki felháborodik viselkedésén. Pedig nincs benne semmi különös, hiszen ez a primadonnaszeszély természetesen velejárója korunk bálványimádásának. Ha megtették őket tömjénezett istennőkké, viselünk kell a következményeket is, ahogy a szülőknek is el kell tűnőniük, hogy becézett, elkényeztetett gyermekük előbb-utóbb zsarnokukká válik, aki mindenülről kifosztja őket. A testkultusz pedig nem pogány specialitás, hanem életünk egyik rugója s minden kornak megvoltak a maga Pompodourjai, illetve Casanovái. Hogy ma tulásba estünk, hogy a fák ma már szinte az égig nőnek, az is érthető, mert ha mindenben rekordokra törekszünk, ezen a téren sem maradhatunk el; ha száz évvel ezelőtt Elsler Fannyért csak képletesen törtek össze az ifjonti szívek, illő, hogy ma a valóságban is kitorjék a nyakukat Greta Garbo kétségbeesett szerelmesei. Azelőtt is voltak hírességek és szépségek, de a fogyatékosabb technika miatt ezek a csil-

December 12-én városi közgyűlés lesz Becskereken

Becskerek városának képviselőtestülete december 12-én közgyűlést tart, amelyen a város jövő évi költségvetését tárgyalják le.

A város költségvetési tervezete elkészült és 1935-re 10 millió 589.677 dinár kiadást irányoz elő. A fedezetlen kiadások fedezésére 50 százalékos pótdótot vetnek ki.

A költségvetési előirányzat legfontosabb kiadási tétele a hátralékos rövidlejáratú váltóköleszőnk törlesztésére 425.473 dinár, az előző években fennmaradt kifizetetlen kötelezettségekre, mint a tűzoltók szubvenciója stb. 949.068 dinár, a kövezet javítására 100.000 dinár, a hidak karbantartására 60.000 dinár, városépítészeti célokra 50.000 dinár, az uttestek nyelvételezésére 55.000 dinár, partjavításokra 20.000 dinár, a városi szegények kórházi költségére 100.000 dinár, a báni kórházhoz való hozzájárulása 150.000 dinár, a közutak karbantartására 30.720 dinár, az egészségügyi otthon évi bérletére 36.000 dinár, az aggok segélyezésére 180 ezer dinár, a munkanélküliek segélyezésére 50.000 dinár az előirányzott összeg. Jelentős kiadást jelentenek az iskolák. A tanonciskolák 76.000 dinárba, az elemi és polgári iskolák 613.000 dinárba kerül-

MEINL-TEA

KÖZVETLEN BEHOZATAL

nek. Vitéz és Egyesítő I. Alekszandar király becskereki emlékművére 100.000 dinárt irányoztak elő. A város jövőre nem tervez építkezéseket és beruházásokat.

A semmitűszék elrendelte a per újrafelvételt Gaborov Milan volt becskereki városgazda kártérítési perében

Köteles-e kártérítést fizetni a cég, amelynek autóján ingyen utazott a megsérült utas

Becskerekről jelentik: Több ízben faggalkozott már a Reggeli Újság azzal az érdekes perrel, amelyet Gaborov Milan volt városgazda indított a Steinitzer cég ellen. Gaborov Noviszádra utazott autóbusszon, a szabályi komponál azonban felkérkedkedett a Steinitzer cég autójára, amellyel a cég utazója Vértés Emil utazott Noviszádra.

Gaborov átszállt az autóbusszról az autóra, alig haladtak azonban néhány száz métert, az autó a sikos töltésen lecsuszott az árokba és Gaborov karját törte.

Gaborov kártérítési pert indított a cég ellen és a bíróság életfogytiglan havi 900 dinár rokkantségélyt ítelt meg Gaborovnak.

Az ítéletet a felsőbb bíróságok is jóváhagyták és egyben kötelezték a céget, hogy a hátralékos hónapok fejében és a gyógykezelés költségeire 45 ezer dinárt fizessen ki.

A Steinitzer cég perújrafelvételi kérelemmel fordult a becskereki törvényszékhez és egyúttal a 45 ezer dinár kifizetésének elhalasztását kérte, mert a per ké-

sőbbi esetleges megnyerése esetén a már kifizetett összeget nem tudja a vagyontalan Gaborovon behajtani. A becskereki törvényszék hozzájárult a perújrafelvételhez, de a 45 ezer dináros összeg kifizetését nem halasztotta el, mert erre a céget jogerős ítélet kötelezte. Gaborov fizetésre szólította a céget, de Steinitzerék a fenti indokoknál fogva, megtagadták a kivánságot, mire Gaborov biztosítási foglalással élt és a perújrafelvételt elrendelő elsőfokú bírósági végzés ellen fellebbezést jelentett be a feljebbviteli bírósághoz.

A feljebbviteli bíróság elvetette Gaborov fellebbezését és elrendelte a perújrafelvételt, Gaborov azonban ez ellen is fellebbezett és most már érvényesíteni akarta követelését, de erre már nem kerülhetett sor, mert két nappal a behajtás előtt megérkezett a semmitűszék döntése, amely jogerősen elrendelte a perújrafelvételt. A jogerős határozat folytán elvesztette érvényét a biztosítási foglalás is és az eljárás elejétől fogva újra megindul.

lagok nem ragyogtak olyan vakítóan, mint ma. Azelőtt egy párisi fánkosnő már régen megőregedett, amíg a híre „futárpostával“ eljutott például Moszkvába; ma azonban a reklám szédületes fejlődésében szinte közvetlen környezetében élünk azoknak, akiket ügyes üzletemberek kineveznek kedvenceinké. Ha tegnap feltűnt egy nagy művésznő Honoluluban, ma már minden újságban olvasom róla a dícsírnuszokat, minden folyóiratban csodálhatom az arcképét, minden rádióban hallom a hanglegyzését, minden kirkatban gyönyörködöm a ruháiban és minden ember szájából hallom karrierjének piden ember szájából hallom karrierjének piden káns kulisszatitkait. Azelőtt hónapok kellettek, míg egy sláger a bécsi suszterinas ajkából eljutott a pesti suszterinas szájába, ma egy perc alatt bejárja, előnti, elkábitja az egész földkerekséget. A népszerűség ma nincs térhez és időhöz kötve, a népszerűség ma mindkét síkban határtalan.

Ezt tudta Rökk Marika is, amikor váratlanul visszazökött Budapestre. Itt még több virágot, még több szerelmes levelet, még több tapsot és még több pénzt fog kapni. Ha itt is megunja, elmegy Berlinbe

vagy Hollywoodba, ott még jobban értékelik a koronázatlan királyokat és királynőket. Marlene Dietrich nem olyan szép és nem olyan fiatal, mint ő s mégis tízezer dollárt kap havonta, Lilian Harvey pedig kétezer dollárt egy estére; ott Chevalier a félre-esapott szalmakalapjával százazereket keres, Chaplin pedig a kacsalábával milliókat, nem dinárban vagy sillingben, hanem dollárban.

Mért ne tennék meg, ha tehetik? Ha a közönség bolond, mért legyenek ők is bolondok? Hiszen ez a közönség boldog és megtisztelve érzi magát, ha a kegyeiben járhat. A Rökk Marikák nem fognak kivészni, amíg ki nem vesznek azok a milliók akik rajongással, sóvárgással kísérik őket minden utjaikon, mint üstökös a Tényuszálya. Ezek a diákos, láttatlanba való szerelmek, céltalan és soha be nem teljesülő vágyak pedig nem fognak kialudni soha; mert a reménytelenség is egyik adománya, szépsége az életnek, ahogy a legnagyobb zeneköltemények között is ott van elsősorban Schubert befejezetlen H-moll szimfóniája.

Friss norvég csukamájolaj

literje üveggel 30.- din. a SOA drogériában

Cucics Zorka gyanus halálával kapcsolatban teljesen alaptalanul vádolták meg Dr. Cseremov dragutinovói orvost

A boncolás megállapította, hogy a beodrai asszony haláláért az orvos nem felelős

A napokban hírt adtunk arról, hogy a különben csendes és eseménytelen Beodra község lakosságát hosszabb idő óta nagy szenzáció tartja izgalomban. Még ez év szeptember 13-án meghalt Cucics Zorka 30 éves beodrai földművesasszony. Az asszony halála, tekintettel arra, hogy Cucics Zorka már az elmúlt tél folyamán is hosszabb ideig kórházi kezelés alatt állott, nem keltett különösebb feltűnést.

A fiatalasszony haláláról már lassan meg is feledkeztek a községben, amikor Cucics Szvetozár beodrai földműves

az elhalt férje az államügyészségen feljelentést tett és annak a gyanujának adott kifejezést, hogy felesége a kezelőorvos hibájából vérmérgezést kapott és ez okozta halálát.

Cucics Zorkán annakidején Cseremov Velimir dr. dragutinovói orvos műtétet haj-

tott végre és az asszony pár nap múlva nagy kínok között kiszenvedett.

A feljelentés alapján a vizsgálóbíró indítványára bizottság szállt ki Beodrara, kihantolta az asszony holttestét és felboncolta, hogy megállapítsa a halál okát. A bizottság tagjai Radojkovics Milorad vizsgálóbíró, Nikovics Milos államügyész, Popovics Arkadije dr. törvényszéki és Luksics Szvetozár dr. kórházi orvos voltak.

A megejtett boncolás megállapította, hogy

Cucics Szvetozár feljelentése Cseremov dr. ellen minden alapot nélkülöz és az orvost semmiféle felelősség nem terheli az asszony haláláért.

Az alaptalanul meggyanusított orvos most büntető feljelentést tesz Cucics Szvetozár beodrai földműves ellen.

Vidáman megvacsorázott, békésen lefeküdt és másnap véres ágyban, megdagadt fejjel, kiverit fogakkal ébredt

Leikkellen hitvesgyilkossági kísérlet Bácspetrovácon

Tegnap délelőtt válságos állapotban szállították a noviszádi kórházba Strba Jan 34 éves bácskpetrováci gazdát. A hatósági vizsgálat megállapította hogy Strba nagyon különös módon került a kórházi ágyra, ahol élet-halál közt lebeg.

Pénteken délután a gazda lement a pincéjébe, megtöltött egy hatliteres üveget borral s így felszerelten elment Kontár András nevű nagyon jó barátjához. Kontár kolbászt sütött s mikor ez is meg volt, vacsoráznai, majd inni kezdtek. Talán este 10 óráig iddogáltak így együtt. Akkor Strba elbucszott barátjától, hazament, nyugodtan lefeküdt és elaludt. Másnap reggel zugó fejjel ébredt.

Az ágya csupa vér volt, és az egész feje iszonyúan megdagadt. Lassan felideznie, hogy több fogát is kiütötték és a ballülét átvágták.

Annyira megrémült, hogy erőten hangon segítségért kezdett kiáltozni. Később esendőri bizottság szállt ki a helyszínére, orvos is került és most még furcsább volt Strba vidám lefekvése utáni érthetetlen, tragikus ébredése. A gazda ugyan, is semmire sem emlékezett és még csak hozzávetőleges magyarázatot sem tudott adni arra vonatkozóan, mi történt vele.

Később azonban eszébe jutott felesége, akit még nem látott. Akkor kifejezést adott annak a gyanujának, hogy

talán felesége tehetett valamit vele, mert már régebben rossz viszonyban éltek.

A esendőri csakhamar megtalálták az asszonyt, míg Strbát azonnal beutalták a noviszádi kórházba.

Strba Mara meglepő hidegvérrel, szinte egykedvűen így adta elő az eseményeket:

— Este 10 órakor holtrészegen jött haza az uram. Szidni kezdett azonnal, majd meg akart verni. Magamra kaptam valamit és kiszaladtam az udvarba, ahol elrejtőztem. Mikor már biztosra vettem, hogy férjem elaludt, magamhoz vettem egy

ötökös kalapácsot és kétszer fejére sújtottam. Mivel azt hittem ezzel végeztem is vele, a szalmába rejtettem a kalapácsot és átmentem a szomszédokba...

Arra a kérdésre, hogy miért akarta megölni az urát és három gyerekének apját, azt felelte, hogy

megunta már az örökös veszekedést és szeretne volna nyugodtan élni további életét.

A esendőrség Strba Mara vallomását épen olyan furcsának találta, mint amilyen furcsa volt Strba különös ébredése s épen ezért tovább folytatja ugyan a vizsgálatot, de nem tartóztatta le az asszonyt.

Karácsonyra szép és hasznos ajándékot vegyen hozzátartozójának.

A legjobb szövet-beszerezési forrás:

Kulai posztólerakat, Noviszád KRALJA ALEKSZANDRA 14

(A Párizsi Nagy Áruház mellett)

Oriási választék, kitünő minőség, olcsó árak!

HALLO

London

A Daily Telegraph azt jelenti Essenből, hogy Krupp v. Bohlen valószínűleg lemond a német ipar vezéri tisztéről mivel súlyos nemzetelértesési támadtak a nemzeti szocialista vezetőkkel a német ipar újjászervezése tekintetében. Krupp lemondására a lap szerint a saarvidéki népszavazás után kerül sor. Ezenkívül Puppe nyersanyagbeszerzési kormánybiztos lemondására is számítanak.

Párizs

A kamara pénzügyi bizottsága 12 szavazattal egy ellenében megszavazta a 800 milliós rendkívüli katonai hitelt.

A Havas-ügynökség jelentése szerint Berlinben makacsul tartja magát az a hír, hogy a titkos államrendőrség az egyházi ellenzék valamennyi vezetőjét le akarja tartóztatni. Hír szerint Müller birodalmi püspök már elkészítette a letartóztatandó személyek névsorát.

A semmitőszék elutasította Violette Nozières semmisségi panaszát, aki — mint ismeretes — apagyilkosság miatt lett halálra ítéltve.

Perugia

Perugia tartományban egy óriási viziló maradványaira bukkantak, amely a quartier korszak kezdetén élt. A medence és koponyacsontok, továbbá az alkapocs és néhány fog elég jó állapotban maradtak meg.

Varsó

Varsó közelében motorhiba miatt lezuhant egy katonai repülőgép. Adamski repülőhadnagy, a gép vezetője, szörnyethalt.

Noviszádi terménytőzsde

A noviszádi terménytőzsdén tegnap a következő hivatalos árakat jegyezték:

Ujbuza 79 kilogramos 2 százalékos Noviszád környéki 104—105, Szombor környéki 104—105, közezbácskai 104—106, tiszai hajóból 114—116, dunai hajóból bácskai és bánáti 113—115, felsőbánáti 102—105, délbánáti 103—104, szerémi 104—106, szlavóniai 110—112.

A privilegizált kiviteli társaság által külföldre szánt termények árai:

Buza: tiszai hajó Csurgug 80 kg 2% 134, Csurgug alatt 133, bégai hajóból 133, csatornai hajóból Kula—Beceje között 132, bácskai és bánáti dunai hajóból 79 kgs 2% 131, dunai hajóból szerémi 124, szerémi szávai hajóból 120.50, csatornai hajóból Crvenka és Bezdán között 129.

Rozs: bácskai 102—104.

Árpa: bácskai és szerémi 65-66 kg 105—107.50, bácskai és szerémi 67-68 kgs 122.50—125.

Zab: bácskai és szerémi 78—80, szlavóniai 82—84, hajóból 84—86.

Tengeri: bácskai gar. minőség 54—56, bácskai szárított 62—64, bácskai december januárra 57—59, bánáti új gar. minőség 51—53, bánáti szárított 59—61, új szerémi gar. minőség 54—56, szerémi szárított indijjai paritásban 62—64, szerémi indijjai paritásban december-januárra 57—59, szárított hajórakomány 73—74, mixed hajóból 67—69.

Buzalisz: (az árak gyűjtőforgalmi adó nélkül értendő) bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 170—190, kettes 150—170, ötös 130—150, hatos 112.50—122.50, hetes 100—105, nyolcas 90—95, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 167.50—177.50, kettes 147.50—157.50, ötös 127.50—137.50, hatos 110—120, hetes 100—105, nyolcas 90—95.

Buzakorpa: bácskai és szerémi jutazsákokban 73—75, bánáti jutazsákokban 72—74, jutazsákokban hajórakomány 74—76.

Fehérbuz: bácskai és szerémi 2% zsák nélkül k. d. 127.50—130, fehér zsák nélkül hajóból 134—136, tarka szlavóniai 87.50—90.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjeli 20-58.
Szobotica, Knjaza Mihajla ucca 2. Telefon 6-70
 Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapiokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.
 Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

— Adventi istentisztelet a noviszádi evangélikus templomban. A noviszádi evangélikus templomban ma délelőtt fél 11 órakor magyar nyelvű adventi istentisztelet lesz.

— A Narodna Banka becskerekeli fiókjának új vezetője. Becskerekéről jelentik: To dorovics Zdravkót a Narodna Banka vrsaci fiókjának vezetőjét hasonló minőségben a becskerekeli Narodna Banka élére helyezték.

— Fény árad egy leült libából. Tegnap délután különös vendége volt szerkesztőségünknek, egy leült liba. Az izlésesen megkopasztott libuskát gazdája Jeney Rozália nem ajándéknak szánta, hanem riport témának. Az történt ugyanis, hogy a libát leülése után az éléskamrába tették, miközben rémülten látták, hogy a liba sziporkázó fényt áraszt. Nagy ijedelem támadt a Jeney családban, mert a liba belső részeit előzőleg már jóízűen elfogyasztották. Minthogy azonban baja senkinek sem történt tőle, a különös libát elvitték bemutatába s mos szak emberek vizsgálják, hogy tulajdonképpen mi világít a másvilágra kötözött liba földi maradványaiban? Az eddigi feltevés szerint valószínű, hogy a liba arzénrel, vagy egyéb foszforeszkáló anyaggal telített füvet táplálkozhatott, s ez okozta szervezetében a különös elváltozást és azt, hogy izes pesenyéje nyilván nem kerül vasárnap ebéd gyanánt a Jeney család asztalára.

— Tegyen próbát egy nyolcad kiló kávéval s győződjék meg kávéjuk elsőrendű minőségéről. — Gausz Viktor, fűszerkereskedés, Noviszád, Haltér.

— Az állami osztályosorsjáték december 6-án és 7-én megtartott harmadik húzásán a nyolcvanezer dináros nyereményt a 83.936, a nyolcvanezer dináros a 44.306 számú Lusz tig bankházban vásárolt sorsjegy nyerte. Mindkét sorsjegyet Czilezer Isza „Cserei“ (Noviszád, Asztoria kávéház) adta el.

Eredeti Bleyle-sweater

1-3 éveseknek Din. 88-
KLEIN EUGEN üzletében
 Noviszád, Veliki Becskerek, Szent

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggeli előtt egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet.

— Jótékonycélu egyesületeknek! Felhívjuk az összes jótékonycélu egyesületeket — Vöröskereszt, Rotary klub, szabadkőműves páholy, különböző iskolai előjáróságok, patronage, stb, hogy a közeledő karácsonyi ünnepekre gyerek-ruha szükségletét „Tivar“ áruházban szerezzék be. Az összes jótékonycélu egyesületeknek ez alkalomra a „Tivar“ gyár 10 százalékos engedményt ad az eredeti gyári árból. — Tivar Odjela, Szobotica, Karagyorgyev trg 5.

— Nemes tánciskolájában (Kralja Aleksandra 7) kurzus felnőtteknek, 10-én, hétfőn este 8 órakor.

Szarakanizsal hírek

A belvárosi nagytemplom belső festéseinek munkálatai befejeződtek. Az ünnepélyes felszentelés ma történik ünnepi mise keretében délelőtt 10 órakor. — Dr. Nikolics Vladimir városi főorvostól, aki jelenleg betegszünet alatt áll, átvette hivatalát dr. Topolac Szarakanizsa város új kerületi orvosa, aki a városi kórházban végzi a szegények díjmentes kezelését. — A rendőrség rendelete értelmében szigorúan tilos a népkertben az ágak és cserjék tördelése.

Legszebb ajándék az ünnepekre a szentkép

amit na y választékban és olcsón beszerezhet
LERCH JANOSNAL NOVISZÁD, FÜ TAKI UT 9
 Ugyanott szakemberi kepleretkezés!

— Eros, verbó, kövér emberek igyanak naponként, reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést.

— Fényes esküvő Topolán. Ünnepélyes külsőségeikkel esküdtött örök hűséget Topolán Buchwald Béla takarékpénztári tisztviselő Hajtinann Jolánnak. A templom zsúfolásig megtelt közönséggel. Az esketés szertartását Barys Viktor plébános végezte. Hoffmann Károly kántor Mendelsohn Nászindulóját orgonán adta elő. A násznagyti tisztet Drakulics Mita és Kőműves Mátyás látta el.

— Újból szabadlábrahelyezésüket kérik a szarakanizsal gyilkosság gyanúsítottjai. A szarakanizsal gyilkosság ügyében újabb fejlemény történt, amennyiben a gyanúsítottak, akik ellen a kihallgatás után elrendelték a vizsgálati fogságot és ezt a tanács is megerősítette, tegnap újabb kérvényt adtak be szabadlábrahelyezésük iránt. Mint ismeretes lefolytatott vizsgálat folyamán Mészáros Istvánál véres nadrágot találtak. A véres ruhadarabot megküldték a beográdi vegyvizsgáló intézetnek annak megállapítására, hogy a vérfolt milyen eredetű. A beográdi vegyvizsgáló intézettel a napokban érkezett vissza a ruhadarab. A vizsgálat negatív eredménnyel járt, amennyiben megállapítást nyert, hogy a ruhában levő folt nyulvértől ered. A fejtartózatot, tak most ennek alapján újból szabadlábrahelyezés iránti kérvényt nyújtottak be a törvényszéki tanács hoz, amely hétfőn dönt a kérvény ügyében.

— Csak három községi tisztviselőt erősített meg állásában a csantavíri képviselőtestület. A csantavíri képviselőtestület december 5-én délután 2 órai kezdettel közgyűlést tartott Fülöp Péter községi elnök vezetésével. Több kisebb ügy letárgyalása után szavazás alá bocsátották azokat a tisztviselőket, akiket a községi szolgálatra továbbra is megfelelőnek találnak. Az elsőosztályú tisztviselők közül Vrsaljkov Makszim főjegyzőt, Gergurov Györgye közigazgatási jegyzőt és Bikár Milan dr. községi jegyzőt megerősítették, Kolin Vilmos állatorvost, Baskarat Vjekoszlav adóügyi jegyzőt, Vladiszavljevic Milorad végrehajtót, Vujics Szlavko közigazgatási előadót és Nesztarov Mihajlo községi írnokat pedig leszávarták. Ennek alapján most pályázatot írno ki állatorvosi, adójegyzői, végrehajtói és két írno ki állásra.

Élénk volt a topolai hetivásár. Nagy felhajtás és feljavuló árak jellemezték a legutóbbi topolai hetipiacot. A gabonapiacra a morzsolt tengeri iránt élénk kereslet nyilvánult meg, a tengeri elérte az 55 dináros árat, buzában nem volt kereslet, de a felhozott áru 100 dináron felül kelt el. Az állatvásár igen élénk volt, különösen kövér sertés és ló iránt mutatkozott érdeklődés. A kövér sertés 6-7 dináros árban kelt el, lovakat 3-4.000 dináros árban adtak el. A baromfipiacra a pulyka 4 dinárra esett, hizott liba 5-6, kacsa 7 dinár volt, tyúk, csirke kilogramja 5 dinár. Tojás 50 parára emelkedett. Alma, körte 2-3 dinár volt. Tej literje 1 dinár, vaj kilogramja 16 dinár. A nagyforgalmu piacon a szigorú ellenőrzésre való tekintettel egyetlen zsebmetszés sem fordult elő.

Ez a valódi Kolini Cikória

— A vasutas és egyéb nyugdíjasok szövetségének noviszádi fiókjá (Futoski put, Maros féle vendéglő) értesíti tagjait, hogy tagdíjbefizetés december hó 9-én délután félhárom órakor lesz, ugyanakkor kérjüld a tagdíjhátralékokat és a tüzelőanyag részleteket is befizetni. Ezuttal közöljük az igen tisztelt olvasó közönséggel, hogy tagjaink sorába felvesszük ugy a helybeli, mint a vidéki nyugdíjasokat, ugyancsak felvesszünk bárkit igen csekély havi díj ellenében pártoló tagként. Egyletünk működéséről egyébként tagjaink adhatnak bővebb felvilágosítást, valamint alapszabályaink.

— Megszűntek a légköri zavarok, melyeket főlegesen kiküszöbölt a rövid hullám az Orion Rádióknak. Eladia kedvező részlettelésre is GELB Futoski pu. 9.

A személyazonossági igazolványok kiváltása. A noviszádi rendőrigazgatóság ezuton is közli, hogy a személyazonossági igazolványokat naponta csak délután félnégy és félhat óra között adnak ki. Minden igazolványhoz két fényképet kell mellékelni.

R. TEOFANOVIC
 Noviszád, Kralja Petra ucca 25
 Allandó raktáron tart legújabb PHILIPS-FIPUSOKAT:
 638, 736, 836, 940, 93

Szilárd a kenderpiac

Odjacirol jelenik: Az elmúlt hét folyamán igen élénk volt a forgalom kenderben s a külföldi cégek elsősorban Anglia számlájára nagyobb kötések jöttek létre. Ugyanakkor a belföldi fogyasztók részéről is nagyobb kereslet mutatkozott, úgy hogy a tegnapi hetivásáron a jobbfejta kenderért már 5.75-6 dinárt is el lehetett érni, ami a legutóbbi jegyzéssel szemben emelkedést mutat.

Hivatalos árfolyamok.
 (Első számoszlop a kereslet, a második a kínálati árait tünteti fel).

I-a parasztkender	5.50-6.00
II-a parasztkender	4.75-5.25
Kardakender	4.25-4.50
Tisztított törési kóc	2.25-3.00
I-a tilott kender	6.50-7.25
II-a tilott kender	6.00-6.50
I-a tilott kóc	4.50-5.00
II-a tilott kóc	4.00-4.50
5-ös istrángkender	9.50-10.00
5-ös szakállkender	7.50-8.00
6-os istrángkender	11.00-11.50
6-os szakállkender	8.50-9.00
Közigereben kóc	4.75-5.00

STANDARD-RÁDIÓK

nem ismernek távolságot,

STANDARD-RÁDIÓK

vezetnek!

STANDARD-RÁDIÓK

a legtekélyesebb készülékek. — Minden városban és községben képviselt és lerakat

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő házavarok, fellüvódás, emetellen szájiz, émelygés, homlokfájás, láz, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc keserűvíz igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régóta megállapította, hogy a Ferenc J. viz has náta a tulok és és ivás káros következményeinek igazi jótémény.

— Előadás a noviszádi református Olvasókörben. A noviszádi református Olvasókörben ma tartja meg az első előadását Horváth Lajos lelkész: A kálvinizmus szociális tanai címén. Az előadást az Olvasókör Groblyanszka utca 6 számú helyiségében tartják meg.

— **Wollner Ilonka** raktáron levő fűzőket és melltartókat, mélyen leszállított áron árulja.

— Uj községi orvos Nákovon. Dr. Kopasz Pál bocsári községi orvost, ugyanolyan minőségben Nákovora helyezték át.

A technika szenzációja a „STABIL” száraz elem!

Csak ez az elem raktárképes 9 hónapig s ezért rádió részére legelőkeltebb a STABIL batéria.

Kérje mindenütt ezt a márkát! 152

Gyártó: JUPITER ELENGYÁR, Szabolcs

— Előkészületek a szombori hitközségi vezetőség új választásaira. A szombori római katolikus hitközség vezetőségének megbízatása december 31-én lejár és ezért december 18-án reggel 8 órakor megkezdődnek a szavazások az új vezetőség megválasztására. A választáson szavazati joggal bír, minden 21 életévét meghaladott hívő, aki kifizette 1933. évi adóját.

— **Skunks a nagy divat! Leannyobb vásztor, legolcsóbb árak: FARKAS szőrmearuházban, Noviszád, Krajja Petra ul.**

— A szombori szoborbizottság felhívása ismeretes, hogy Szomborban is mozgalom indult Egyesítő Vitéz Alekszandar király szobrának felállítására s az emlékműhöz szükséges anyagiak előteremtésén külön célszerű alakult bizottság fáradozik. Most a gyűjtés megindult, a bizottság figyelemzteti Szombor lakóit, hogy csak olyan ívekre adakozzanak, amelyek úgy a bizottság pezdájával, mint Mihajlovics rendőrvezető, Bugarzski Nenad közjegyző és Krisztiforovics Iván bizottsági tag eláírásával bírnak.

— **Izületi csúznál és ischiasgnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorral bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését és igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.**

— **Női téli kabát, pullover, tűző, lehnemű, kezű és harisnya szükségletét FISCHER J. és FIA cégnél Noviszádon szerezze be.**

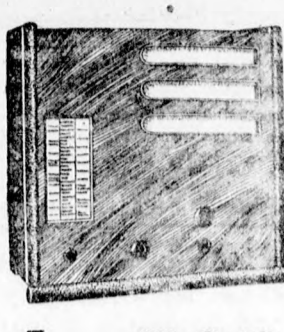
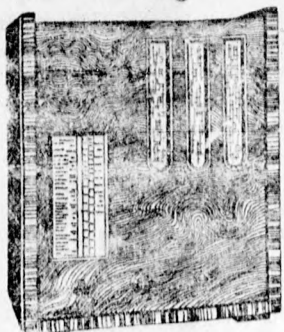
— **Meghalt dr. Wolf Jakab, kikindai ügyvéd. Pénteken délután meghalt Kikinda társadalmának egyik kimagasló és karakterisztikus alakja dr. Wolf Jakab. Orbánban hunyt el. Ma délután 3 órakor temetik.**

SZÜLOK!

Ha gyenge az iskolába járó gyermeke, adjon neki mindennap reggel és este egy-csö kiskanál „Energín”-t a vér, idegek és étvágy erősítésére. Azok a gyerekek, akik rendszeresen vesznek be „Energín”-t, 6 évig élnek és ellenállnak minden megbetegedésnek. A tiztől tizenhét éves terjedő kor a gyermek életében a fejlődés kora, ezért főleg ebben az időben fontos, hogy a gyermeke „Energín”-t vegyen be, Adjon „Energín”-t minden családnak, akinek nincs étvágya, aki gyenge és vérszegény.

„ENERGIN” kapható gyógyszerárakban félliteres üvegekben, amelyek ára 35— dinár.

Az egész világot bejárhatja

SUPER 303. 403. és 505.

készülekeinkkel, rövid, közép és hosszú hullámokon, fadng-egyensulyozóval, zajtalanszabályozóval mindentaita áramra,

ORION RADIO kapható kedvező fizetési feltételek mellett **GELB** villamossági vállalatnál, Noviszád, Futaki ut 9

A vrbászi katolikus egyházközség története

A templom ötven éves jubileuma alkalmából

Vrbász katolikus társadalmának szombaton ünnepelte a templom fennállásának ötven éves jubileumát és az ebből az alkalomból tartott diszgyűlésen Krámer Márton világi elnök érdekes előadást tartott az egyházközség és a templom történetéből.

A katolikusok bevándorlása Vrbászra csak Novivrbász telepítése után kezdődött meg nagyobb mértékben, de Sztárvrbászra már röviddel a törökök kiűzése után vándoroltak be szláv és magyar katolikusok. Az egyházközség alapítására azonban még Novivrbász telepítése után sem lehetett gondolni, sőt még a múlt század közepe táján is nagyon kisiny volt a vrbászi katolikusok száma. Az ötvenes években 33 katolikus gyermeket sikerült összeírni és akkor meg alapították az első katolikus iskolát, mely 1863-ban 23 hold földet is kapott. Idővel Odzsaei, Veprovác, Kula, Zsabalj, Malinvo, Topola és Kula községekből több katolikus család vándorolt be Vrbászra és 1874-ben dr. Haynald Lajos kalocsai érsek engedélyével megalapították az egyházközséget, mely akkor 240 lelket (34 magyar és 16 német családot) számlált.

A novivrbászi 250 számú házban nyert elhelyezést az imaterem és a paplak. A ház megvételéhez a kalocsai érsek 2000 forintot adományozott. Egy évvel később neveztek ki a fiatal egyházközség első papját Flach Ferenc bajai káplánt plébánosnak. A gyógyszer beszerzésére részben a vrbászi hívek, részben a kucurai és szoborbráni katolikus egyházközségek, részben a pesti oltáregyesület adakoztak. Az első plébános az új egyházközség megszervezése körül szerzett nagy érdemeket, majd mikor 1882-ben meghalt Hümpfer Alajos követte mint helyettes lelkész és a még ugyanaz évben kinevezett Turnovszki Rudolf mint rendes plébános.

Turnovszki plébános nevéhez fűződik a templom felépítése.

Röviddel Vrbászra való kinevezése után a hitközség 2800 forintért megvette azt a telket, melyen a templom és a plébánia állnak és egy évvel később 1883-ban fel is épült a plébánia épülete. Még ugyanaz év októberében lerakták a templom alapkövét is. A következő év augusztusában beszentelték a templom keresztjét és néhány hónappal később, 1884 december 8-án a kalocsai érsek megbízásából Turnovszki Rudolf plébános nagy ünnepek keretében beszentelte az új templomot. Röviddel az

új templom beszentelése után az új harangok is megérkeztek és a vrbászi katolikus hívek attól kezdve saját templomukban szolgálták az Urat. Turnovszki plébánost 1891-ben Karavukovóra helyezték át, utódja Magyar István plébános lett, a vrbásziak kedvelt Pista bácsija. Magyar István Vrbászson rendkívül áldásos tevékenységet fejtett ki és különösen a felkezetek közötti béke és békés együttélés terén szerzett hervadhatatlan érdemeket. Magyar plébánost Vrbászson mindenki szerette és ő maga is annyira megszerette Vrbászt, hogy mikor később mint hajósi plébános meghalt,

végrendeletében Vrbászson való eltemtetését kérte.

Alatta szervezték meg a második és harmadik tanítói állást. Utódja dr. Szorgh Antal 1915-ig működött Vrbászson, ahonnan 1924-ben Vajszkára helyezték át, míg a vrbászi plébános a még ma is hivatalban levő Tittl György plébános lett. Léh Pál kántor rövid megszakitástól eltekintve több mint ötven éve áll a hitközség szolgálatában és már a templom beszentelésekor is ő kísérte orgonán a szentmisét.

Az egyházközségnek fennállása óta következők voltak világi elnökei: Delhaes Rigaud takarékpénztári igazgató, Schuch Károly gyógyszerész, Szeidl Róbert kereskedő, Szevera János tanár és a jelenlegi világi elnök Krámer Márton nyug. postatiszt viselő. Mint szindikuskok működtek: Kossin Antal, Delhaes Rigaud, Krenauer Emil, Fernbach Jakab és Kása Balázs. Szedmina Vendel kereskedőt 1927-ben örökös szindikusa nevezte ki a püspöki hatóság. Alapítása óta a hitközség lélekszáma 1518-al növekedett és ma Sztárvrbászson 855, Novivrbászson 1903 lelket számlál. Ezek közül 2197 magyar, 401 német és 160 szláv nemzetiségű. Ötven év alatt 467 párt eskettek meg, 2588 halottat temettek.

Egy egész évet kell Önnek várnia, míg a bankban elhelyezett pénze után legfeljebb 5-6% kamatot kap **Nálam egy perccet sem kell várnia!**

Ön azonkívül, hogy a legolcsóbb árat élvezi, vásárlásai befejeztével felmutatja ezen hirdetés nekem, és minden további nélkül még 10% engedményt nyújtok árámból. Csak karácsony havában érvényes

az Olcsó Perepaticsnál, rövid és divatú kereskedő, Noviszád, Futaki ut 27.

S P O R T

Ma Noviszádon:

Palánkai Szloga-NAK elsőosztályu

Trgovacski-Viktoria, Jugoszlávia-Karagyorgye
és ZsSK-Napred másodosztályu bajnoki

Az idei őszi bajnoki szezonban elsőjében szerepel Noviszádon a palánkai Szloga jóképességű csapata. A Szlogát általában igen ritkán látjuk Noviszádon, pedig a palánkai elsőosztályu csapat a multban sok kellemetlen meglepetést szolgáltatott noviszádi ellenfeleinek, noviszádi pályán.

Ma a NAK-kal játszik elsőosztályu bajnoki mérkőzést délután 2 órakor a NAK pályán. Papirforma szerint ma Noviszádot nem fenyegeti kellemetlen meglepetés, hiszen a Szloga eddig valamennyi bajnoki mérkőzését elvesztette és nemrég a saját pályáján szenvedett érzékeny vereséget a noviszádi kékfűhérektől. Nem valószínű, hogy a két csapat erőviszonyában legutóbbi találkozásuk óta, nagyobb arányú eltérések mutatkoznak. Igaz, hogy a NAK mintha visszaesett volna formájában, de azért alig hisszük, hogy 2-3 gólos győzelmét a Szloga meg akadályozhatja. Előmérkőzést a Trgovacski játszik a Viktóriával. Favorit a Trgovacski 2-3 gólos győzelem erejéig.

Délután 8 óra 15 perckor a Rádnicski pályán a Jugoszlávia a Karagyorgyevval játszik másodosztályu barátságos mérkőzést. Itt már kemény küzdelemre van kilátás, de azt hisszük, hogy végeredményében mégis a Karagyorgye győz kis gólaránnyal. Az utána következő ZsSK-Napred mérkőzés kiemelté nyilván látszik. Igaz, hogy a Vasutasok kiváló startot vettek az idén, de a Napred is fokról

fokra emelkedett a formában és a bajnoki tabellán egyaránt. A ZsSK-nak nagyon jól kell játszania, ha győzni akar és megtartani előkelő második helyezését.

Mérkőzések a vidéken

A noviszádi Vojvodinát ma Mitrovicára szólítja bajnoki kötelezettsége. Nem lesz könnyű a munkája. A Gradjanszki odahaza mindig veszélyes ellenfél, most pedig fokozza küzdőképességét az a körülmény, hogy meg akarja őrizni büszke vezető pozícióját az elsőosztály bajnoki tabelláján. A noviszádi csapatokra egyáltalán nem bizelők, hogy az elmúlt esztendőben állandóan a kiesés gondjával küzdő Gradjanszki tartja hetek óta az első helyet. A Vojvodinára hárul a feladat, hogy mai győzelmével bevezesse a noviszádi csapatok harcát az első helyezésért. Reméljük, hogy ez a törekvése sikerül is, bár — ismétljük — nehéz munkája lesz ma délután a mitrovicai pályán.

Mitrovicán egyébként bajnoki mérkőzés is lesz a rumai Rádnicski a Zanatlíjával mérkőzik. Favorit a Zanatlíja. Csurugon a Hajduk helyi derbimérkőzést játszik a Boraccal. Itt a Hajduk győzelmére valószínű. Indiján a Jedinstvo-ISK mérkőzés az ISK győzelmét igéri.

Becserek mai sportprogramja

Becserekről jelentik: Az őszi bajnokság utolsó előtti fordulóját játsszák le ma Becskereken. A Schwaebische-Gradjanszki (Jasatomics) és Rádnicski-ZsSK mérkőzés kerül sorra.

Az első mérkőzés favoritja az eddig még veretlen Schwaebische, amely ezzel a győzelmével véglegesíti első helyezését. A munkáscsapat és a vasutasok találkozója teljesen nyitott és ez a mérkőzés a középhezérések sorsát dönti el.

Ma Bécsben szerepelnek a jugoszláv vívók

Bécsben nagyszabású nemzetközi vívómérkőzés folyik amelyen Jugoszlávia legkiválóbb vívói is résztvesznek. Az osztrákokon kívül clindulnak a versenyen a magyar, továbbá a csehszlovák vívók is.

Mint hogy a világhírt magyar vívógárda népes mezőnyrel indul a bécsi versenyen, a más nemzetbeli versenyzők helyezése szép sikert jelentene.

A noviszádi Napred SK hivatalos hírei. A ZsSK elleni bajnoki mérkőzésre a Rádnicski pályán ma reggel 8 órára az alábbi játékosok jelennek meg: Nagy, Juhász, Ruzsicska, Palicsko, Svraka, Acs I, Kogoj, Bauer, Fábján, Erdős, Gál. Csapatvezető Kühner, pénztáros Goldstein, rendezők: Galambos, Kakucska, Svraka II és Glazer. — Intéző.

A kuglizó sport hírei

A noviszádi kuglizószövetség hivatalos hírei

A kuglizószövetség felhívja a kugli klubok figyelmét, hogy a bajnoki mérkőzések hétköznapiokon fél kilenc, szombaton kilenc órakor kezdődnek.

Az alszövetség felhívja a csapatokat, hogy a bajnoki és barátságos mérkőzéseken a játékosok a balkarjukon fekete szallaggal tartoznak megjelenni. A játékosoknak vagy egyetű dreszben vagy fehér ingben kell megjelenniük.

A bajnoki mérkőzések idején minden rendező egyesületnek két rendezőt kell állítania, akiknek a mérkőzés előtt az alszövetségi kiküldöttnek kell jelentkezniük.

Ma az alszövetségi kiküldött dr. Wagner István kedden Klacsek, szerdán Horváth, csütörtökön: Vengrzenovszki, szombaton: Romics.

Bírák: szombaton: Daloskőr—Jugoszlávia: Buri; szombaton Olvasókőr—Zmajevác: Marschal; Kedden Daloskőr—Zmajevác: Gumbinger II; szerdán: Jugoszlávia—Olvasókőr: Burtvinszki; Csütörtökön NAK—Zvezda: Somogyi; szombat 15-én: Daloskőr—Zvezda: Pichler; szombat Olvasókőr—Orao: Gumbinger II.

A mérkőzés alatt dohányozni tilos.

Nemes tánciskolájában

(Kralja Alekszandra ucca 7)

vasárnap este 8-11 óráig
gyakorló-est. 7-10-ig Jazz-zenekar

Hétfőn 6 hetes kurzus kezdődik.
9 óra után a kapu zárva van.

Ma derbi-meccs lesz Szuboticán

A mérkőzést a Bácska pályáján látszák

A szuboticai futballbajnokság őszi fordulójának utolsóelőtti vasárnapján egyetlen bajnoki mérkőzést játszanak. Az első helyezett Bácska együttese mérí össze erejét a második helyezett Villanytelep csapatával. A mérkőzés eredménye erősen befolyásolhatja a helyezési sorrendet, amennyiben ha a telepiek győznek, úgy kétségessé válik a Bácska első helyezése. Míg ha a pirosfehérek nyerik a mérkőzést, az őszi bajnokságot bezizosították maguknak.

A két élcapat a mai erősrámu és izgalmasnak ígérkező bajnoki mérkőzésre a legjobb felállásban veszi fel a küzdelmet. A Bácska a következő csapattal játszik: Pancsics — Sársevics, Bogesics — Andosevics, Hampelics, Kopunovics — Gabriics, Mareikics, Vujkovics II, Bogesics, Crnjakovics. A Villanytelep: Szabó — Lövenberger, Rukovina — Szüics, Kopasz, Fleismann — Arancsics, Karip, Piszanic, Speljar, Balázs.

A beográdi Jugoszlávia 5:3 (4:1) arányu győzelmét aratott a szuboticai Zsak felett

A helyi másodosztályu bajnoki mérkőzések gyenge sportot nyújtottak

Tegnap délután a Bácska szombori uti sporttelepén két másodosztályu bajnoki mérkőzést bonyolítottak le. A mérkőzések iránt nagyon csekély érdeklődés nyilvánult meg. A bajnoki mérkőzések során

a szuboticai Postás 3:0 (1:0) arányban győzött a Sport ellen.

A fiatal postáscsapat, amely most jutott be a az elsőosztályu csapatok közé, újabb két pontjával összesen 9 pontot szerzett és ezzel bizosította magának a negyedik helyet. A mérkőzést Vukovics bíró vezette.

A Konkordia-FAKO találkozás győztese a Konkordia, amely 1:0-ás félidő után 2:0 arányban verte a lanyhán és lélektelenül

játsszó harisvagyári csapatot.

Bíró: Slezák.

A városi uti pályán bonyolították le a beográdi Jugoszlávia-Szuboticai Zsak városközi mérkőzést. A találkozón nagyszámu közönség jelent meg. A beográdi csapat eleinte hatalmas lendülettel feködt bele a játékba, néhány gyönyörű akciót vezetett a vasutasok kapuja ellen, úgy hogy az első félidőben ugyszólván teljesen uralta a pályát. A félidő 4:1 eredménnyel zárult.

A második félidőben a Zsak fokozatosan magára talált, egy két eredményes támadást vezetett a beográdiak ellen és sikerült az eredményen még két góllal szepíteni. A mérkőzést megnyernie azonban már nem volt ereje és így 5:3 arányu vereséggel hagyta el a pályát. Az érdekes és küzdelmes mérkőzést Hanák bíró vezette.

Bácskától az Adriáig:

vándorbottal, tarisznyával — munkakeresőben . . .

Komáromi József Sándor riportregénye

(4)

Az első két sarkon azért megálltam és visszafordultam. Aztán, mikor már nem láttam a házunkat, szememre huztam a mi csapókámat és vissza se fordultam többet. Lassan kiértem a határba. Amint elhagadtam a tanyánknál, ami csak volt a menk, kihullott két keserű könnyesepp a szememből. Nagyot köszöntem az utszéli keresztnek s elhagytam falunk határát...

Vándorregény jár egyedül

Az első utmenti csárdánál kedvező jelek biztattak. Egy kocsi álldogált az ajtó előtt. Mikor odaértem, akkor lépett ki a gazda.

— Szerencésés jónapot — köszöntem rá.

— Adj Isten!
— Elvinne-e a kocsival?
— Messzire lesz?
— Csak Zágrebba.
— Csak? — nézett rám elképedten az ember.

— Csak. De lehet, hogy tovább is...
Megsodorta bajuszát, aztán a kocsi felé bökött:

— Hát én ugyan nem megyek odáig, de azért csak üljön föl.

Megindultunk. Aztán egyszerre elfordult a szekér. Leugrottam, megköszöntem a szivességet s ismét az apostolok lován folytattam utamat. Iparkodtam egyre, de nagyon lassan fogyott az út. Később lisztesszákkal megrakott csikorgó szekér ért a sarkamba. Szoboránig vitt el. Mikor beértünk a Taluba, megkérdeztem a kocsist, nem-e kéne segítség a zsákok lerakásánál?

— Nem nagyon — felelte rosszkedvűen.
— Akinek viszem, az is szegény, lerakja maga is.

Aztán az egyik sarkon a kocsi jobbra csikorgott, én meg balfelé vettem utamat. Délután két óra lehetett. Megállapodtam a templom előtt. Gondoltam enni volna jó. De ha a magamét bontom meg, gyorsan a végére járok. Valami bölesebbet kéne kigondolni.

Megkerestem a plébániát. Becsöngettem az ajtón. Rövidesen léptek koppantak, azután hangokat hallottam. Már előre rösteltem, hogy két ember előtt kell koldulnom. De aki koldus, az ne szégyenlősködjön. Le nyomták a kilincset, felesapódott az ajtószárny — és a falunk plébánosa állt előttem egy másik pap társaságában. Azt hittem elnyel a föld. Hogy is ne hittem volna! Hiszen nem voltam én akárcsoda ember, ha így fordult is a sorsom. Feltámadáskor apám viszi a Jézus szobrát a körmenetben. A plébánosunk azonban már rám szólt jóindulatu érdeklődéssel:

— Hát te, István mit keresel erre?

Nem tudtam felelni a kérdésére. El is fordultam a plébánosunktól és a másik papnak dadogtam el jókigondolt mondókámat. Hogy honnan jövök, hová mennék, mi járhatban vagyok s végül, hogy megéheztem. A pap sajnálkozva felelte, hogy vendéglőben eszik maga is, mert szegény az eklézsia — csak hogy azt nem mondta, maga harangozik a plébános. Így bizony nincs semmi harapnivaló a kezeügyében s mivel nincs, nem is adhat. Akkor tudódott ki, hogy mégis csak jókor volt ott a mi plébánosunk. Mert mentő ötlete támadt az öregnek.

— Hallod-e István, nem lehetne megváltani azt az ebédet tíz dinárral? — nézett rám.

Nem feleltem semmit. De már kezembe is nyomta a pénzarabot. Én meg köszönni

is elfelejtettem, olyan hirtelen elsiettem. Mikor megint az utcán voltam nagyot lélegzettem. Jobban örültem annak, hogy elfünnhettem a szemem elől, mint a váratlanul jött tíz dinárnak, ami pedig tekintélyes összegnek számított.

De az ember sohase álljon meg félúton. Én is mikor az első pékműhely elé értem felnyitottam az ajtót. Hatalmas szelet barna kenyert kaptam ajándékba. Most már nagyon is elégedett voltam, siettem kifelé a községből. Atmentem a csatornán s egy faluvégi ház előtt, ahol gémeskut meredt az égre kibontottam a tarisznyámat.

Aztán tovább indultam Palánka irányában. Utközben szerettem volna cigarettára gyújtani, de gyufám nem volt és a kukorica kapálónknál is hiába érdeklődtem tűz felől, egyik sem volt dohányos ember. Később valami derék sváb ember vett fel kocsijára és bevitt egészen Palánkára. Akkorra újra megszomjaztam. Ittam, tűz is került, majd a lassan szürkületbe boruló ég alatt megindultam a másik falu felé.

Eső kerekedett, nyakamba kaptam a télikabátomat. A cipő már erősen törte lábomat pihenni kellett volna. De nem értem rá, inkább meggyorsítottam lépteimet, mert nem akartam hogy utszélen érjen az éjszaka. Le is morzsoltam nyole kilométert és a község háza előtt állapodtam meg. Két rendőr ült a falócán, nekem merész gondolatom támadt. Elmondtam nekik mi miatt csavargok s megkérdeztem nem hálhatnék-e el a községi istállóban?

Hát az istállóba épen nem engedtek, mert ott lovak voltak. Igaz, megforgatták alaposan a kisutlevelet, bólintottak is rá — de abban meg nekik volt igazuk, hogy többet ér egy ló, mint hétféle igazolvány. De nem hagytak épen vízben sem.

— Az egyik börtön épen üres, ott elhatna — mondta az öregebbik rendőr.

— Meg is köszönném — feleltem, mert a fáradt és álmos ember nem nagyon firtatja, minek nevezik hálósobáját. Három köpnyegvet kaptam, meg egy lópokrócot. Akkor jutott eszembe, hogy szomjas és éhes vagyok. Inni még ittam is, de evésre már nem került sor. Bebujtam a köpenyek alá és úgy aludtam, mint a tej.

Este nyolc óra lehetett...

A lábamon alig-alig ólok

Másnap már reggel három órakor felriadtam. Egy pillanatig elakadt a szívem verése, mikor felnyitottam a szememet. Mert csak annyit láttam, hogy börtönben vagyok, de elfelejtettem, hogy magam keredkedtem bele. Hej, dehogy is sejtettem még akkor, hogy lesz idő, amikor kérni sem kell, mégis lezárnak s vasraverve hurcolnak városról-városra!

Egy-kettőre leugrottam a kemény fekhelyről, mert nem igen lustálkodhatik az, aki gyalog indul messzi utra s meg is akar érkezni. Eleinte arra gondoltam, bucsu nélkül hagyom el a kapufélfát. Már ki is léptem a község háza kapuján, amikor eszembe jutott, hogy este elkérték irásaimat s elfelejtették visszaadni. A szolgálatos rendőr azonban, mikor meggyőződött arról, hogy semmiféle „emléket” sem akarok magammal vinni, minden további nélkül kiadta az igazolványokat.

Amint keresztül mentem a falun, az egyik vendéglő előtt eszembe jutott a gyomrom. Be is fordultam rögtön az ajtón. Kenyeret kaptam, meg disznósajtot. Nagyot ittam rá, persze vizet, aztán cigarettát ko-

tortam elő és megindultam Bulykesz irányában.

Bulykeszen, ahogy elléptem az egyik borbélyműhely előtt, kinyílt az ajtó s kis-kabátos, pálcát suhogató fiatalabb ember lépett ki rajta. Csak futólagosan pillantottam rá s tovább akartam menni. Az ember azonban utánam szólt. Kissé csudálkozva megálltam.

— Hová, hová, fiatalember? — kérdezte az ismeretlen kedélyesen.

— Hát elsőbbit is Gajdobrára. Aztán tovább. De hogy hol állok meg, azt magam is tudni szeretném.

— Nagyszerű! Akkor együtt mehetünk! Mert én is — Gajdobrára tartok...

Kissé ingadozó léptekkel jött felém s mikor mellém ért láttam, hogy részeg. Nem mondhatnám, hogy valami nagyon lelkesített a betörülkőzött utitárs, de nem volt lelkem faképnél hagyni az árva lelket. Mint utólag kiderült, igen bölesen, mert sok mindent tanulhatott tőle a tapasztalatlan csavargó.

Mindenek előtt elmondta, hogy maga voltaképpen németországi lenne. De ott már tarthatatlan volt a helyzete, hát átvonult Bácskába. Megnéztem. Nem látszott Izrael fiának s kissé rossz érzéssel arra gondoltam, hogy talán valami gazember lesz. Aztán kiderült, hogy csak ártatlan szélhámos. Amint mesélte, már négy éve keres munkát mifelénk — de még ma is csak azért imádkozik, nehogy állást kapjon valahol. Mert a parasztnak buták — neki meg van esze. Így aztán kap enni, inni dolog nélkül is, pénzt is szerez 40—50 dinárt naponta, éjjelre meg jó puha ágyat.

Rá akartam kiabálni, mert az én apám is paraszt ember és én csak büszke vagyok paraszti származásomra. De aztán nem szóltam semmit. Arra gondoltam, ha még a jó poigári kutyák ugatását sem hallják meg a menyországban, hát akkor a részeg csavargó is hengegethet olykor.

Utközben több munkással találkoztunk, férfival, asszonnyal. A lányok nagyon tetszettek az én németemnek, ha még olyan parasztnak voltak is, mert erővel meg szeretne volna simogatni őket. A lányok azonban nem méltányolták a dülöngélő ember kulturfölnyét és alaposakat huztak nyukáló kezére. De akit a mámor tündére ölel, azt ilyen csekélységek nem zavarhatják. Mert most már arról kezdett áradozni a derék-jó lélek, a legszebb azért az egész csavargásban az, hogy senkit nem szeretnek úgy a lányok, mint őt.

Később annyira jóba lett velem, hogy az egyik szállásnál mindenáron megakartá mutatni tudományát.

— No, ide bejössz és meglátod, hogy ha én beszélni kezdek, valósággal rángerőltetnek mindenféle jót a derék svábok. Tejet, tojást, pénzt — amit csak akarsz. Majd azt mondom, te is Németországból jöttél, „durchreisender” vagy s minden rendben lesz. Gyere csak.

Szabadkozottam, de nem lehetett vele birni. Hát bekerültünk az udvarra. Idősebb paraszttasszony állt a kútnál. Mellette egy szakajtóban tojás, balkezében sajtár, frissen fejt tejjel. Az én emberem először rámeresztette szemét, aztán csuklott, végül nagy alázatosan egy kis vizet kért németül.

— Hallod Örzse, hozz ki valami bögrét, oszt aggyál egy kis vizet ennek a két csavargónak, de vigyázz, el ne lópjának valamit — kiáltott oda válaszképpen az asszony a házból kilépő, csinos parasztlánynak — de magyarul.

Folytatjuk.

Futballtréning a községekben

Írta: Nemes Károly

Sokszor találkoztam a vidéki sportkörökben, azonkívül különböző nagy községekben beküldött kritikákban azzal a divatos szóval, hogy: játékkultúra. Nem ajánlom az ezzel a szóval való játékot mert az legtöbbször csak kedvezőtlen képet adna a községek játéknívójáról. Vannak bizonyos vidéki egyesületek is, ahol játékkultúráról lehet beszélni, ezek legtöbbször azonban meg van a kellő tradíciója is hozzá. Játékkultúra vidéken legtöbbször a régi egyesületeknél található, ahol már számtalan generáció nevelkedett fel és minden generáció bizonyos fejlődési fokon mutat. Játékkultúra tradíció nélkül el sem képzelhető egy eseten kívül és ez, ha valamely cég vagy gyári csapat összeszedett 12-13 jóképességű „válogatott” játékost és őket fegyelmelve, hónapokig vagy évekig összeneveli.

Ha már a kultúrával akarunk kikezdeni, úgy lépünk a hágsó alsóbb fokaira és kezdjük azzal, hogy neveljük a fiatal játékosokat a fegyelmre és egyidejűleg próbáljunk meghonosítani egy bizonyos „házi stílust”. Mindenütt az első csapat játékosainak kell előljárni a jó példával, de nemcsak a pályán, hanem a magánéletben is. Sehol olyan szükség nincs a jószágos, de szigorú nevelésre, mint a vidéki egyesületeknél, mert eredményt csak így lehet elérni. Tudok egy igen eklatáns példát mondani a Noviszádi AK tizenkét év előtti ifjúsági csapatát. Ez a szigorúan nevelt 12 fős később majdnem mind magára huzta a város válogatott dresszét, azonkívül ami a „játékkultúránál” is fontosabb, ma egytől egyig a társadalom leghasznosabb és megbecsült tagjai, mind önálló kereskedő, cégvezető vagy iparos.

A nevelés nehéz dolog, nagy türelmet és szakértelmet igényel. A városi játékosok életiskolája változatosabb és így természetesebb, hogy észjárásuk is csiszoltabb. A vidék ifjúságába, amelytől a diákság amugy is el van vonva, csak nehezen törhető bele a fegyelmet és sok ravaszsgot szükségű futballmentalitás de hogy ott is van létjogosultsága, azt látjuk az üstökösöként feltörő vidéki csapatok szerepléséből és abból, hogy igen sok tehetséges és becsülettel futballistát adott már a vidék.

A községi futballtréningeknek ki kell terjedniük az elméleti előadásokra is, amelyeknek különösen nagy hasznát látja, a vidéki játékos, mivel ennek kell pótolni azt a tapasztalatgyűjtési lehetőséget, amely a városi játékosnak a nagyobb mérkőzések szemlélése alkalmával nyílik. Az ilyen elméleti előadásokon különösen a taktikai megvilágításokra kell sok időt szentelni. A tchnikát is lehet elméletileg megvitatni, de azt legtöbbször a gyakorlatban is kell illusztrálni és így a pályán alkalmasabb ezzel foglalkozni. A taktika magyarázata majdnem kimeríthetetlen téma. Hísz majdnem minden mozdulat a taktika szolgálatában áll. Az idő kihasználása, egy szabadrugás gyors elrugasása, egy taccsdobás, a labda lefékezés, labda hátraadása, az ellenfél szándékának meggyújtása, a csapatrészek egymáshoz való viszonya, kormerrugás, helyezkedés, beadás, ez mind és még száz más a taktika sokoldalúságának bugyogó forrása, amelyről mindig lehet, de kell is elmélkedni. Ajánlatos az elmúlt mérkőzésen előfordult érdekesebb eseteket is megvitatni hetenként és abból a következő mérkőzésekre a tanulságot levonni. Ez vidéken a sajtókritikákat helyettesíti, mert a városi játékos hétfőn több lapban is olvashatja saját hibáit és aszerint alkalmazkodhat a következő mérkőzéseken, a községi futballista legfeljebb azt olvashatja klubja mérkőzéseiről, hogy a gólokat ki rugta. Nem elég tehát, ha szombat este összejövünk a nagyvendéglőben és lelkesen elhatározzuk, hogy „de vasárnap győzünk!”, hanem jó, ha megbeszéljük egymással, különösen az egymás mellett, vagy mögött játszóknak, hogy: hogy is volna a legjobb. Természetesen itt nem lehet fölényeskedni játékosársunk terhére és soha nem lehet egy ilyen megbeszélés alkalom, egymás lecsepülésére.

Most jön a tél, ha a pályák hó alatt lesznek, ugyanis csak kis futótréningre telik. Jó lenne tehát ha a semmittevést ilyen megbeszélésekre fordítanák a községekben is.

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

Az idei év harmadik negyedében javulás érezhető a közgazdaságban

A Narodna Banka kormányzójának jelentése

A Narodna Banka kormányzójának legutóbbi jelentése az ország gazdasági helyzetéről az idei év harmadik negyedében igen biztató. A jelentés megállapítja, hogy az 1934 év harmadik negyedében az állami jövedelmek 16.7 százalékkal meghaladták a múlt évit és 35.7 százalékkal az 1932 évit. Ez az általános javulásnak a következő ménye. A kukorica termés 48 millió kvintállal hozott többet, mint az eddig legjobb termő évben. Az iparban hasonlóképpen a javulás jelei mutatkoznak.

A Narodna Bankánál az érfedezet 1.863 millió dinárról 1.943 millió dinárra emelkedett. Az aranyalap 45 millió dinárral emelkedett, a devizaállomány pedig 35 millió dinárral növekedett. A bankbetétek 9337 millióról 9910 millióra emelkedtek, de szeptemberben a közgazdasági élet megerősödése következtében 9333 millió dinár volt a betétállomány. A postatakarék betétállománya az év első kilenc hónapjában 139.4 millió dinárral 703.5 millióra, az állami jelzálogbank betétállománya 128.3

millióval 999.4 millióra emelkedett. A pénz piac helyzetének javulása következtében a Narodna Banka likvid tartalékai a márciusi 944 millió dinár helyett szeptember végén 1162 millió dinárt tettek ki. A magán-pénzintézetek helyzete is igen stabil.

Az idei terméseredmény közepes volt, sőt a buza 13.596.000 mázsával a múlt évi mögött maradt. A kukorica azonban rekord-termést hozott és 48 millió kvintálra becsülük a hozamot. Az ipari üzemek kapacitását 57 százalékról 66 százalékra emelték.

A külkereskedelem a múlt év harmadik negyedének 1633 milliójával szemben az idei év harmadik negyedében 1890 millióra emelkedett, kivétel 1027, a behozatalt pedig 363 millió dinárt tett ki. A kereskedelmi mérleg aktivitása 164 millió dinár az elmúlt év harmadik negyedének 77 milliójával szemben.

A csődök és kényszeregyezségek száma is csökkent a múlt évvel szemben.

—o—

Január 1-től kezdve tilos az élőfa behozatala a pajzstetűvel megfertőzött országokból

A rendelet nem vonatkozik a magvakra és a gyümölcsökre

Egyedül a Reggeli Újság emlékezett meg arról a nagyfentosságú rendeletről, amelynek értelmében a báni hivatal megtiltotta a Dunabánság területén a gyümölcsfa csemeléknek árusítását abban az esetben, ha nem rendelkeznek a toposideri növényellenőrző állomástól és a báni hivataltól kiadott engedéllyel. Erre a korlátozó rendeletre azért volt szükség, mert az ugynevezett kaliforniai San José pajzstetű már elárasztotta az északi járások egy részét. Ezért betiltották a facsemetek és a fák földföldi részeinek szállítását a Dunán és a Dráván át, valamint az apatini, dárdai odzsa ci, kulai, sztáribecseji, novibecseji, jasatovicsi, batinali, szombori, bácskatopolai, szuboticei, szentái, novakantsai és kikindai járásokból a járás területén kívül fertőt-

ítés engedély nélkül.

Miután azonban ez az óvintézkedés nem látszott elegendőnek a földművelésügyi miniszter legutóbbi rendelete értelmében 1935 január elsejétől a további intézkedésig tilos a külföldről való behozatala egész Jugoszlávia területére mindennemű élőfának, azok részeinek. Különösen a gyümölcsfacsemetekre, erdei és díszfákra vonatkozik ez a rendelet bármilyen országból, amelyek a San José pajzstetű által fertőzöttek vannak megállapítva. A tiltó rendelet nem vonatkozik a fák földalatti részeire sem a magvakra a burgonyára és gyümölcsökre sem. A behozatali tilalom alá esnek azok az anyagok és tárgyak is, amelyekkel a külföldről behozott és tilalom alá eső fák voltak becsomagolva.

A szlaramoravicai iparosok és kereskedők adótárgyalásai

December 10-én: Zádori András 23.000, Kiss István 4800, Farkas Testvérek 116.000, Molnár Sándor 65.000, Schreier Testvérek 19.500, Csákvári Ferenc 38.000, id. Laki Pál 18.000, Kovács Lajos 8500, Albrecht János 17.200, Baranyai György 11.200, Majoros József 64.400, Bordás Károly 38.500, Otterbein Károly 32.900, Varga Sándor 30.660, Zádori János 15.500, Nemes Márton 10.000, Harcsa Mihály 17.500, Lovas Mihály 15.017, Uzelac Radivoj 4500, Pregel Vinko 3800, Tipold Sándor 13.700, Kertész Lajos 10.000, Márkus István 7000, Kisa Pál 18.000, Szücs Lajos 11.000, Szoboszlai Sándor 5000, Tóth József 11.100, Fogel Rozália 6000, Illés Sándor 7000, Facsar Albert 10.000, Kiss István 10.000, Kovács Lajos 15.500, Faragó Ferenc 13.000, Kiss Bálint 4000, Modrcsin Ivan 28.000, Hallgató Mihály 17.500, Tóth Ferenc 35.000, Boldog Antal 21.000, özv. Krémer Gusztáv 3800, Banyanin Nikola 12.000, Dávid Sándor 8800, Natkai Sándor 6800, özv. Sója Bálintné 27.000, Kiss Gábor 139.000, Szabó Pál 11.000, Tóth József 14.800, Nemes Sándor 29.000, Kocó Ferenc 35.700, özv. Fitus Józsefné 12.500, Hajdu István 14.000, Schreier Sándor 24.000, Bordás Lajos 2100, Pálhe Antalné 4800, Biró Jánosné 4000, Kerekes Julianna 4090, Koroknai Ferenc 7690, Sebők Lajos 140.146, Tipold Pál 10.000.

December 11-én: Cindel Simon 200.000, Tipold

Antal 16.800, Csákvári Ferenc idős. 13.300, Novot József 46.000, Ambil Mihály 8000, Kiss György 3000, Udvardi Ilona 1200, Gaál István 4000, Farkas Lajos 10.000, dr. Szubotin Obrád 21.300, Bogoszlavics Szpaszoje 31.000, Gyűjtő Sándor 46.800, Budzula Lajos 1600, Biró Jenő 4900, Erdős Simon 8000, dr. Reidl Károly 27.000, dr. Schwartz József 26.600, Zsumbera Verona 3300, Simon Józsefné 4000, Hornyacsok Mária 4000, Kovács Béla 67.500, Tóth József 6000, Otterbein József 7000, Sándor Pál 8400, Kocsis István és társai 8400, özv. Bálint Lajosné 10.000, Heiler Jakab 14.800, Fogel József 10.000, Fodor Bálint 10.000, Erdei Sándor 10.000, Faragó Sándor 10.000, Szücs Lajos és Társai 10.000, Heiler Jakab és Társai 10.000, özv. Scherer Tipoldné 8000, Bálint Károly 50.600, Balogh Bálint 10.000, Matolcsi László 10.000, Sinka János és Társai 10.000, Kerszturi Sándor 8000, Dormán Lajos 3000, Biró Bálint 6400, Kiss Rozália 5000, Csákvári Rozália 3200, Schumacher Terézia 3200, Bak István 5200, Csekics József 4000, Szarka József 4000, Kerekes András 5200, Balogh Sándor 3200, Mike József 4000, Pintér Mihály 3200, Banai József 3200, Faragó Lajos 6000, Kiss Mihály 7500, Andruskó Mihály 9400, Sinka Antal 6900, Gaál Mihály 2500, Sebők András 1550, Kerék Sándor 6000, Sztanko András 5000, Tóth József 7500, Pobranyi György 6500, Keeskeméti Pál 6800, Szücs András 8000, Bakos Márton 6000, Kassa Lajos 5000, Jeges János 6000, Nagy Ledu Lajos 4000, Szőci József 6000.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

Tizenhatodikheti-keresztrejtvénypályázatunk sorsolása

Jutalmat nyertek:

A november 26-tól 30-ig terjedő tizenhatodikheti keresztrejtvénypályázatunkra helyes megfejtést beküldők közül jutalmat nyertek:

Kárász Mariska (Szubotica) egy pár finom női harisnyát a noviszádi Klein Eugen cégtől.

Wagner Pál (Noviszád, Hadzsi Ruvina 9) tíz süteményt a noviszádi Mignon cukrászdából.

Hajdu Lili (Noviszád, Usztavszka u.) három könyvet a noviszádi Antikvár (Menahem Papo) könyvkereskedésből.

Schade Adam (Noviszád, Futoski 33) egy villamos zseblámpát Penkala elemmel, a noviszádi Engl i Drug cégtől.

Kikinday Erzsébet (Noviszád, Tóth Kálmán u. 7. szám) egy hurkatöltőt a noviszádi Horváth és Prisztay cégtől.

Tóth Kálmánné (Sztaribecsej, Szava Tekelija 24. szám) egy csavarós ceruzát a Kardos könyvkereskedésből.

Ratzler Vilma (Noviszád) egy varrókosarat a noviszádi Tapetarszko Jorgandzsijszko Poduzetyéből.

Hornok György (Noviszád, Breskvina 4) egy üveg kölnivizet a Vénus parfümériából.

Horváth József (Noviszád, Arany 12) herbtvárlást hajvágással a noviszádi Klemm Ferenc fodrászüzemben.

Szilágyi Ilonka (Noviszád, Soa drogéria) egy 18x24 cm-es képeretét Szotér János faszobrásztól.

Pécskai János (Noviszád, Futoski put 36) három pár férfiszoknit a noviszádi Perepatics cégtől.

Jonitz István (Noviszád, Dunavszka 5) egy kerékpár kilométermutatót a noviszádi Szuszedzski cégtől.

A noviszádi nyertesek a szerkesztőségben vegyék át az utalványt, a vidékieknek postán küldjük el a jutalomtárgyakat.

Balázs Géza, Dóczy Sándor, N. J. (Noviszád), Vincze Béla, Hermann Ferenc, Vass Béláné, Metzinger Kató, Török Ferenc. A beküldött keresztrejtvényeket köszönettel vettük, most állanak áttanulmányozás alatt.

Keresztrejtvénytervezetet szívesen fogadunk. Kérésünk csupán az, hogy a kockák száma vízszintes és függőleges irányban ne legyen több 16-nál és hogy a tervezet téntával készüljön. Nagyon megkönnyítene a munkánkat, ha a tervezetet beküldők külön papíron egymás alá leírnák számszerint a megfejtéseket, mert azokat egy héttel később szedi le a nyomda. A tervezetet beküldők résztvesznek a rendszeres heti sorsolásban. A papír hátsó oldalát kérjük mindig üresen hagyni.

Szombori terménytőzsde

Buza: bácskai Szombor környéki 105-106, felső-bácskai 104-106, szlavóniai 110-112, szerémi 104-106, Tisza bácskai 114-116, Tisza bánáti 114-116, bánáti 103-105.

Rozs: bácskai vasut 102-104.

Zab: bácskai vasut 76-78, szerémi és szlavóniai 78-80.

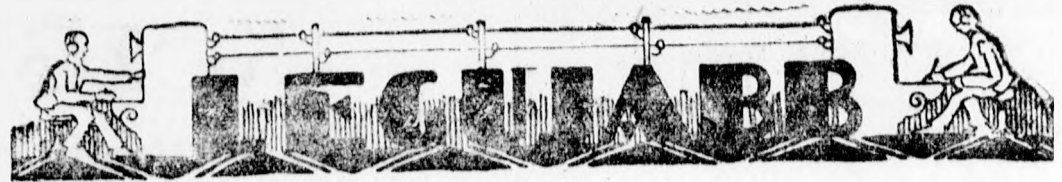
Árpa: bácskai 105-107.50, szerémi 105-107.50, bácskai tavaszi 120-122.50, baranyai tavaszi 120-125.

Tengeri: bácskai vasut prompt 62-64, Szombor környéki prompt 55-57, bácskai vasut decemberre 58-60 szerémi szárított vasut 62-64, szerémi vasut decemberre 55-57, bácskai hajó 73-75.

Bab: szokvány 127.50-132.50.

Buzaliszt: nullás gg és g 170-190, kettős 150-170, ötös 130-150, hatos 110-130, hetes 100-105, nyolcas 90-95.

Korpa: prompt 72-74.

Ötezer főnyi nemzetközi csapat szállja meg a Saar-vidéket

Genfből jelentik: A Népszövetség tanácsának tegnap délelőtt tartott titkos ülésén ötezer főben állapították meg a saarvidéki nemzetközi rendőrség létszámát. Egy angol, egy olasz és egy vegyes holland-svéd osztag alkotja a megszálló csapatot. Elhárították azt is, hogy

a nérmás bizottságot egy angol és egy olasz taggal kiegészítik.

Az új tagok a szakértők szerepét töltik be. Ez a bizottság állapítja meg a még hátralevő tennivalókat. Hír szerint a csapatok még karácsony előtt bevonulnak a Saarvidékre.

Méz 10 Din. kg.

Saját termés, elsőrendű minőség, valódi akácmez 12 dinár. Nagyobb vásárlásnál árengedmény.
Schwartzné Szűcs Ede, Noviszád
Usztavszka ucca 40.

INGYEN KAPJA

az egészségügyi miniszter 611. sz. alatt 1933 IV. 21-én re. 34. sz. oktatókönyvecskét, mindennemű sebek, ruh. sömör, kelevények és egyéb bőrbetegségek a „Fitonia” megvizsgált gyógyszerrel való gyógyításáról. Irjon egy lapot a „Fiton” dr. s. o. j. Zagreb” 1-78 címre.

Foto-amatőrök!

A legjobb filmet olcsón csakis: **Okuláriumnál** Noviszád, Kat. porta 3.

Fűszert és konyhaberendezést jól és olcsón
Mihajlović Miladin
fűszer-, csémege és konyhafelszerelési üzletében NOVISZÁD, Futaki ut 48, vásárolhat.
Nagy választék konyhadényekben!
Versenyen kívüli árak! Tekintse meg üzletemet!

Mindig friss déligyümölcsök, az összes fűszer- és gyarmatarúk kiváló minőségben és a legmérsékeltbb árakon:
Aleksandar Krstićnél
Noviszád, Kralja Aleksandra 1.

Elsőrendű rózsa-
burgonyát
nagyon olcsó áron házhoz szállít:
SIMON VILMOS, Usztavszka ul. 41.

Tekintse meg vateikönyvszer nélkül Noviszádon. Postaszka 7 alatt
az „Olcsó Bazar” üzlet
hatalmas választékát az összes női és férfi rövid és divatru cikkekben. Karácsonyra újból leszállított árak

Teke gumigolyók és babák
box-fából kaphatók
GERBER I. cég SZUBOTICA, Szudarevity u. 32.

Sok-sok fáradságot, bosszúságot és főleg
Alstina
ha

KORCSOLYÁK

elsőrendű gyártmány
Kapható kizárólag:
GREINITZ vasipari és kereskedelmi r. t. NOVISZÁD

TUDJA-E ÖN

hogyan az ujonnan megnyit „ZMAJ” rőtősárkereskedésben minden rőtősárut a legolcsóbban vásárolhat? Sokan meggyőződtek már arról, hogy a „ZMAJ” rőtősárkereskedésben valóban a legolcsóbban és legjobban vásárolhatnak s ezért saját érdekében győződjenek meg Ön is erről az ujonnan megnyit üzletben:
„ZMAJ” Vardics Testvérek Noviszád, Kralja Petra 24 (Főközpont Szoborban)

GOLGOTA	Halál esetén
GOLGOTA	Vállalati temetőrendezés
GOLGOTA	Szállít bárhonnan bárhova
GOLGOTA	Exhumáci
GOLGOTA	Figyelmes és árban szolid
GOLGOTA	Részletfizetésre is kiszolgál
GOLGOTA	Nagy raktárt tart minden cikkben

Lenkey Imre és fia, Noviszád, Uspenska 12
Golgota temetkezési vállalata

A név biztosítja a sikert
Kapsch Eltz Pán rádiók
SATOR csövekkel
a legmegbízhatóbbak
Képviselet:
Dipl. Ing. Maller Béla, Szubotica
Petrogradszka 8.

pénzt takarít meg
cipőt vesz! - Uj helyiség:
Szubotica, Karadiordjev trg 9

Nasl. VUKOVICS GRGA katonai és divatruktárának likvidációs árultása még csak rövid ideig. Városháza épületében a főtéren. Árultás minden elfogadható áron! Ugyanott 2 drb. újkortábia eladó.

**Elkészült az idei rádió-
szezón mesterműve, a**

SIERA SUPER 45A

15-2000 met.

7 kör

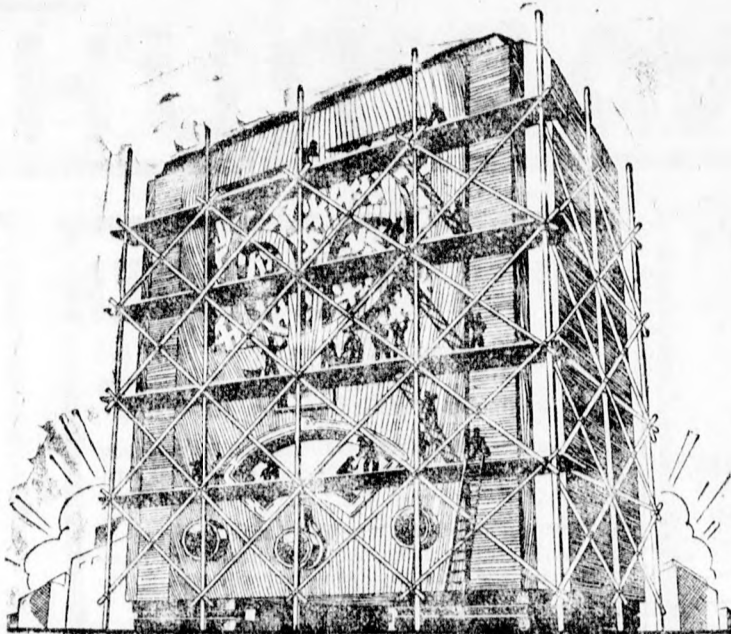
7 legmodernebb cső
(októda, duodióda, 9-vattos
pentóda stb.)

Dinamikus hangszóró!

Beépített antenna, optikai
beállítás

Megvilágított állomás-skála

ABC-SORRENDENBEN stb.

D. 6.500'-

vagy foglaló . . . **D. 755'-**

és 12 havi részlet-
fizetés **D. 536'-**

Vezérképviseelő:

FRIEDRICH L. ROSENFELD

BEGRAD, TOPLICSIN VENAC 7

Telefon 29-330 — Sürgőnycim: Triotron, Beograd

Megérkezett Noviszádon a meghatalmazott kereskedőnél:

Ij. Wehner Gy., Kralja Alekszandra u. 5.

HOL VÁSÁROLJUNK KARACSONYRA?

Ha jól és elegánsan akar öltözködni akkor nálunk
vegyen kabátot mert olcsón és jól vásárol.

STOFF k. d. Noviszád, Kr. Petra

Viseljen PEKO cipőt!

mert tartósak, elegánsak és olcsók!

Noviszád, Kralja Marja szülő épület

N. AICH

Noviszád, Kralja Alekszandra uca 7.
A legszebb és legizélsebb karácsonyi ajándékok.

Alekszandar Krsztics

fűszer- és csemegekereskedése

Kr. Alekszandra 1 (volt Kolarszki-Útlet). - Tel. 27 65

Tekintsék meg kirakataimban
**mindig friss virágaimat és
karácsonyi kiállításomat!**

Cvetarnica BAHL Noviszád, Irg Oslodoujenja 9

Az inyenek legjobb falatjait a legolcsóbban
Spiller Lenci büféjében

Szerzik be: Kat. porta. Telefon 28-91. Csemegeborok.

MODERN

angol férfi és női szabászat. Elsőrendű munka,
olcsó fazonárak

KONN JENO, Noviszád, Kralja Alekszandra 14

Ha Noviszádra jön, legjobban és legolcsóbban az
1858-ban alapított jóhírű cégünél vásárolhat.

Miroszávljevics Testvérek

Kralja Petra uca 8. — Telefon 21-09.

Olcsó és jó pulloverek, harisnyák és táskák

LANG FRIDRICH-cégnél

Tanurdsics palota.

Játékok, karácsonyfadíszek, harisnyák, keztük, pullo-
verek és mindennemű kötöttáru nagy választékban
legolcsóbban

Landsmann Adolf

cégnél, Kralja Petra 13.

**Háztartási és konyhafelszere-
lési cikkek szaküzlete**

Nisevics Szava, Noviszád, Kr. Petra u.

Izlelje meg a

„Biserluk“-ot

Kapható mindenütt!

Kitűnő fűszer, csemege és déligyümölcs mérsékelt
áron. — Gyors és pontos kiszolgálás!

Kolarszki, Futoski put 79

Legolcsóbb bevásárlási forrás! — Karácsonyi és
alkalmi játékok!

Rottstein S. Aleksza

bazár a gólvához, Ievrejszka uca.

Rex Dezső

szaknépzett szűcsmester

nem a Tanurdsics palotában van, hanem
Kralja Petra 7, az udvarban
saját érdekében ügyeljen a címre!

Nürnbergi, kézműáru, rövid- és kötöttáru nagyban.

**Legnagyobb választék
gyermekjátékokban!**

JOSIF JULJE KOHN

Noviszád, Kralja Alekszandra u. 11. — Alapítva 1868.
Telefon 21-40. — Sürgőnycim „Jules“

Holik Rudolf

rőzs és divatárkereskedés, Noviszád, Kr. Alekszandra u.
a karácsonyi vásárlásnál

10% engedmény!

Női-kézfűzők, terít-pénztárcák, iskolatáskák, kol-
terek és egyéb bőrárak a legalkalmasabb
karácsonyi ajándékok.

Legnagyobb választék és legolcsóbb árak!

A. LAKS specialis bőrárüzletében
Noviszád, Duna uca 3.

Az elegánsan öltözni szerető urak figyelmét felhívjuk

Erdeljan Nikola

Noviszád, Zseljeznicka uca 44 alatt
újonnan megnyílt létesítményére. 3106

Koronás keretek -

legszebbek, Őfelségeik, a királyi család tagjainak
képeit

Bachinger keretező cégnél **Szubotica**
Szudareviceva ul. — kapható!

10% ENGEDMÉNYT

adunk máától kezdve minden női kabáttra

TIVAR RUHÁK

AVALA MOZI, SZUBOTICA

TELEFON 7 CIRIL ÉS METOD-TÉR 19 TELEFON 7

Hétfő—kedd—szerda

Hangos heti hirdető.
Popaj matróz kalandjai.

Lubitsch Ernő a kiváló rendező vigjátéka:

Szerenád hármásban

Otletes vig mese a szerelmi háromszögről.

Főszereplők:

Fredric Marek, Gary Cooper és Miriam Hopkins

Előadások kezdete 4, 6.15 és 8.30 órákor

A legdivatosabb női cipő 145—**dinár**

Astra

Noviszád
Kralja Petra ucca 25.

Allást keres

Többévi gyakorlattal bíró volt községi tisztviselő aki gépirásban, szerb, magyar, román és német nyelvben jártas, állást keres. Cím a kiadóban. 3225

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Nachmittag-Stelle zu 3-8 jährigen Kinder, eventuell auch für Stunden. — Gefl. Anfrage unter „Solid“ an die Verwaltung des Blattes. 3233

Hatal fodrásznő december 15-ére állást keres Noviszádon. Cím a kiadóban. 3219

Házmasteri állást keresek lakásért és csekély fizetésért. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja. 3226

Angol, magyar, német és szerb nyelven beszélő angol nevelőnő állást keres lehetőleg egy gyermek mellé. — Cím a kiadóban. 3195

Jóházból való 14 éves fiú kifizetőnek vagy tanoncnak ajánlkozik. Cara Lazara ucca 5, a pucarájba, Noviszád. 3200

Kereslet

Házat üzlettel vagy kiadott lakásokkal vennék és rögtön kifizetném. Ajánlatokat „Sürgős” jellegűvel a kiadóhivatal továbbítja. 321

Egy magányos nő üres szobát keres december hó 15-ére. Cím a kiadóban. 3230

Társat keresek 4000—5000 dinárral cukrászüzemhez. Ajánlatokat „Társ” jellegűre a kiadóba kérek. 3234

Keresek 3-4 szobás modern lakást azonnalra. Lehetőleg egyedülálló ház vagy villa előnyben. Cím: Czoczek Nándor, Carica Milica trg 5. Telef. 26-85. 3191

GŐZKAZANT, 8 HP, jó állapotban levőt sürgősen keresek. Cím a kiadóban. 3211

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy sző 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetési oldalon 0.80 dinár 2. a szöveg oldalán 2.50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbelépített új hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig vesszünk fel.

APOLLO

December 5-9-ig

A szezon kirágyasztó attrakciója:

Eszkimó

Rendezte: **W. S. Van Dyke**, a Trader Horn híres rendezője.

A filmben egymást érik a felejthetetlen szép, izgalmas és szívbemarkoló jelenetek, amelyeket még sohasem láttunk. — Rozmárok ezrei, jeges-medvevadászlat, hatalmas rénsz ivascordák izgalmas cethalvadászlat stb. — A film elejétől végig lebilincselő.

Előadások 5, 7 és 9 — vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor. Telefon 21-93

FAÜGYNÖKÖT fizetés-sel felvesz Drvara Sághy, Szibinyanin Janka 15/17, Noviszád. 3215

Eladó

PHILIPS rádió hangszóróval, 2 fértíraglán, olcsón eladók. Petra Zrinyszkog ucca 65, első emelet jobb. 3223

TÉGLA GYAR, 11½ hold földdel, közte 1½ hold prima szőlővel, vasúti megálló mellett, szabadkézből jutányosan azonnal eladó. Cím a kiadóban. 3197

Üzleti lisztelésáda, stélnesi, olcsón eladók. Pirost ucca 11, az üzletben. 3227

Uj sarokház két üzlettel, 30.000 dinár amortizációs kölcsönrel a Prva Hrvat-szkanál eladó vagy elcserélhető. Cím a kiadóban. 2928

Zongora, „Streicher und Sohn” Wien gyártmányu, kitünő állapotban eladó. Ara 5000 dinár. Megtekinthető: Noviszád, Petra Zrinyszkog u. 31. 3229

Középbirtok (cca 150 kat. hold) Bácska keleti közepén, szépen befásított mintaszertű gazdasági és laképületes tanyával, szabadkézből eladó. Meghatalmazott Dr. Kurcz Henrik, ügyvéd, Kula. 3159

Eladó borbélyüzlet, forgalmas helység főuccán, új házzal. Egyhavi próba-idő. Ajánlatokat „42.000” jellegűre a kiadóhivatal továbbítja. 3189

Tamburabögő elsőrendű, olcsón eladó. — Hajnal András vendéglős, Teleska. 3212

Kis Singer varrógép és komplett előnyomda papírok 350 dinárért eladók. — Deakova 35. 3232

HIRDESSEN a Reggeli Újságban

ODEON

December 8 és 9-én

A fehér nő

Egzotikus film egy fehér nő szépségről a dzsungelben. — Főszereplők:

Charles Laughton (VII. Heinrich főszereplője)
Carole Lombard, Kent Taylor

A fehér asszony a dzsungelbeli férfiak között. — Erdekesebbnél érdekesebb jelenetek. — Rendkívül szép slágerek stb.

Előadások kezdete 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

Kiadó

KIADÓ lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, spajz és mellékhelyiségek az Arszte Teodorovicsa 17, balra. — Bővebbet Duna ucca 6, a traktban. 2938

Két udvari helyiség, alkalmos irodának vagy raktárnak teljes üzleti és irodai berendezéssel vagy anélkül, azonnalra kiadó. Postinszka 14. Erdekeldőni a házmasternél. 3224

Kiadó egy nagy raktár és öt kisebb helyiség. — Gausz-fatelep, Pirost ul 66. Telefon 31-19. 3188

Modern komfortos lakás kiadó a dunaparti Boksán palotában. 3213

Különlele

RADIÓJAVITAST szak-szerűen és olcsón vállal „Radiofon” Noviszád, Futoska 47. 1997

I-a szaloncukorkát leszállított áron kap Mojsovicznál, Futaki 28 és Kr. Alekszandra 20. 3210

BOR

fehér és sítter, korcsmárosoknak kedvezményes áron eladó. Szubotica, Mazsuraniceva ul. 19. (A Blaskó keresztnél). 307

Házmaster

fizetés és lakás ellenében rögtön kerestetik. Előnyben részesül szorgalmas lakatos vagy hasonló „Silesia” Noviszád

Tartós gyermekcipő párja 35—**dinár**

Astra

Noviszád
Kralja Petra ucca 25.

Vásárláskor

saját érdekében hivatkozzék a Reggeli Újságra!

Ne siessen

karácsonyi ajándékot venni foto és optikai cikkekben, mert

Dipl. opt. Krishaber

speciális foto- és optikai szaküzlete még ebben a hóban megnyílik az Alekszandrova ucca 7. szám alatt.

Felelős szerkesztő és kiadó Andree Dezső, Noviszád, Kralja Petra ucca 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Noviszád Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Urania nyomda műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, Kőrösi úton, Noviszádon.

Lassan kocog az öreg gebe. A nyikorgó kocsival mellett hirtelen egy másik vágat el. Két fiatal fekete csikó viszi, fejüket büszkén előrevágják, lábuk villámgyors, a nap úgy csillog fekete szőrükön, mint a kisuviszolt csizmán. A kocsis új, féderes kerekkel, az ülésen büszke egyenes tartással Berta és a felesége kényesen kiöltözöttek: csak úgy csillog róluk a jólét. Igen, a Bertának van miből hivalkodnia, mert megvette az ő ötvenléc fekete földjét adósságra és most nem szoríthatja fizetésre. Tudja, hogy nem jöhet ellene végrehajtóval, azért olyan hányaveti. Oda se néz, meg se billenti a kalapját, pedig sokkal fiatalabb. Azelőtt bizony kezes hányás volt. Most csak elszel mellett és mutatja, hogy milyen nagy ur. Bezzeg ha fizetnie kellene, ha ráereszthetne egy gögös ügyvédet, aki kihuzná a székét is alula. Dehát az ügyvéddel, törvénnyel so, hase kezeljen paraszti ember. Az az urak világa, ha oda parasztember belép olyan, mintha ködbe járna. Az ügyvéd vezetői és akkor nyitattja ki a bugyellárist, amikor akarja. Sok verem van ott, sok gánesot vétethetnek, nem jó a paraszti embernek. Ej, de mégis, ha ezt a Bertát belejéhetné egy verembe...

Kiért a szállásra. Nyomorult kumyhó, pajta. Azelőtt szép, tágas majorban lakott, most ide szorult. Ez az a kumyhó, amelyet még a dédapja épített.

Nehéz kövekből rakta ki a falát, csuda nagy-akaratu ember lehetett. Nem elégedett meg a vályoggal, se téglával, hanem kövekkel épített. Ezen a vidéken tíz napi járóföldön se található kő, mégis szerzett követ, bizonyára örökre szóló lakást, várat akart építeni magának és családjának. Azt mondják, hogy a régi templom utolsó romjait hordta ide, annak a templomnak a köveit, amelyet még a törökök romboltak le... Ha tudta volna az öreg, hogy a kőkumyhója száz esztendő után megint végső menedéke lesz utódjainak és családjának.

Kifogja a lovat. A lánya is lekaszálódik a kocsiról. Vasárnapos ájtatossággal köszön az anyjának aki most hagyta ott a tűzhelyet:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus.

— Mindörökké amen. No mit prédikált az öreg pap? — teszi fel az összetöpreődött asszony a minden vasárnapi kérdést. Iylenkor a lánynak el kell mondanit, hogy mit hallott és mit értett meg a nagymise prédikációjából. Részint azért, hogy az anyja lássa, figyelt-e a templomban, vagy csak a többi lányok öltözködésére és a legényekre bámészkodott, azonkívül azért, hogy megtudja, nem prédikált-e megint valakit ki a plébános. Mert a plébános oly módon is vigyázott a falu erkölcsére, hogy aki valamit erkölcselent, Istennek nagyon nem tetsző dolgot tett, azt lángoló ékesszólású prédikációban finoman kiserkesztette, úgyhogy mindenki világosan ráismerhetett a bűnösre és okulhatott. Megebédelték.

Fehér Márton még mindig vaskodott magával; a nyomorúsággal és Amerikával. Ebéd után vette a botját és nekivágott a kietlen ősi tarlónak. Sokáig bolyongott a süppedékes talajon, meg-megállt, botjával piszkálgatott egy-egy úrgulyukat. Nézte a földmádat szébben fíradhatatlanul és céltalanul futó ballangókórót...

Egyszerre azon kapja magát, hogy előtte áll Berta az öreg Szalma Péterrel. Bertának láthatóan nem tetszik Márton megjelenése. Hátkabba fogja a szavát, majd széles kézfogással és istenáldjával elbucszik az öregtől. Márton észre sem akarja venni. Márton újra megszédül, mint délelőtt a félliter után a kocsin. Odalép Szalmához, keztenyújt és nagy őnuralommal csendesen kérdi.

— Hát, Péter bácsi, mi újságot mond a Berta?

— Újságot nem igen mond, csak ezt az én tizenöt holdamat szeretné megvenni. Ötezeret kénál holdjáért, de én...

Fehér Márton felordít, szava rekedten robban szét a mezőn.

— Megállj Berta!...

A másik megtorpan, lassan, tempósan megfordul, nehogy emez azt higgye, megijedt. Fehér már mellette is van. Botját lendíti a feje fölött és sujt földrengető erővel. Bertának csak annyi ideje van, hogy egy lépést elugorjék és védelmére feltartsa meggy fabotját, amely egy recsenéssel széttörök. A két fej fölött újra megvillan az ősi igazságtévő, de Berta már három, tíz, husz, ötven lépésnyire van: elfutott.

Szalma Péter fogja meg Fehér Márton karját.

— Mi a fene lett? — kérdezi, pedig jól tudja, mi a baj. Azután hozzátesszi:

— No, hát azé nem köll bomolni, majd meg-aggya Berta is a pizt. Erős fáju családbu való vagy te Márton, majd összeszeded még magad. Csak ne

keseredj neki a világnak, mer abbu csak baj lehet.

Zugó fejfel megindul hazafelé. Nem néz semerre, csak megy. Össze-vissza vándorol a nagy pusztaságban. Alkonyodik már, akkor döbben magára.

— Hova is megyek?

Körülhéz.

A szállások messzi vannak, ott húzódnak meg a sötétség szélén. Haza felé indul. Elcsendesült benne már minden felhevült harag... Eltűnődik...

Ha Berta fejét érte volna a bot, akkor őt már a csendörök vinnék megvasalva. Nem Amerikába, hanem... Jó is, hogy így történt. Így szabad maradt, nem vették el se életét, se dolgos két kezét...

Messziről kolomp hallatszik... Így hajthatta valamikor befelé a juhokat a dédapja, a kemény, a földszerző ember. Ugyanezen a földön, ezen a parajos ugaron legeltette a birkákat és gyűjtötte a vagyont. A semmiből teremtett földet, mert szörnyen nagyerejtű volt... Mennyivel alantabb, mennyivel rosszabbul kezdte, mint ő, a dedunokája. Neki már van három lénc földje, azzal indulhat újra a földszerzőnek. Van erős kőháza is, százéves öröklakás, amely majd őt is föltámogatja bizonyosan, mint az őst... Nem szabad itthagyni ezt a földet, ami tartotta az erőt az apja nagyapjában is... Csak erő, kitartás, kedv kell... Olyan, hogy hét birkáért akár három országot is bejárjon. — És

Éaztán... ez a föld nem mozdulhat alá, ez biztos, mert a törvény is védi...

A törvény, amely mégis kell, mert mindannyian kátyuba jutottunk... és ha néhányan a nagy hórúknál elcsusznak is, belefúladnak is... vagy gonoszok, fölülnek az elakadt szekérre... hát nagyon sokan vagyunk és sokfélék... A gonoszság sokféle lehet, de a jószág csak egy: munka, kitartás, Megebékeltén lépett be a kőkumyhó ajtaján.

Tóth Bagi István

Valami átsuhant

Valami átsuhant a távoli világoskék hegyek felett.

Valami megrebbent a sima, világoskék, magányos tó tükrén.

Valami elfátyolozta a világoskék ég örök utasának, fényét.

Valami mintha sóhajтана. Mi lehet?

Semmi.
Csak egy bánatos,
sárga ősi levél
hullott a sárba.

Ormai Jenő

Szép diákkor iőij vissza egy szóra

Emlékező szíivel — Zágreb falai közt

Még néhány perc... és a vonat befut az állomásra.

Ott állok a vonat ablakában és nézem a reggeli ködből kibontakozó város kékes körvonalait. Egyre jobban kialakulnak a reneteg háztömbök, kirajzolódnak az ismerős épületek és amint mind jobban élesedik a kép, egyre élesebben tolokodnak fel lelkemben az emlékek. Ismerős arcok, szavak repdesnek körül, képek bukkannak elém és néhány rövid percre újból a régi zágrebi diák vagyok, mint hat évvel ezelőtt. Hat év... milyen hosszú időnek tűnik fel!...

Amint egyre lassuló zakatolással közeleg a vonat az állomáshoz, egyre jobban elfogodom, valami különös szorongás ül a mellemre. Ugy érzem, mintha valaki várna az állomáson, egy lány, aki már csak elmosódott emlék. Talán már nem ismer rám, talán már énsem ismerem rá. Egy pillanatra még egymásra nézünk, egy bús és mély húr mindkettőnk lelkében halkán megrezdül, de a rezgés nagyon halk és nagyon távoli már, el sem jut az öntudatunkig és idegenül megyünk el egymás mellett...

Hideg, ködös decemberi reggel.

Gyalog vágok neki a városnak. Így többet látok belőle, így jobban üdvözölhetek minden ismerős házat, fát, padot, utat, bokrot — az embereket már ugvis elfelejttem.

A Zrinjevac hatalmas platánfáin alig-alig lengedez egy-egy árva, fonyadt levél, dermedten, elszórvva, búsan zizegnek tétovázó lépéseim nyomán.

Hat év alatt az emlékek kicsit megkoptak bennem. Egy-egy pad, szobor téved tekintetem elé és az emlékezés tapogatózó bársonyos ujjakkal simogatja lelkemben régi élményeim.

Az egyik uccasarkon egyszerű néni keleti a galambokat. Igen, a galambok!... Milyen kedvesek és szelidek. Eszembejutt egy idősebb, őszülő férfi, akinek az volt a szenvedélye, hogy naponta megette a galambokat. Bejárta a várost, hatalmas csomagokkal a hóna alatt és mindenütt megetette ezeket a kedves szürke madarakat. A galambok ismerték, rászálltak vállára, fejére, kezére és a kezéből ettek. Egészen ellepték.

...Vajjon él-e még a galamblelkű öreg?... Hat év hosszú idő...

Délben a magyar főiskolai hallgatók egyesületének menzáján ebédeltem. Még találtam néhány régi pajtást, azok közül, akikhez sok-sok édesbús diákemlék fűz. Kevesen vannak, talán egy kézen meg lehet őket számlálni. Ez a néhány már akkor is öreg zágrebi diák volt, amikor én ideértem a közejük. A legtöbbször már hét-nyolc éves tanuló, mindig újra kezdte, de csak nem jötték vissza.

tizenegy-tizenkét évvel egyikük sem húzza tovább. Ekkorára már annyi élettapasztalatot gyűjtöttek, hogyha nem is végeznek, de nyugodt lélekkel visszavonulhatnak a küzdelmes „hallgatás” pályájáról vagy a jobbik esetben félretesznek minden előítéletet és csakazértis „végeznek”.

Itt láttam viszont régi jó medikus-pajtásomat, aki már hat évvel ezelőtt „ötödéves” volt. Nem sokat változott. Csibukpipáját még most is épügy szoritja egészséges agyarával, mint akkor, még mindig hallgatag és mélyenszántó, legfeljebb a szakállát beretváltatta le és a szemöldökét növesztette meg, amit annakidején beretvált. Hat évvel ezelőtt mesélték róla, hogy a Makszimirba járt tanulni. Korra reggel kiment ebbe a vadregényes erdőbe, buja pázsit közepén leszurta botját, azután könyvet vett elő és körbe-körbe járva a bot körül rendületlenül tanult. Amikor megéhezett, elővette darab kenyérjét, valamilyen fűvet, vagy sóskát szedett hozzá, „megebédelt” és naplementéig folytatta tovább a tanulást.

Most jobb kosztot él. Kisegít az ebéd és vacsora felszolgálásánál és ezért ingyen kosztot kap. Fehér orvosi kabátja most új szerepet kapott. Ez aránylag könnyebb szerep, hiszen nem kell most boncolni és a dolog sokkal kifizetőbb. Egyébként szabad idejét még mindig tanulással tölti. Komolyan készül a vizsgára.

A másik ösdiák szintén orvostanhallgató rendkívül kedves, jószívű fiú. Egészséges parasztkoponya. Az egyesület éber lelkiismerete, aki sohasem szűnik meg buzdítani a fiatalokat, az új embereket. Egyébként ő látja el a menza ügyeit. Az ebéd és a vacsora felett korlátlanul rendelkeznek és nem lehet befolyásolni.

...Az olvasóterem asztalán néhány karikatúrát találunk. Az egyik a menza lelkét ábrázolja, mint sulydobóbajnokot, mellén hatalmas sárgarépa-renddel. A másikon a sulydobó tenyerén eléggé megtérmei, de cseppet sem csinos nőszemély teljesen utra-készen. A sulydobó nagy lenűlettel Zágrebból egészen Szuboticáig hajítja a nőszemélyt.

Rövidesen megmagyarázták a rajzok jelentőségét. Az a bizonyos nőszemély, akit barátunk a „tenyerén hord”, az étkező ex-szakácsnéja. A szakácsnővel bajok voltak. Végtelenül kedves természetű volt, csak egy kissé túl kényelmesen fogta fel a szerepét. Többek között reggelként nyolc-fél kilenc óra tájban pizsamában olvasta az újságokat az olvasóteremben. Igéző pózban, cigarettázva, moolyogva fogadta a fiukat. De hiszen mindez nem lett volna baj — ha történetesen olyan szép és csinos is lett volna, mint ahogyan mosolyogni tudott. A baj ott kezdődött, hogy őnagysága nem tudott takarékoskodni, egész vagon paradicsomkon-

zerveket fogyasztott el alig ötven főre. A menza főnöke felmondott a szakácsnénak, aki kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, azután, amikor látta, hogy kegyelemre nem számíthat, könyörgésre fogta a dolgot. Semmisen használt azonban, mert az egyesület lelkiismerete sziklaszilárd és hajthatatlan maradt és a szubotcai szakácsnőt kídobta. Önagsága persze diszes szővirág-áradatát maradéktalanul rázúdította a menzafőnökre, de a hőstett hőstett maradt...

Most a takarító lépett elő szakácsnővé, de mint az ebéd bizonyította, nagyszerűen megállja a helyét.

Az ebédnél egészen új arcokat látok. Ezek az új emberek merőben eltűnnek a régiéktől. Fletvidámak, hangosak, elevenek és haladó-szelleműek. Az új egyetemi hallgató már megbirkózott az egyik leg nagyobb nehézséggel: a nyelvvel és győztesen került ki a küzdelemből. Akadály nélkül halad előre. Eredményeket ér el és annak ellenére, hogy leg-többjének létfentartásáról is gondoskodnia kell, idő-re elvégzi tanulmányait.

Egy részük muzsikál. Kávéházakban, táncskolában játszik. Valóságos művészei hangszerüknek. Éjszaka muzsikálnak, kenyeret keresnek, nappal eljárnak az előadásokra, időre elkészülnek az anyaggal és aránylag még rövidebb idő alatt végeznek, mint azok, akiket hazulról bőven ellátnak mindennel.

Ezek az új emberek egészen más szellemet honosítottak meg a magyar főiskolai hallgatók között. Egészséges gondolkodás módjuk, törhetetlen akarata erejük, vas-szorgalmuk valahogyan átragadt az idősebbekre is. Az egyesületben mindenki tanul, mindenki „végez”, új lendület, új lélek, új nekibuzdulás érezhető.

Az ujak, a fiatalok megtanították az „öregeket”.

A város éjszakai élete is megváltozott hat év óta. Mintha küssé visszaesett volna, ez azonban csak látszólagos. A horvátok kedélye, derüje még mindig a régi. Az emberek szeretnek élni, a kávéházak zsufoltak.

Az újságíró-otthonban női pincérek szolgálnak fel esténként. Öltöztetik: zsakett, kemény ing, fekete térdnadrág, fekete selyemharisnya, lakkcipő. Ez a legfrissebb újdonság Zágrebben. De különösen is hatnak szegénykéik. Férfias mozdulataik vannak, zsebrevágják a kezüket. Ahogyan járkálnak, mozognak furcsa teremtéseknek tűnnek fel: nem nők és nem férfiak...

Cigányzenekar játszik a kávéházban. A közönség türelmetlen, mert kevés a tánczene. A primás vaskos bemozdással válaszol a tapsra. Persze csak úgy a bandának mondja félhangosan magyarul... Hiszen úgy sem értik!...

Csak akkor lepődik meg, amikor megszólítom — magyarul.

Egyébként sok magyar él Zágrebben. A kenyere reszfi, aki ott áll a közelben, odajön, amikor meghallja, hogy magyarul beszélgetünk. Kiderül, hogy ismerjük egymást — Noviszádról.

A Grill Room-ban, Zágreb egyik legelőkelőbb tánclokáljában szintén magyarul muzsikálnak. Itt is ismerős a pincér. Ez is magyar és szintén Noviszádról került Zágrebbe.

Az uccán minden száz lépésre magyar szó üti meg a fülemet. Az egyik uccasarkon elénkáll egy alacsony fiatalember. Alázatos tisztelettel szól, apró gipszfigurákat kínál:

— Proszim lyepo... szamo dinár komád...

Megállunk társammal együtt szemügyre vesszük a szobrocskákat. Végtelenül finom rajzu öntvények.

— Érdekes — mondom társamnak — milyen finomak ezek a kis szobrok. Vajjon milyen eljárással készítheti ez a szerencsétlen?...

— Oh kérem, nagyon egyszerű — szólal meg hirtelen a fiatalember magyarul — gummiformával készítjük...

A meglepetéstől alig tudunk szóhoz jutni.

— Hát maga is tud magyarul? — kérdezzük.

— Hogyan kérem, én magyar vagyok — válaszol mosolyogva a szobrász. — Már két éve itt élek Zágrebben. Ezekből a kis szobrokból tengődöm. Nem tehetek róla, itt maradok, mert szeretem ezt a várost...

Igaza van és talán meg is tudom érteni az „öreg” diákokat, akik nem sietnek „végezni”. Hiszen nekem is olyan nehéz újabb hat évre, vagy, ki tudja, talán örökre búcsút mondani boldog diákéveim kedves városának...

Szabó Sipos Ferenc

VELYKO PETROVICS

Az ellenség bibliája

(A »Hajtások a megperzselt bokron« című elbeszélés kötetből)

Lóháton, idegen, állami ló hátán, amelynek még természetét és szokásait sem ismerhette ki a tiz nap alatti szüntelen menetelésben, vágott át az egyenlőtlen drinamelléki erdőn. Nagyon könnyűnek érezte testét. Mintha nem is kellett volna állandóan meggörnyednie és félrehajolnia a széles-törzsű fák ágai alatt és mintha vidám erdei madarak csacsogtak volna a bokrok között, nem puskák, gépfegyverek, ágyuk dörmögtek és bömböltek volna hol egészen közelről, hol nagy-nagy messzeségben. Egyszer alig tudta elrántani kabátujját a komiszul ragaszkodó tüskebokortól.

— Az első sebesülés — gondolta és elmosolyodott a megtépett kabátujj alól elővillanó fehér ing láttán.

Aztán le kellett szállnia katonasapkájáért, amelyet váratlanul lepofozott fejéről egy kisebb cserfa, mintha csak meg akarta volna tréfálni a vitézt, amiért nem tudja megfékezni valamelyik távoli, elrejtett ágyu morgására fel-fel ágaskodó sárgáját.

Amint az egyik tisztásra ért, a ló teljesen megköttyögött. Prűszkölt, jobbra-balra rángatta fejét, ágaskodott és szemmel láthatóan nem minden félelem nélkül lépegetett tovább. A hadnagy minden figyelmét az utra összpontosította. Az erdő egyre ritkult, kősa susogás és érthetetlen hangfoszlányok libbentek a könnyű szél szárnyán. Egy-egy percre valami szokatlan, undorító büz rontotta meg az erdő tiszta levegőjét. Ovatosan nógatta lovát a hegy-csucs felé. Aztán arra gondolt, hogy megáll és terepszemlét tart mielőtt tovább megy. A rossz szag egyre orrfacsaróbbá vált, de a moraj és lövöldözés is egyre erősbödött. Mignem egyszerre úgy tűnt fel, mintha valaki hirtelen felhuzta volna a függőnyt és maga váratlanul a harctér szinpadára került volna. Most már csak néhány faszor, már kéklik a messzeség és mintha amott mozogna is valaki: nincs mit gondol kozni — le a lóról! Aztán megint feltűnik és közeledik egy — szerb katonasapka.

— Hé, közlegény, melyik csapathoz tartozol?!

Ketten szaladtak feléje és megfogták a sárga kötőféket. A hetedik gyalogezred katonái voltak, halott tisztet vittek hordágyon és leültek kicsit pihenni az erdőszélen.

— Vigyázzon hadnagy ur, ne hogy kihajtsa az erdőből. Ott jobbra, abban a kis sűrűben visszamaradt egy gépfegyveresük és kászál amint valakit észrevesz. Legokosabb lesz, ha a fák között halad előre, legfeljebb kicsit kerülnie kell — mondta az egyik katona egykedvűen, mint aki nem is halott mellett áll.

A hadnagy megfordult, hogy megnézze az elesett tisztet. Hátha ismerte? Kissé dermedten bámulta a sárgásan fénylő arcot, az alig serkedt fekete szőrszalakat, a félig nyitott szemet és száját. Nem úgy feküdt, mintha csak aludt volna — de mint akit orvul megöltek. Leszajzott keze szinte megfeszül, hogy kiszabaduljon, sujtson és védekezzen. Már egy szemtelen, zöld légy is belecsimpaszkodott a halott orrába.

Nem ismerte a fiatal tisztet, még a nevét sem. Visszaborította a tépett katonaköpenyt a hullára, azután sóhajtott fojtott el, félrefordult és lopva keresztet vetett.

— Adjátok ide a kötőféket s ti meg siessetek az Istenért. ...Siessetek, neki már szegénynek olyan mindegy hogyan viszitek — mondta elfulladva, remegő hangon.

Az egyik katona hirtelen megállt, kisé elgondolkozott, aztán meglödlő kezében feketefedelű, vaskos kis könyvet nyújtott a hadnagy felé. Széles nyomású aranykereszt csillant meg a könyv fedőlapján.

— Ehun-e, ezt az egyik svábnál talál-

tam — de nem tudok svábul olvasni...

A hadnagy átvette a könyvet és anélkül, hogy felnyitotta volna merőn a katonára nézett, majd egy lépést tett előre:

— Melyik svábnál?

— Bukjon le hadnagy ur, mert az az orült géppuskás azonnal eltalálja!... Annál az első, fehérképi, bajusztalannál, aki a hátán fekszik. Hozzá se nyultunk — tette hozzá gyorsan. — Alighanem még reggel, vagy az éjszaka kifosztották őket, valamennyiüket. Csak a könyvet hagyták mellette, a bornyuját meg a bakancsait elvették... Van ott belőlük Isten tudja hány egész század...

A hadnagy megkötötte lovát és az első fáig óvakodott. Ilyet még sohasem látott! A zöld füvel borított hegyesucs telistele volt szórva kék osztrák egyenruhába bujtatót holttest-virágokkal. Mintha csak sorra kaszálták volna az embereket, mint amikor beláthatatlan madárhad lepi el a pázsitot. A szinte kiabálóan nehéz szagot el is felejtette merev mozdulatlanságában. Első pillanatban maga is azt hitte ezek fekszenek előtte holtan s bár alig lehettek többen száznál, de ezernél is többnek tűntek. Rémületesek voltak, rémületesebbek egész ezred állig fegyverzett katonánál.

Kilépett a fa mögül, aztán az üvöltöző géppuska zajra térden és tenyérrel esuzzott előre, mintha csak megérezte volna, hogy különös dolog várja a holtak között. Amint az elsőig ért eszébe jutott a könyv, amit kezébe nyomták.

A szőkehajú, szinte még gyerek-ember épen úgy feküdt előtte, mint a szerb tiszt amott a hordágyon: félignyitott szemmel és halálra dermedt ajka alól ijesztően villant ki az egészséges, fehér fogsor. Mindössze az volt a különbség, hogy ez karját szélesre kitérte, mintha csak meg akarna ölelni valakit ott fönn, valakit, akit elhomályosult szemei tisztán látnak. Az arca tiszta volt, az éjszakai eső moshatta meg. A ruhája is vadonat új. Csak a cipőtől megfosztott láb dermedt meztelenül, vádlián, fenyegetően az égre.

Ez tehát az első ellenség, akivel a hadnagy találkozott. Nem, igazán nem érzett semmiféle meglepetettséget sem, de még akkor sem lett fanyar a szája, amikor eszébe jutott társa, a halott szerb tiszt. Sulyos érzelmek szakadtak rá, valami mélyebbnek és sulyosabbnak a megsejtése, a mit eddig sohasem érzett.

Elzsibbadt lábbal és csipővel felemelkedett a térdelésből, de rögtön le is ült, mert füle mellett láthatatlan szunyograj zümmögött el, a láthatatlan géppuskából. Tisztán látta, amint az erdő közöttei hegyenyergen az ellenség vonatai elrobognak, lovasai vágatnak és hadteste átvonul. Bal-felől a szerb csapatok épen arrafelé kanyarodnak — újabb ütközetre. Itt azonban teljes a béke. Ezek itt, drága fiatal arcok, olyanok mint a frissen hullott harmat és nem hallják, nem érdeklődnek az ami körülöttük történik.

Hogy hívják ezt a szőkehajú, aki ugylátszik, mintha elesett volna anélkül, hogy harcolt volna? Talán benne lesz a kis feketefedelű imakönyvben a neve?

A hadnagy felnyitotta a borítólapot s a másik pillanatban már el is felejtette, hogy nevet keres benne. Mert akkor látta csak, hogy bibliát szorongat a kezében. Az Újszövetség teljes magyar szövegét. Önkénytelenül is felemelte a tekintetét s akkor vette észre, hogy valamennyi halott nyaka körül vörös gallér díszlik. A pécsujhelyi 53. század katonái az elesettek. Magyar hát ez a békés, veszélytelen harc. Istenem, olvasott-e halála előtt néhány mondatot ebből a bibliából? Felüti találmára, mindjárt

az első oldalakon és amire először esik tekintete, lehet, hogy éppen azt találja, amit az ismeretlen halott olvasott utoljára. Lehet, hogy ez a véletlen találkozása a lelkeknek feltár valamit mindkettőjükéről...

...43. Hallottatok, hogy mondják néktek: szeresd felebarátodat és gyűlöld a te ellenségeidet.

44. En pedig mondom néktek: szeressétek a ti ellenségeket, áldjátok meg azokat, akik átkoznak vala titeket, tegyetek jót önékik, akik gyűlölnek benneteket és imádkoztatok az Urhoz azokért, akik halálra keresnek benneteket...

A hadnagy lehuntya szemét, hogy jól megértse minden szót. Régen olvasott már magyarul s ez a szöveg, amely Krisztus Hegyibeszédét tartalmazta, még a 16. századból való, régi fordítás.

Amint lehuntya szemét és sötétség támadt előtte, úgy tűnt fel, hogy a gépfegyver gyilkos tüze elhalt körülötte, valahol nagyon messzi, mögötte, vagy alatta maradt és most teljesen egyedül van ezekkel a halottakkal, akikhez hozzáér a lába. Ünneplés, meleg szomorúság ömlött el lelkén, mint csak nagyon ritkán, mint valaha nagyon régen, gyermekkorában, husvétkor, karácsonykor, amikor apja kezében tartotta a magát.

Mikor újra felnyitotta szemét, a biblia másik felére, a Miatyánkra esett a tekintete. Főlegyenesedett és az elesett magyar lejezél hangosan mondta el az imádságot:

— Miatyánk Isten — — —
— — — — —
Mert Tiéd az ország, hatalom és dicsőség mindörökké. Amen.

Amíg imádkozott, észre sem vette, hogy a géppuska mind hevesebb tűzbe fogta. Csak aztán hullott térdre ijedten. Keresztet vetett, előbb a halottra, aztán magára, zsebébe dugta a bibliát és lovához csuszott. Az ijedelm és az újra éledő kötelességérzet nem hagyta időt, hogy elrendezze homályos gondolatait és érzéseit, amelyek sűrű ködként borultak lelkére. De azzal mindenképpen tisztában volt, hogy nem véletlenség ez, ami vele történt. S ha valamit nem is ért — mindenre magyarázatot ad majd ez a könyv, s ha valóban azért kellett ennek az ismeretlen gyerek-embernek elcsúsznia, hogy őt közelebb vigye Krisztushoz, akkor bizonyos: mindketten ugyanazokat a szavakat olvasták a bibliában. És ekkor, ki tudja mi vár még őrá is? Ki tudja, mit jelent majd még az ő végzete valakinek a esatater másik oldalán?

És végül is: mik is ezek a haremzők, ha Krisztus szól hozzánk az ellenség nyelvén is?...

(Komáromi József Sándor fordítása)
fordítása)

Szövoszék

Szövoszék mellett ülök,
remények, álmok
orsójával szövoszék.

Hogy milyen mintával kezdem,
mit sem jelent,
remeg a kezem.

Nem keresem a színt sem,
mindig ugyanaz lesz,
lelkem köntöse szövoszék.

Már nyikorogva forog
a fáradt orsó
s a fonálra könny eserog.

Szövoszék mellett ülök,
keserű sóhajok
orsójával szövoszék.

Vig Büzsi

Vécsey Géza:

A négyszázéves méreg,

amelyhez évezredes rajongás köt bennünket

(A törökök most ünnepelték a dohány négyszázéves jubileumát. Ebből az alkalomból indítjuk meg a dohány élet-rajzában cikksorozatát).

...Csak halk hangon merek a dohányról-dohányzásról írni. Magam is ludas vagyok. Javíthatatlan erőtlenség, vén bűnös — dohányos. Tudom, hogy a szokásos mentség: „az egész világ dohányzik” — nem is igaz. Vannak még „hideg” szájak. Van ki se sose dohányzott. Van aki már az első kísérlet után undorral tette le a pipát. Am számosan vannak olyanok is kikben megvolt a kellő akarat-erő, hogy bucsut mondjának az egészséget, erkölcsöt, zsebet támadó ördög-furiának.

Egészséget rontó: mert a dohány idegromboló, szívrontó, érelmeszesítő. Szembajt okoz. Almatlan ságot. Rontja az étvágyat, gyomrot. Torokbajnak, tüdőbajnak főfokozója. Megállapították, hogy a legtöbb hirtelen halállal kímült: erős dohányos volt.

Erkölcset rontó: a gyerek tagadja, ha dohányozni kezd. Hazudik. Hogy a dohányt megszerezhesse, lopja az apa készletét, eladja latin szótárát, zálogba csapja óráját. A csempész meg egyenesen a büntető törvénykönyvbe ütközik. A dohány inségbe szenvedő — ha még oly nagy ur is — gyakran játszik becsületével is.

Hogy megrontja a zsebet, hogy zsebtolvaj, öndóztató — sajnos minden dohányos érzi. S ha ez — ami gyakran megesis — az elsőrendű szükségletek a család rovására megy, akkor már az első két csoportba is belevág...

Dehát mégis... Az egész világ dohányzik! Pedig a mai dohányos ember talán már el sem tudja képzelni, hogy az emberiség tíz és tízezer évekön keresztül meg volt dohány nélkül.

Hogy a peripatetikus görög bölcsek s tanítványaik se gyújtottak rá, hogy Nagy Sándor nem pipászó közben tartott haditáncot, Dárius a máglyán nem cigarettával bucsuzott a földi gyönyöröktől. Néró nem azért énekelt hamisan mert aznap már a tizedik havannát füstölte el. Priskus megírja, Than Károly megfesti, hogy Attila takomáján — maga a hun király, a görög, latin germán nagykövetek a világ ostarának ostar szíjjai: a hun hadvezérek — mind-mind jól mulattak — noha egyik szájában se volt pipa.

Az egykori leghosszabbjártu hajósok — a vikíngek, de még az Amerikából visszatérő hajósok — az izlandiak — a hosszú ut alatt is megvoltak — bagó nélkül.

Végül az augurok — összemosolyogtak anélkül, hogy egymást megkínálták volna tubákkal...

Am a dohányos mindezekre legyint. Régen volt — recitálja Petőfit: kölyök pipál — pincér cigarettát szí.

De, hogy hibába ne essek — nem szabad a régmúltakon sem ily felületes könnyedséggel átsiklani.

A runák — papirusok forgatói — a földtúr archeológusok arról beszélnek, hogy mielőtt Amerika a valódi dohánynal „megajándékozott” már egy némely ősrünk igenis füstölt. Az ősrökben, az európai és sírökben ismételtén találtak a mi pipánk ősapjának minősített füstszívó készleteket. Izlandban gyakoriak az ugynevezett „tündérpipák” a Földközi tenger Ázsia—Európa részében szinte mai formájú pipákat találtak. Herodotosból kiolvassák hogy a skyták, Pompenius Mela írásából, hogy a trákok már valami nádesön keresztül füstöt szívtak. A trákok a Skyták, de már a körülöttük lévő és a Földközi tenger körül letelepedett népek egyik-másika is a „gölyem sás füstjét” szopogatta. Az eszkimók már ezer év előtt szizmoféléket füstöltek, akárcsak ma is. A Kelták még annak idején — barnotoztak. Európa középkori urai mulatozásuk közben — akárcsak a mai rákogumások — fahéj rágással fokozták gyönyörűségüket. A Hinduk a vörös lüz szárított héját füstölték el. Kináról is azt írják, hogy több ezer évvel ezelőtt már pipált. Afrika négerjei valami vad ken-derfélének a „dachának” füstjét szívták.

A San Salvatorban kikötő Kolumbus volt az első európai, aki Amerika őslakóit füstöltni látta. Nagy fapipákból dohányoztak, nem csak megszokásból, hanem, hogy a tengerparti mocsaras területeken a moszkítókat elűzzék. A kubai indiánok félméteres szivar alakúra sodort dohány göngyölegeket szívtak. Az északi indiánoknak már hatalmas felcifrázott pipáik voltak, míg a délamerikaiak a burtót is ismerték.

A dohány „isten” eredetéről több indián legenda szól.

Az egyik azzal kezd, hogy két vadász megvendéglét, valaha réges-régen egy istennőt, aki eltevédt az őserdőben. A vendégség után az istennő megígértette vendéglátó gazdáival, hogy egy év múlva elmennek a lakoma helyére, ahol megtalálják az ő ajándékait. Egy év múlva aztán, mikor a két vadász felkereste a helyet, ott ahol az istennő állt, megtermett a dohány, jobbkezfélől a tengeri, balról pedig a burgonya.

A folkloristák, persze az indiai tündérdohány ajándékának legendáját is kikezdték. Szerintük az az indiánok dohányzását a kényszer, a már előbb említett milliárd és trillió moszkító elleni védekezés magyarázza. A mérges csipésű rovarok ellen kezdetben a kunyhó körül kazalba hányt dohány égetésével, füstjével védekeztek. Mikor aztán az indián élelemszerző körutjára ment, vállára akasztott egy agyagedénybe parazsat, erre dohányt szórt, és füstbe burkolva bátran járhatott a moszkítóközött. Am a parazsat éleszteni is kellett. Ezt egy utjába akadt nádeső segítségével cselekedte. Majd, okoskodnak, a folkloristák, az edényhez erősítette a nádesövet és így született meg a pipa első formája. Hogy azután a füst fújása az edényből — vagy fejlődött? — arról már csak a pompás illatu dohányfüst tehet...

Vallási jellegű, udvariassági aktus volt az ősidők indiánusainál, hogy egymást megfüstölték. Ma is ereklje a törzsek békepípa. Tanácsüléseiken szájról-szájra adják a nagypipát, az ellenséges törzsek kibékülésekor a törhetetlen fogadalom jele ha a kibékülő törzsek főnökei elszívják a békepípát — ahogy ezt még gyermekkorai olvasmányainkból megtanultuk.

Valamikor a békepípa tabu volt, amit fehér embernek kezébe venni nem szabadott. Ma azonban már fehér embert is megválasztanak tiszteltbeli indiánusnak. Az USA mindenkor elnöke az indiánusok fő-fő törzsfője. Mikor az elnököt, vagy a megválasztott tiszteltbeli indiánust „felavatják”, a felavatandó teljes indiánus díszbe öltöztetik és elszívják vele a törzs hatalmas, cifra békepípáját.

A legendák azonban hely, idő, tér és tények tekintetében nem mondhatók tulságosan érzékenyek nek. Ezer év ide, vagy oda — alig számít. Így eshetik meg, hogy a dohány legendáját az igazhívők Mohamedre ruházták.

Megesett, — mondja a mohamedán legenda — hogy a prófétát egy vipera marta meg. A próféta azonnal kiszívta a sebet és kiköpte a mérget. És ime: a kiköpött nyál helyén — dohány nőtt. A növényben a próféta bölcs szelidségével egyesült a vipera mérge.

Azonban a perzsa is másképp tudja a mesét. A szent Kábát látogató jámbor zarándokot nagy szerencsétlenség várta, mikor hazatért otthonába. Meghalt egyellen felesége. A szerencsétlen vigasztalanul ödöngött már hetek, hónapok óta, amikor egy nálánál is jámborabb dervisre akadt. Ettől kapta a jótanácsot: „Eredj feleséged sírjához. Találsz rajta egy újfajta növényt. Törd le leveleit, száritsd meg, tedd pipába és füstöld. Ez lesz nőd, szülőid, testvéreid, tanácsadód, vigasztalód minden bajodban...”

A jámbor megfogadta a tanácsot — és megvigasztalódott.

(Folvtatiuk)

Kályha Tűzhely
SZENES
Edény Thermos

CSALÁDI KÖR

Esküvönktől gyermekeink holtomiglan - holtodiglanjáig

Életünk utolsó oszlopa: a család

A gazdasági válságtól és még előbb a nagy világgéstől elposványosított erkölcsi életünknek alig vannak már eszményei, tekintélyei. Szentül hisszük, hogy minden szennyes, illetve nem hiszünk már semminek és senkinek nemesebb voltában. De ha van még egyetlen fogalom, amely előtt a mai ember is több-kevesebb tisztelettel kalapot emel, akkor az semmi más nem lehet mint a család.

A családon apánkat és anyánkat jelenti testvéreinkkel, vagy gyerekeinket és feleségünket. S bármennyire hitét vesztett legyen is valaki, ha nem halt ki belőle a becsületérzés utolsó szikrája, szüleit, testvéreit és gyermekeit melegebb szívvel nézi, egézszebb embernek tartja.

Mindaz épen nem jelenti azt, hogy a család fogalma szent és sérthetetlen, a családi körben minden helyesen, szépen, jól történik. Ha így lenne alig volna szükség erre a most induló cikksorozatra, amely épen a családi élet kertjében szeretne gyomlálni és ültetni. Bizonyos azonban, hogy van tiszta és teljes értéke a családnak s a családi élet csak akkor válik pokollá, vagy fertővé, ha valamelyik tagja börtönbé, örültekházába való lenne.

Nézzük meg azonban mi is az, ami a családi életet annyira értékesíti. Egyetlen nagy-nagy dolog: a feltétel nélküli szeretet. Az anya akkor is szereti gyermekét, ha az sánta, ostoba, beteg, vagy

rossz. Az apa leveti utolsó kabátját, hogy biztosítsa gyereke jövőjét. A csak valamire való gyerek többnek tartja magánál apját még akkor is, ha az kocsis létére ügyvédet faragott belőle s a helyes nevelt gyerekek nem igen fáj, hogy öccse, vagy néneje nagyobb almát, szebb ruhát kapott.

Ismét vissza kell azonban térnünk oda, hogy mindez nincs mindenütt így, helyesebben, őszintebben egyetlen családban sincs teljesen így. Mert minden családnak megvan a maga kisebb-nagyobb házi baja: vagy az apa, vagy a gyerekek s csak a legritkább esetben az anya nem olyan mint kellene lennie. Sokszor tehetetlenül kell tünni ezeket a, hogy úgy mondjuk születési hibákat, többször azonban ha nem is lehet teljesen elűntetni, de lehet valamit javítani rajtuk.

Persze, azt sem akarjuk állítani, hogy a lehető legjobb család az a tökéletes életközösség, amelyet el lehet képzelni. Csak annyit, hogy a mi életünk egyetlen igazi melegségét, önfeléd, békés perceit a családi kör őrzi, ápolja.

Ebben rejlik a család minden egyébbel hatáthatatlan értéke és ezért kell kétkézzel segíteni minden családi bajon, nyomorúságon. Mert ha egyszer a családi élet fénye sem enyhíti meg mindinkább elsötétülő felhőkkel borított életünket — jaj lesz akkor a jövő emberének.

hatják az emberiséget a világbékéhez.

Majd ha a csendesszavu asszonyok szavát is meghallgatják, akkor beszélni fognak azok is, akik ma nem tudják tulkiabálni a férfiak hangját.

Persze felsőbbrendű asszonyokról beszélnek de hiszen, ha a világ irányításáról van szó, akkor csakis felsőbbrendű emberek jönnek — illetve kellene, hogy jöjjenek — tekintetbe.

Ha az asszonyokat elzárjuk az akadémiai kiképzéstől akkor a felsőbbrendű asszonyok — úgy értem azok, akikben megvan hozzá a velük született képesség, hogy azzá váljanak — elvesznek az emberiség számára.

Kevés felsőbbrendű ember van és talán nem szabadna az emberiség nagyobb felét eleve kizárni azok közül, akikből kiválasztódnak a hivatottak.

A statisztikák azt mondják, hogy kevés zseni születik nőnek.

Vannak ezzel szemben tudósok, akik bebizonyították, hogy ennek is Ön az oka uram. Ön és azok, akik évszázadokon át úgy gondolkodtak, mint Ön.

De még ha úgy volna is: A világnak ma sokkal kevesebbé van szüksége zsenikre, mint jóságra és emberszeertetre.

Lucia.

Vasárnapi levél

(Egy maradi férfiúhoz)

Uram!

Mostanában megint gyakran hallom az ön hangját, mely harsányan hirdeti, hogy a nők helye a háztartásban, a gyerekszobában, szóval a családban van és hogy a nők az okai annak, hogy rengeteg férfi munkanélkül, állás nélküli nyomorog.

Ön uram úgy kívánja megoldani a munkanélküliség kérdését, hogy újra el akarja zárni a nők elől az egyetemeket és ki akarja zárni a nőket politikából, közéletből, mindenfajta szellemi irányításból.

Mikor a háborus évek elmúltával, — mely években ön szeretettel üdvözölte a nőket irodában, üzletben, esetleg kalauzsapkával, vagy a fiaker bakján ülve — először emelte ön újra fel rég feledésbe merült szavát, elcsodálkoztam.

Hogyan — gondoltam — ez az ember még él? Hát ezek még mindig nem haltak ki? Ugy látzik nem. Sőt szaporodnak és sokasodnak és harminc évvel a már szinte feledésbe merült pankhursti ablakbeverések és éhségstrájkok után, újra kezdik a régi vitát.

Önök uram azt állítják, hogy azért van annyi munkanélküli férfi, mert a nők elvesztik a munkaalkalmakat.

Tegyük fel, hogy az ön retrograd szelme diadalmaskodik és a nők ezeket a munkaalkalmakat visszaadják. Mi történik akkor a munkanélkülivé váló nőkkel? Valamennyit eltartják a munkához jutott férfiak? Félek, hogy csak a szépeket és fiatalokat. Azokat is csak egy ideig-óráig. És a többiekkel mi legyen? Helyezkedjünk arra a kínai álláspontra, hogy ha egy nő elpusztul, az sokkal kisebb baj, mintha egy férfi pusztulna el, sőt egyáltalán nem baj! Igaz?

A másik érvük az, hogy a család és háztartás veszít azáltal, hogy a nő „kifelé” él.

A nő hivatása valóban elsősorban a család, de ne csodálkozzunk azon, ha a mai nő, akit a háború és később a gazdasági bajok rég leszoktattak arról, hogy elefántcsonttoronyban éljen, ahol szive lovagja téréden állva nyújtja át neki mindazt, amire

neki és gyermekeinek szüksége van, szóval, ha a mai nő a családjára sorsából, nemcsak az érdeklő, ami a négyfalon belül történik ezzel a családdal.

Például az, hogy egy napon nem dőlnek rá azok a falak, a feltéve őrözött családokra. Vagy, hogy miből és meddig telik arra a testi-lelki kényelemre, amiről gondoskodni, ön szerint, egyedül megengedett hivatása.

Gyerekeket szülni sokkal nagyobb lelkesedéssel fog, ha abba is beleszóllhat, hogy milyen sorsra szüli a gyermekeit.

A konyha-vegyszeret érdekfeszítő tudománya nem tudja lekötni érdeklődését, míg kint a vegyszereti gyárak a különböző mérgező gázok előállításának sokkal érdekesebb vegyi problémáján fáradoznak.

— Még a jótékonyaságban — az egyetlen önök által is tolerált közéleti működésben — sem elégti ki a nyomor enyhítése. A nyomor okaival akar foglalkozni.

A mai nő olyan önhitt, olyan vakmerő, hogy azt meri hinni, hogy ha ő részt vehetne a közügyekben, akkor mindenféle más képpen volna. Jobban volna.

Ön ezt persze nem hiszi Uram. Mégis meg kellene próbálni.

Vagy annyira meg van ön elégedve ezzel a mai, férfiak kormányozta, szép világgal, hogy meg sem akarná kísérelni valami változtatást?

Ön gunyosan mosolyog uram. Neveket emleget. Női agitátorokat, nőképviseleket, feministákat.

Önök igaza van uram. Valóban nem váltották meg a világot azok a nők, akiknek önök, vagy inkább, akik maguknak befolyást szereztek, akiknek szavát meghallgatták.

De tudja-e miért? Ehhez a meghallgatott szóhoz, ehhez a mandátumhoz, ehhez az elnöki emelvényhez vagy szószékhez harc árán lehetett csak eljutni. Csak a harcra nők tudták kiverelkedni maguknak. A harcra nők pedig nem az igazi nők. Nem azok, akikben az egész világot átfogó anyaság érzése él. Nem ők azok, akik közelebb hoz-

Testápolás

Egészségünk legjobb kincsünk. Ezt a kincsünket nem úgy mérjük, mint az aranyat, vagy az ezüstöt, — nem is jegyzi a tőzsdén, — és ha elpusztul, helyette nem vásárolhatunk másikat. Mégis legtöbbször úgy bánunk vele, mint a legértéktelegebb portékával. Azt hamar megtanuljuk, hogy pénzünknek mekkora a vásárló értéke s mennyit kell dolgoznunk, hogy megkeressünk annyit, amennyi megélhetésünkhöz szükséges. De, hogy az egészségünknek mi az értéke, azt csak akkor akarjuk megtanulni, mikor már kezdjük elveszteni, vagy amikor már teljesen elvesztettük.

E rovatban, amelyet most nyitunk olvasóinknak, egészségük értékéről igyekeznénk megismerést nyújtani. Ezzel a törekvésünkkel azt szeretnénk elérni, hogy egészségünk megismeréséről jókarban tartásáról és ápolásáról még idejekorán megtanuljunk gondoskodni, mielőtt még nem késő. Tamuljunk meg legelső kötelességünket, egészségünket megbecsülni, hogy megérdemljük életünket.

Aki sohasem volt beteg, az nem tudja, mi a betegség. De azt sem tudja, mi az egészség. Pedig, ha nem is sejtjük, hogy mi az a kincs, amely birtokunkban van, éppannyi, mintha nem volna. Nem érezzük és nem tudjuk az értékét, tehát ennyivel szegényebbek vagyunk.

A legszegényebb embernek is megvan az a kincs, amit egészségnek nevezünk. Ki hogyan tud vele gazdálkodni, annál szerencsésebb e földi életben s annál tovább tart számára az a boldogság, amit e siralomvölgyben ajándékkal kapunk az Anyatermésztől. Rendszerint a szegény ember tud legrosszabbul gazdálkodni az egészség kincsével. Pedig éppen neki kellene az egészség háztartásában leg-gazdagabbnak lennie, mert ha abban valami baj esik, megbetegszik, vagy elveszti munkaképességét, közvetlenül érzi annak szomorúságát, hogy a kincs veszélyben forog. Ezáltal az élet lehetősége forog kockán az élet folytathatásának kilátásai s az életkedv égboltján megjelennek a sötét felhők.

Hogy ezeket a sötét felhőket eloszlassuk és az életkedv napsugarát igyekezzünk a megismerés világlósságával szívünkben állandósítani, határozottan el, hogy „Testápolás” címen vasárnaponként állandó rovatot nyitunk.

A Reggeli Ujság divatmelléklete

Divat Öfensége tervezget

(Ungar Willy skiccei)

Csipkeruha 5 órakor — csipkeruha 8 órakor

A fenti cím más szóval azt jelenti, hogy a csipkeruha, mint alkalmi ruha, szinte nélkülözhetetlen télen, ha teadélutánra vagy vacsorára szóló meghívásnak akarunk eleget tenni.

Sok divatos anyagot már annyiszor láttunk az elmúlt években, hogy szinte belefáradunk a nézésükbe. Ismerjük már a fényes selyem hatásait éppugy, mint a tompafényű estí anyagot, tisztában vagyunk a taftruha hatásaival és értjük azokat a finomságokat, amiket az új bársonyból lehet kihozni, de ugyanugy tisztában vagyunk azzal a hatással, amelyet az újjászülető Georgette-divat fog elérni.

Eppen ezért, mivel már tulságosan ismerjük mindezeket az anyagokat, általánossá válik a kívánság, hogy ne csak új formákat eszeljük ki, hanem új anyagokat is alkalmazunk vagy legalább is olyanokat, amelyek már régebbi idő óta nem voltak divatban.

Ilyennek nevezhető az egészen újszerű fémmel átdolgozott estélyi anyag, ami nem mindennapi dolog, de két oknál fogva nem lesz sosem népszerű: először nagyon drága és másodsor annyira feltűnő, hogy nem lehet ugyanabban a környezetben egymásután többször is viselni, mert mindenki észre veszi rajta, hogy „ezt már láttuk”. Ezen két oknál fogva a divattervezők inkább arra törekedtek, hogy merőben új anyag helyett inkább olyan anyagot helyeznek előtérbe, amelyet már régebben nem használtak. A nagy keresésben minden lehetőséget sorra vettek s végül is a csipke mellett döntöttek, ami társasági ruhának valóban a legmegfelelőbb.

Tudjuk, hogy milyen hatásosak a szép csipkék, hogy minden alakra egyaránt illenek s már olyan rég nem voltak divatban, hogy most megint fel lehetett azokat fedezni, mint újdonságokat.

A csipke, amit az idei télen látunk majd, rendkívül kifejező, erőteljes és halványzsinú, míg a vékony, csillogó selyemcsipkék ezuttal nem időszerűek. Alig volt még divat, amely olyan egyöntetű helyesléssel találkozott volna, mint a csipkeruha, mert a csipke a legtöbb nő gyengéje s azonkívül praktikus is, mert ha a sok használatból hibás is lesz, mégis mindig ki lehet javítani, úgyhogy új és rendes legyen. A csipke nem is foszlik szét

oly könnyen, ami pedig sok divatos ruhaanyagnak hátránya.

A halványfényű csipkéhez általában erősfényű alsóruhát kell viselni, hogy az ellentét minél szembezőkőbb legyen.

A csipke színe természetesen szintén latba esik. A csipkeanyagok általában minden színárnyalatot elbírnak s így végre megvan a lehetősége annak, hogy az estélyi ruha örök fekete egyhanguságát megtörjük. Zöld, vörös, kék és ibolya csipkék a legfelkapottabb divatszínnek.

Mint a bevezetésben említettük a csipke-mo-dellek délutáni és estí alkalmakra egyaránt megfelelnek. A különbség főleg a ruha hosszában rejlik, mert a formális estí ruha legalább bokáig ér, míg a délutáni ruha lényegesen rövidebb.

Képtünkön néhány értékes és érdekes mintát mutatunk be.

Az első modell elegáns szabásu, nyulánk csipkeruha a nyak körül nagy, fehér virágok díszítik. A második modellnek lószőrrel keményített dereka és ernyőformájú szoknyavége van s erős cáfolatúul szolgál annak a tévhitnek, hogy a csipke öregít. A csipke olyan anyag, amelyen a szabóművészet minden mesterfogása érvényesül. Ezt mutatja a harmadik modellünk is: hosszú, kimondottan estélyi csipkeruha, csillagformában raffozott felsőrészrel. Utolsó modellünk ugyancsak estélyi ruha, amelynek cape-je is ugyanabból a csipkéből készült, a gallérja körül díszes hermelínsávvá.

Ugy hisszük, hogy ez a négy modell már az első pillanatra meghódítja hölgyolvasóinkat s a télen a világ összes hölgyei ünneplik az új divatot.

Bőrseb, bőrtölcsér, bőrkonfetti: a téli ruha ötletes új diszei

A mindennapi öltözködésben a bőrdíszítések nagy népszerűségnek örvendenek, mert szerencsésen szakítják meg a ruházat egyhanguságát.

Nem szükséges feltűnő, nagyhangu díszítéseket alkalmazni, mert a szerény díszek sokszor jobb szolgálatot tesznek és izléesesebbek. Képtünk széles bőrvet, divatbőröl készült oldalzsebeket,

nagy bőrgombokat és szorosan tapadó bőrtölcseket ábrázol. Ugyanabból a bőrből készült apró „konfettilapocskákkal”, amelyeket bizonyos távolságokban a ruhába varrunk, igen friss és élénk színezetet adhatunk a téli ruhánknak.

A mexikói császárnő és a három-hölgyek fátyla a mai asszony arcán

(Ungar Willy skiccei)

Az új ruhának egészen másnak kell lennie, mint annak, amit eddig ismertünk. Mivel azonban a legnagyobb leleményesség is kimerül idővel minden divat magán visel valami bélyeget a régebbi korokból s a mai ruhákon ugyanugy találunk motívumokat Mária Terézia, mint Eugénia császárné divatjából, bár az ut a kettő között meglehetősen nagy.

A stílzált divat természetesen megfelelő kaplapdivatot is szab s érthető, hogy néha itt is igen sajátos ötletek bukkannak fel.

A fátyol újabban igen erősen foglalkoztatja a divattervezőket. A mértékletesebbek Charlotte volt mexikói császárnő fátyolviselését utánozzák, amely a kalap belső szeléről vizeszszertien aláhullik s befűdi az egész nyakat. (Első kép). A bátrabbak azonban fátyolnak is élénk, mintázott csipkét használnak. (Középső kép). A divatforradalmárok viszont az állig erős, leheletszerű szeraj-fátyolt szeretik, amely azonban aligha lesz népszerű, mert a mai nő már nem szívesen takarja be az arcát.

Lehet, hogy ebből a három irányból helyes kö-zéputként kialakul a negyedik fátyoldivat, amely mindhárom irány előnyeit egyesíti, a meglevő hátrányok nélkül.

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldi újonnan beszerzett legmodernebb

plissé gépemre

amelyen legrövidebb időn belül végzek mindennemű tetszés szerinti megrendelést, a legméréskéltőbb árban.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek

aszurozást és endlízést, kézi- és géphímzést

a legkényesebb igényeket is kielégítően, úgyzintén mindennemű gombathúzást, azonkívül szakszertien végzek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szalimák és perzsa szőnyegek stuccolását, s minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Előnyömdámban mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesitem a n. b. közönséget, hogy üzletemben válllok **ruha és kelme testést** valamint **ruhatisztítást** is.

Tisztelettel

özv. Nagyfejeőné

előnyömda és kézimunka üzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

A szfinksz megfejtett titka

"A meg nem értett asszony" problémája modern orvostudományi megvilágításban

"A férfi könnyen megfejthető, míg a nő nem árulja el titkát", — mondotta Kant. Viszont a férfiak annál szorgalmasabban igyekeznek ezt a titkot megfejteni. Ósidóktól fogva a költők jártak elől ezen a téren, később a filozofusok, legújabb pedig az orvostudomány követte őket. Egy híres osztrák nőgyógyász, Mathes, nemrégiben a következőket írta:

"Mindannak, amit a szerencsétlen Weininger úszónősen megsejtett és „Nem és jellem“ című művében kimondott a modern kutatás adta meg a biztos tudományos alapját."

Azoknak a befolyásoknak a tanulmányozása, amelyeket a belső kiválasztó mirigyek működése a testre és a lélekre gyakorol, vezette a modern genetikusokat arra, hogy a nőt jobban megismerjék. Mivel a tudomány mindig a dolgok egyszerűsítésére törekszik, a nőgyógyászat is azon fáradozott, hogy az egyéni tulajdonságok végtelen szövevényét áttekinthető csoportokba foglalja. Ily módon Mathes professzor négy női „temperamentumcsoportot“ állított fel, amelyek természetesen lényegesen különböznek attól a négyféle temperamentumtól, amelyet a régi görögök ismertek.

Kiindulópontul a „pyknikus“ típust választotta, amely görögül „szilárdat“, „alaposat“ jelent. Ez a típus a legtisztább nőiséget testesíti meg: közép-nagyságú, gömbölyded, csinos, bájos, de határozott mozdulatokkal, gyorsan megharagszik, de ugyanolyan gyorsan ki is békül, egy szóval harmonikus és nem komplikált. Wilde Oszkár minden bizonnyal erre a típusra gondolt, amikor a nőt titok nélküli szfinksnak nevezte el. A házasság és a szerelem nem okoz komplikációkat ezeknek a nőknek az életében. Szeretik magukat és otthonukat csinosítani, a társaságban nagyon kedvesek. Tűzük nem vakít és nem lobog, de annál jobban melegít. A nagyvonalúság és a nagystíluság rendszerint hiányzik belőlük.

Ennek a típusnak pontosan az ellentéte az a nő, akinek külső és belső lénye nem száz százalékosan nőies, hanem férfias tulajdonságokkal van vegyítve. Ezt a típust Mathes professzor interszexuális típusnak nevezi. Ennek a típusnak képviselői általában problematikus természetűek. Érdekeselek, szépek, izléssel és raffiniériával öltözködnek, okosak, szellemesek, sokoldalúak, akik igen nagy vonzórőt gyakorolnak a férfiakra és nyugtalanítják őket. Nyugtalanítják, mert abban a törekvésükben, hogy teljes mértékben elismerjék a szeretett férfi fölényét, — meggátolják őket férfias tulajdonságaik. Noha okosak és tehetségesek — a művésznők majdnem mind ehhez a típushoz tartoznak — határozatlan és önmagával viaskodó lényük következtében kevés az önérzetük, kevésre értékelik önmagukat és nőiségüket. Éppen ezért ennek a kategóriának a képviselői a legtöbbször többnyire féltékenyek: félnek a pyknikus típushoz tartozók, az „abszolút nők“ konkurencijától.

Az interszexuális típusban a pyknikus típusnak sok vonása található meg, amelyeket férfias tulajdonságaik fokoznak. Azok a nők „akikből ez hiányzik“ sőt minden életnyilvánulásuk nagy mértékben lecsökkentett az aszthénikus típus képviselői. Ezek a gyöngéd és gyöngye nők, akik többnyire nagyon sokáig maradnak fiatalos külsejűek, míg aztán egyszerre hirtelen megöregszenek. Mindig kimerültek és állandóan fájdalomokról panaszkodnak. Teli vannak velük a nőorvosok várószobái, azonban rendszerint semmi komoly bajt nem találhatnak náluk. Amíg a szerelem, házasság, háztartás a pyknikus típus képviselői számára nem probléma, az interszexuális típusú nőknek viszont gyakran tragikus bonyodalmat jelentenek, addig az aszthénikus nők számára mindez egyszerűen elviselhetetlen, mert ezekkel a „súlyos problémákkal“ nem tudnak megbirkózni.

Végül a negyedik kategóriába a hypoplasztikus, infantilis nők tartoznak, akiknek fejlődése gyermekkorukban megakadt és akikből sohasem lesz teljesen érett, komoly nő. Alakjuk és mozdulataik fűszek, lelki alkaturuk pedig olyan, mint a gyermeké. Testileg egészségesek, szellemileg is ellenállóképesek és többnyire egész életükben rendkívül fiatalosan néznek ki. A szerelem és a házasság tulajdonképpen mély értelmét sohasem fogják fel. A férfiakhoz való vonatkozásukban többnyire mindig gyerekesek és házasságuk sem lesz soha igazi házasság, már csak azért sem, mert az ilyen házasságok rendszerint gyermektelenek.

G O N D Ű Z Ő

Kobaszica Péro és Kenyeres Ferkó nézeteltérései a világi dolgokról

— Szlusaj Ferkó, tudod te, ki az a „langesz“?
 — Há persze. Aszt a hosszú kefekötőt hitták Langesznek, akinek úgy csuszott le a torkán a bors, akár a góla madárnak a béka. De e is közöttött beszéltes körünkbe, mer mikó mán minden kefét megivott, máshun akart szerencsét próbáni.

— Nem asztat gondolom én. Asztat gondolom, hogy langesz...

— Vagy ugy! Lángesz! Pa to je genialan csovek.

— Da, da. Hát ismersz-e te ijen genialan csovek a mostani világban?

— Hát ismerni épen nem ismerek egyet se hallod, ott essen bele a nyavaja mindbe ahun van. Hanem azé van ijen máma is anyyi, hogy ojjé!

— Kicsodát gondósz példajul?

— Hát példajul itt van a muszka-cucilista, a Litvinov...

— Aha, arru én is óvastam sokat az ujságba. Mindig csak utazik, meg tárgyal. Tanító ur is aszt mongya, hogy okos ember nem kocsmába járja, de megspóroja pizit, oszt akkor utazza világra. Hát akkó lehet, hogy ez a Litvinov is meg van genialan csovek.

— No aszt mán nem montam, hogy pize valami sok lehet neki, mer akkó nem utazna mindig Svajcra.

— Hát mér utazza mindig Svajcra?

— Hát má mé utazna másé, mint pizé. Hászen tudod, hogy a legjobb a svájci valuta.

— Mán hallod, nekem elég jó vóna a dinár is, csak lenne egy zsákra való százás bankó belüle!

— No, az nyilván jó lenne a Litvinovnak is, mer ha mán annyit szaladgál, biztos sok az adósága. Oszt te meg én csak birjuk valahogy, mer minket véd a törvény. De ti nem földműves, oszt ötyes-nyetes fizetni kó neki...

— De hát micsoda az a Litvinov tulajdonképen?

— Hát mi vóna — politikus!

— Haj, Ferkó, oszt te még féted? Hát aszt hiszed valami baja lehet nekí, ha eccé politikus? Csak benyul a nagy kasszába, ahova az adót fizetik, oszt e van Intézve.

— Hát tudom én, de aszongyák, a zorosok most mind komunisták, oszt, hogy ott nincs se adó, se nagy kassza. Akkó meg mibe nyul bele? Legfőjebb a lajbi zsebbe nyuhat, ha nem üres.

— Má hallod Ferkó, hogy beszéhecc össze ilyen ostobaság? Láttá már drzsava adó, politicsár meg kassza nékí?

— Szóva gondolod, hogy nem igaz az amit a muszkákru mesének?

— Biztosan tudom én aszt! Mer nézd meg annak a Litvinovnak a ábrázattját eccer a zujságba. No, de még ha nem furnádzana ojan izraelitának, akkor is több esze lenne, hogy politicsár legyen adó, meg nagykassza nékí!...

Arany szabadság

Fegyházgázgató: Hát kérem, ma kiszabadul. A kapu előtt már várja a felesége.

A fegyenc: És ezt nevezi szabadságnak, igazgató ur?

Vadászok, oh...

1

A mult héten egyébről sem irtak az ujságok, csak körvadászokról, amelyek kivétel nélkül jól sikerültek — mert minden alkalommal puska elő került egy-két hajtó is. Erről beszélgetnek az egyik novisztái társaságban. Magyar Zoltán a jövevű író, zeneszerző, rendező, színész stb., akít társaságban pompás humoráért szeretnek, csak hallgatja egy darabig a „hajtóvadászok“ elleni kifakadásokat, de végül is elunja és leteszi a garast:

— Ugy beszélnek erről a kis dologról, mintha valamilyen nagy szenzáció lenne. Pedig hát igazán nem újdonság ez minálunk Bácskában — csak felújították a régi jó vadászkerölcsöket...

2

A bácskai nábob egy vérbeli angol lordot lát vendégül. A mulatozások során, természetesen a körvadászatra is sor kerül. Már a vadászat végénél járnak, amikor a nábobnak kedvez a szerencse és biztos kézzel beletalál az egyik hajtóba. Az érzékeny helyen megsértett ember jajgatására a lord is figyelmes lesz és a házigazdához fordul:

— Mi történt? — kérdezi kissé ijedten.

— A, semmiség az egész — feleli a nábob kézlogyintással. — Belelöttem az egyik hajtóba.

Az angol egy pillanatra értelmetlenül bámul vendéglátó gazdájára, aztán dühösen toppant a lábával:

— Ejnye, igazán megmondíhattad volna, hogy nálatok ezt is lehet. Nekem is olyan pompásan jött két hajtó — egyetlen lövéssel lekaphattam volna mindkettőjüket...

3

De azért nem mindig sikerül a „hajtóvadászat“ sem. Néha még akkor sem a hajtót érik a sörétek, amikor a vadász szentül hiszi, hogy a vad helyett segítőtársát találta telibe. Egy ilyen józú históriát tud Buzás Ede, a tehetséges becejei nótaszerző:

— István bácsi, akinek jó százlénc földje van Bácska szívében, ép olyan szenvedélyes, mint amilyen szeszélyes vadász. Néha a legnagyobb munkában lesz urrá felette a vadászszenvedély, olykor éjjel indult portyázásra. Legutóbb is este 10 óra utján jött rá a vadászhathék. Felverte egyik legényét és először a szállást körülvevő gyümölcsösben próbálták szerencsét. A legény előrement s egyszer csak észreveszi István gazda, hogy megmozdul valami a bokornál, amelyik mellett a legény elhaladt.

— Vigyázz! — kiáltott fel s vállához kapta a fegyvert.

A béres levágódott a földre, a fegyver eldőlt és valaki keservesen feljajdult.

— Meglütetek Miska? — kérdezte kedélyesen az öreg, akinek az volt a fontos, hogy minden lövés találjon — azzal már nem sokat törődött, kit, vagy mit érnek a sörétek.

— Hát engem épen nem, de inkább a fiatalurat — felelte nagy lelkinyugalommal Miska és nyugodtan felállt. István bátyánk közelebb sietett s majdnem meghült ereiben a vér. A bokor mellett ugyanis kisasszony-lánya csokoládézt a községből kiszökött patikus prakszival.

No, hát baj épen nem lett a dologból, mert egy hónap mulva, mikor a praksi annyira kihevete sebesülését, hogy „megülhet“ a lakodalmat, megtörtént az esküvő — de azóta István bátya nem menő többet éjszaka vadászni...

Vajdasági szerkesztőségek

A Palicsi Harsona szerkesztősége nemrégiben új taggal bővült. Egy hét mulva beutazik az ifju titán papája Szuboticára és alaposan körülfiggatja csemetéjét a körülményekről. Végül még egy utolsó kérdést ad fel az ifju borzasnak:

— Hát most már csak szeretném tudni Mórickám, hogy ki a szerkesztőség humoristája?

Ifju Móric megvakarja elmélázva a feje bubját, aztán így válaszol:

— Erre a kérdésre nem tudok felelni papa. De elégedj meg azzal, hogy a szerkesztőség valamennyi tagja épen elég humoros alak...

R · E · J · T · V · É · N · Y · R · O · V · A · T

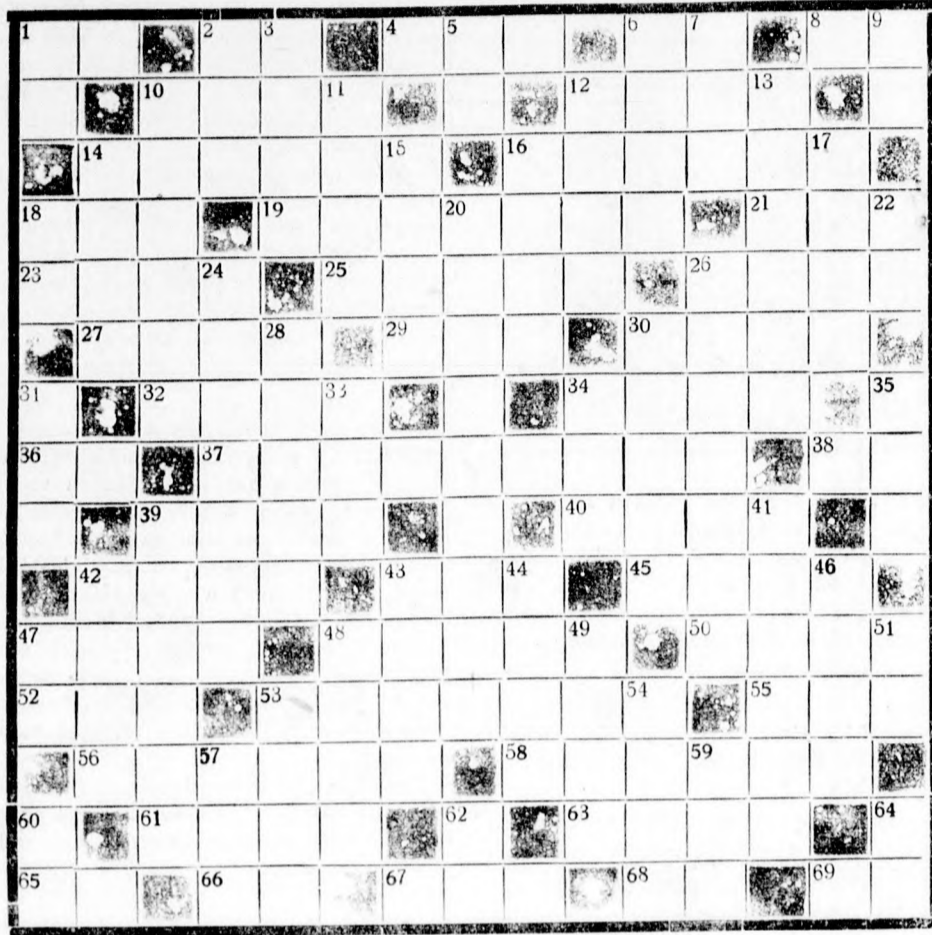
Rejtélyszelvény
december 9.

→ Kívágni ←

Rovatvezető: Vig Bözsi

Keresztrejtvény

Közzli: Szklósák László, Noviszád

A megfejő neve és címe:

Vizszintes: 1. Őriz, 2. Várost és falut össze-
köt, 4. Allat, 6. Névadás, 8. Ásvány, 10. Női frizura,
12. Beszél, 14. Beléje volt szerelmes Vénus, 16.
Aki nem ért a mesterségéhez, 18. Tó németül, 19.
Gát, 21. L-lel iskola, 23. Ud-al, ilyen lakás is van,
25. Muza, 26. Co-val ilyen váltó is van, 27. Sziget,
29. Gy-vel férfinév, 30. Zsidók királya, (Kr. e.
1033-1055), 32. Határozó szó, 34. O T és a rejt-
vény szerkesztőjének monogramja, 36. Sir, 37. Pe-
tőfi híres költeményének címe, 38. Tagadósó, 39.
Vissza: Könnyelmű, 40. Erre építik a házat, 42.
Rang államnnyelven, 43. ...ncsén, 45. Vissza: Híres
opera, 47. Zo-val az elején vasgyáráról híres város,
48. Ordít, 50. A C H A, 52. Könyörög, 53. Hurcol,
55. I R B, 56. Oktat, 58. Bárki, 61. Kedves eszper-
antóul, 63. Magas hegy a Pireneusokban, 65. Név-
más, 66. Ritka betű (fonetikusan), 67. Név-
más, 68. Vissza: névelő, 69. Ebből lesz a tegnap.

Függőleges: 1. Fém, 2. Ilyen kura is van, 3.
Sulymérték egyik betűje kettőzve, 5. Ugy mint függ,
1. 6. Manó becézve, 7. Megfed, 9. Ruhadisz, 10. A
La-Manche csatorna női átúszója, 11. A győzelem
istennője (ék. hiány), 12. Tengerparton van, 13.
Perzsa Király volt, (Kr. e. 485-521), 14. Idegen
kettős magánhangzó duplán, 15. Lábbeli, 16. Nagy
.... (község Pest megyében), 17. Iskola, 18. S V,
20. Petőfi vers címe, 22. A N, 24. Egyiptomi had-
vezér (1789-1848), 26. Dráma dalban elbeszélve,
28. Gyógyszer, 30. Papi ruházat része, 31. Jókai is
ez volt, 33. 17 füg. három utolsó betűje, 34. Névutó,
35. Idegen pénz, 39. Vissza: Hun vezér, 41. Apró
42. C Y S T, 43. Allat, 44. Női név, 46. Vissza:
Allati bőr, 47. Igekötő, 48. Cin..., 49. Testrészt,
51. A kereskedelemben használatos szó, 57. Novi-
szádi futball klub, 59. A-val gabona, 60. A vadász
teszi, 62. Azonos mássalhangzók, 64. Francia névelő.

Rejtélymegfejtés

A múlt vasárnapi számban megjelent Vida Már-
ta által közölt keresztrejtvény helyes megfejtése.
Vizszintes sorok: 1. Nem az a legény aki adja,
hanem aki tartja, 11. Nailat, 12. Gerel, 13. Snie, 14.
Érdem, 15. Fa, 16. Atda, 17. Ele, 18. Eleped, 19.
Ese, 21. Iso, 22. Zárj, 23. Oen, 24. Isa, 27. Nő,

29. Nia, 30. Kalamajka, 35. Eh, 36. Ki volt nagyobb(b),
39. Agama, 40. Csé, 41. Bun, 42. Ugy, 43. Misó, 45.
45. Emke, 46. Lyad, 48. Ona, 50. Aim, 51. Élni,
52. No, 53. Tea, 55. Ka, 56. I O U, 58. Gazsim,
62. Ég.

Függőleges sorok: 1. N N, 2. East, 3. Mindenki
gyanus aki él, 4. Alias, 5. Zoe, 6. At, 7. Egres,
8. Gedeon, 9. Érel, 10. Nemez, 14. Éli, 15. Ferie,
16. A bor, 18a. Pán, 20. Eiloma, 25. Salamon, 26.
Amt, 28. Ökgé, 31. Ava, 32. Amca, 33. Jasó, 34.
Az, 36. Kagyló, 37. Obma, 38. Bukik, 44. Inog,
47. Di, 49. Fest, 53. T Z J, 54. Air, 57. Pé, 59.
A A, 60. Ma.

Heti ajándékaink

Jutalomban részesülnek: Balázs Lajos, fényké-
pet kap Studió Heringtől. Petrich Mária, Foto
Boulevardtól kap egy cabinet felvételt.

Bélyeg

Rovatvezető: Dr. Dürbeck F.

A „Noviszádi Filatelista Egylet“ csereestjét min-
den szerdán este 8 órai kezdéssel a Lloyd kávéház
különtermében tartja. Vendégeket szívesen lát a
vezetőség. Levélcím: „Društvo novosadskih filate-
lista“ Vilsonov trg 2. Válaszbélyeg mindenkor mel-
léklendő. Egyleti postacsekkszám: (Jugoszlavenska
Banka noviszádi fiókjánál) Beograd 51.339.

Felhívás a filatelistákhoz! Felszólítunk minden
filatelistát, akár egyesület kötelékébe tartoznak,
akár egyesületen kívül állanak, hogy címüket kö-
zöljék a noviszádi filatelista egylet vezetőségével,
mert általános címjegyzéket fektetünk le. Ugyász-
tén kérjük bélyeggyűjtő ismerőseink címét velünk
közölni.

Cserealkalmak. Hogy vidéki tagjainknak lehe-
tővé tegyük eddig ismeretlen klubtársajkkal csere-
összeköttetésbe lépni, valamint más egyesületi ta-
gokkal megismerkedni, elhatároztuk, hogy tagjaink
névét címét, a kereséit anyagot, valamint a rendel-
kezésre álló csereanyagot és a levelezési nyelvet

rövid közlemény alakjában közöljük. A közlemény
nek nem szabad több, mint három sort kitenni. A
jelentkezéseket kérjük az egylet címére.

„Filatelista“ 1935 január elsején jelenik meg
először a „Filatelista“ havonként, mint a jugoszláv
„Filatelista Szövetség“ hivatalos havi folyóirata. A
lap nemcsak az aktuális kérdésekkel foglalkozik,
hanem elismert szakemberek tollából igen értékes
cikkek hoz, úgy az általános filateliai kérdésekről
mint a speciális bélyeggyűjtő problémákról.

A minden elsején megjelenő folyóirat 24 ol-
dalon keresztül a legérdekesebb cikkeket tartal-
mazza, számos jól sikerült klisével. A jugoszláviai
filatelia területéről tanulmányos cikkek fognak be-
számolni és ezáltal nélkülözhetetlenül válnak minden
jugoszláv gyűjtő részére. Minden számban lesz új-
donságbeszámoló, valamint olyan rovat, amely a
gyűjtőknek lehetővé teszi majd csereösszeköttetéseit,
ket kiterjeszteni és ebbeli kívánságukat az olvasók
táborával megismertetni.

Évi előfizetés olyan egyesületi tagok részére,
akik tagjai a szövetségnek csak 30 dinár, más sze-
mélyek részére 42 dinár.

Beograd, Zagreb, Ljubljana és Noviszád egye-
sületei összes tagjaikat bejelentették, mint előfi-
zetőket.

A „Filatelista“ havi folyóirat minden nagyobb
községben bizalmi embert keres, aki a közvetítést
stb. átvenné. Jelentkezéseket felvesz a „Filatelista“
kiadóhivatala: Noviszád, Kralja Alekszandra 16.

Ki az igazi filatelista? „A filatelista irodalom
mindig a filatelisták mostoha gyermeke volt. Leg-
feljebb a katalógusoknak és árjegyzékeknek ke-
gyelmeztek meg a bélyeggyűjtők.“ „Szakirodalom
nélkül nincs filatelia, csak az irodalom teszi a gyűj-
tőt igazi filatelistává.“

Nem is olyan régen mondotta ezeket az igazsá-
gokat a német filatelia egyik legjelentősebb és
legkimagaslóbb alakja egy új német szakfolyóirat
bevezető sorában. Szomorú jel, mert eszünkbe jut
tattja, hogy sajnos még mindig nagyon sok gyűjtő
van, aki egy katalógussal vagy árjegyzékkel ki tud
jönni vagy legalább is azt képzeli, hogy ki tud jönni.
És ezek egyáltalán nem tartják fontosnak, hogy az
általános filatelista irodalommal megismerkedjenek
és e révén tudásukat gyarapítsák és mélyítsék.

A filatelista szakirodalom tulajdonképpen ép oly
rég, mint a bélyeggyűjtés. Amikor az emberek
elkezdték a papírdarabokat gyűjteni, majdnem pár-
huzamosan megszületett az első filateliai szakmú.
A filateliai szakirodalom természetesen eleinte igen
szűk olvasókörrrel bírt, de igen gyorsan fejlődött
és 1860 körül már a legnagyobb érdeklődést vál-
totta ki. Minden bélyeggyűjtő igyekezett kedvenc
gyűjtőtárgyaival minél jobban megismerkedni és
a bélyeggyűjtés alapfogalmait elsajátítani. A fila-
telia is, mint minden más tudomány bizonyos fel-
készsültséget tételez fel azoknál, akik a filateliát
nemcsak játéknak, vagy sportnak tekintik. Azon-
ban nagyon sok gyűjtő azt képzeli, hogy már
mindent tud, sokkal büszkébb, mintsem ilyen ce-
kéltségekkel foglalkozna, sőt, egyenesen lealaco-
nyításnak tartaná a vele való foglalkozást.

Majdnem minden gyűjtőnél találunk katalógust,
sőt néhányánál folyóiratot is fellelünk, vannak gyűj-
tők, akik egyesület kötelékébe tartoznak, de ez
mind elegendő, ha a bélyeggyűjtő a filateliának
magasabb nivóját el akarja érni és ki akar emel-
kedni a mindennapi gyűjtők sokaságából. A ka-
talogusok megismertetik a bélyegyek külső alak-
jával, a kiadási adatokkal, az értékekkel stb. Fel-
sorolják az eltéréseket és különlegességeket, figyel-
meztetnek a hamisításokra. A folyóiratok viszont
tulságosan sokat foglalkoznak a napi kérdésekkel
és így nincs annyi helyük, hogy részletesen tár-
gyalják meg az új bélyegeket. Még az egyesületek
tevékenysége is ritkán lépi át ezt a határt, itt is
csak a napi események kerülnek szőnyegre, kevés
csak a napi események kerülnek szőnyegre, kevés
a csere, több az adás-vevés.

Az a gyűjtő tehát, aki ki akarja mélyíteni tu-
dását és ki akar emelkedni az átlagból, el kell
mélyedjen a szakirodalomba.

Hogy milyen műveket tanulmányozzon előszőr-
át a kezdő, arról a legközelebbi alkalommal szá-
molunk be.

Stilusod pompás, rögtön megállapítottuk, hogy kitűnő tanítómestered van — az apád. Add át nekül legforróbb, tiszteletteljes üdvözlétemet. Várom további szorgalmas munkédet, addig is, amíg Icuval személyesen is meg nem viáthatják a világ sorát.

Bózsó Dezső. Rondírásozban már régóta győzteskedtem, de mostani leveled oly szép, hogy külön is meg kell dicsérem.

Pethő Feri. Örömmel felveszlek a Tündérszág kis katonái közé. Sose bánkódj azon, hogy mit sem tudsz azokról az időről, amikor apukáddal együtt voltunk. Nem is kívánom, hogy bármikor is személyes tapasztalatokat szerezz a háboru élményeiből. Apukádnak add át üdvözlétemet s ha legközelebb Noviszádra jöttök, látogassatok meg.

Thurzay Incike. Meghívásodat a dísznórra nagyon köszönöm, de esténként mostanában nem igen távozhatom hazulról. Icu nagyjának és nagynőjének ugyanis pirtelen el kellett utaznia és helyettük most én olvasgatók esténként általó verseket meg meséket Icu kisasszonynak.

Frech Lujza. Bizony hosszú ideje vártam leveledre. No de megbocsátom hallgatásodat, mert hiszen — mint írod — most ár házikísasszony lettem, ami nagy dolog. Sose busulj azon, hogy iskolájárás helyett a házi teendőket kell elvégezned, mert hídd meg a lányoknál ez még talán az iskolánál is fontosabb.

Kaszyó Matyi. Bizony nem tudom, hogy mikor jütök el Szomborba, de ha eljövök, felkereslek ha ha megírod ottani pontos címédet.

Harangozó Erzsé. Első leveledet nem kaptam meg, így csak most vehettek fel a Tündérszág táborába. No de nem baj egy hét nem sokat számít, hiszen mostantól kezdve legalább száz esztendőig levelezgetünk majd egymással, ha te is beleegyezel.

Szabó testvérek. Ti ugyan jól elbántatok azzal a betegséggel. Kinyitottátok az ajtót, ablakot és belezavartátok a Dunába. Remélem jól megmerítettétek benne, hogy többé soha vissza ne jöhessen se hozzátok, se másokhoz. Kislányom már felgyógyult, végelesen azonban a Mikulás gyógyította meg. Hozzánk este jön a Mikulás, mert mikor reggel jött, Icu éjjel legalább ötször felkeltem, hogy nincs-e már reggel?

Az esti Mikulással viszont az a baj, hogy Icu attól fél, hogy reggelre visszaviszi a cukrot és ezért mind az első este akarja megenni. Az ilyen gyerekeknek pedig legbübbör gyomorifájás a végső, ami pedig szintén nem a legjobb altatószer.

Németh László. Rejtvényeid jók, hiszen majdnem hetenként megjelennék a Tündérszágban. Új hárszámotokat bértam. Nem sokat kellett javítgani, mert azelőtt is a nyolcas szám alatt láktatok.

Móricz Bandika. Öszinte gyerekek vagy Andris, mert bevallod, hogy hosszú hallgatásodban a ha-

nyagságnak is volt némi szerepe. Ugy látom nyomda-szakértő vagy, ha már azt is tudod, hogy »papundekli« kell tenni a rotációs gép kompozíciólemezo alá. A Tündérszágban előforduló sajtóhibáknak azonban legbübbör más oka van. Mert ha a szedés nem jó, vagy a kézirat hibás, úgy azon már a »papundekli« sem segít. De azért tüzenetted átadom a Berci bácsinak, hátha hasznát veszi.

Péter Ferenc, Károly és Pál. A multhéten nem kaptam levelet tőletek. Talán el sem küldöttétek, vagy talán alkalmi postások felejtette a zsebében s azért nem érkezett meg hozzám.

Siposa Gizike. Bizony én is több ízben rájöttem már, hogy a gyerekek más könyvből kiírt verseket küldenek be saját szerzeményük gyanánt. Megírtam már azt is, hogy ez tilos dolog, mert más versét csak a szerző engedélyével szabad közölni. Sok ilyen verset figyelmen kívül hagyok, de egy-néhány mégis belekerült a Tündérszágba, mert minden gyerekverset én sem tudhatok.

Guzsvány Katica. Te is azok közé tartozol, akik hosszú ideje készülnék írni a Tündérszágban, de nem »mernek«. Mitől féltek? Nem haragom én le senkinek az orrát, de ha még leharagnam is, hogy haraghatnám le Noviszádról a te orrodát? Sem a te orrod, sem az én szám nem olyan nagy, hogy Szvilójevtől Noviszádig elérne. (Ugyan lehet, mert én a te orrodát még eddig nem láttam).

Juhász Bardi. Minden rejtvényről nem mondhatok külön-külön véleményt kedves Bardi komám, mert akkor másra sem futná a Tündérszágból. Ha sorra kerül a rejtvényed akkor bevált, csak kis türelmet kérek, mert nagyon sok rejtvény vár még leközlésre.

Becker Jóska. Várom beígert további rejtvényeidet. Az eddigiek jók, sorra kerülnek.

Martensz Olga. Rég tagja vagy te a Tündérszágban, miért irakozol be újra? Talán így akarod ellepkezni, hogy készítek lustácska voltál? Én nem felejtetek el, hiszen csaknem egy uccában lakunk és sokszor találkozunk.

GYEREKEK! Minthogy ma a Mikulásról írunk meséket és verseket, a bohóc meg a kutyus képre beküldött verseiteket a Tündérszág jövő vasárnapi számában közöljük. Addig talán elfogy a sok cukor, amit a Mikulás hozott, ha már eddig el nem fogyott.

Bogáncs Mariska, Balaton Sándor, Bunyik János és Józsi, Brasko Lajos, Báizs Mihály, Czinczár Böske, Daku Lajos, Edon Ferenc, Gislár Rózi és Erzsé, Geller Gizi, Guzvány Katica, Kolovics Aranka, Katakics Teruska, Lehrer Mira, Müller Annus, Mardésics Miltie, Majoros Bözsi, Metzinger Dunadi, Pálkának Anna, Szilika Maglúska, Tóth János, Pethő Feri, Harangozó Erzsé, Dénesi Dórika. Szeretettel köszöniket benneteket a Tündérszág táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

Noviszád, 1934 december 9

A Reggelt Ujság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bócsi

Mikulás

Aki jó volt, jót remél,
Amikor a tél mesél,
S a Mikulás közeleg,
Örülnek a gyerekek.

Az ablakban kis cipő,
Künn a hűvös télidő,
S mire hozzánk ideér,
A Mikulás hóféhér.

Festétek ki a képet izléstek szerint. A festményt azután küldjétek el a Tündérszág szerkesztőségébe. Aki legszebb festményt küldi be, a **noviszádi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyeri. A festőpályázat szubotcai nyertese a **szubotcai cukorkaüzlet** csokoládéját kapja.

A beküldő neve és címe:

A Pál-uccai fiúk

(23. folytatás)

HUNGÁRSZÁG

Irta: MOLNAR FERENC

Regény kis diákok számára

— Bravo! — kiáltott Boka. Aztán hirtelen a Pál-ucca felé nézett. Az Als Féri serege — nem jött be a kapun. Alott a sereg, mint a cövek, a nyitott kapu előtt, az utcán.

Boka megjéjdt:

— Mi ez?

— Valami csel — mondta reszketve Kolnay. Majd megint balra nézett. A mieink futottak s a yörösingesek ordítva vetették magukat utánuk.

Most Boka, aki eddig komolyan, majdnem megszeppenve nézte az Als Féri hadosztályának tétlenségét, egyszerre olyat csinált, amire az ő életében eddig még nem volt példa. Feldobta magára a sapkáját, ordított egy nagyot, táncolni kezdett a kunyhó tetején, mintha megbolondult volna, úgy hogy a kornadt alkotmány majdnem beszakadt alatta.

— Meg vagyunk mentve! — kiáltotta.

Rárohant Kolayra, megölelte és megcsókolta. Aztán táncolni kezdett vele. A hadsegéd ebből egy szót sem értett. Meglepetve kérdezte:

— Mi ez? Mi ez?

Boka arcafele mutatólt, ahol Als Féri állott a seregével, mozdulatlanul:

— Látod azt?

— Látom.

— No, hát nem érte?

— Nem én.

— Oh, te buta... mi meg vagyunk mentve!

Győztünk! És te nem érte?

— Nem én!

— Látod, hogy mozdulatlanul állnak?

— Hogyan látnám!

— Nem jönnek be... várnak.

— Látom.

— Hát miért várnak? Mire várnak? Arra várnak, hogy a Pásztor hadosztálya végezzen a Mária-uccában. És ők csak akkor fognak támadni. En ezt rögtön meglátam, mikor látható volt, hogy nem egyszerre támadnak! Az a szerencsénk, hogy ők ugyanolyan hadtervet csináltak, mint mi. Azt akarták, hogy Pásztor keressse ki seregünk felét a Mária-ucca és akkor a másik felét egyszerre támadják meg: Pásztor hátulról, Als Féri előlről. De ebből nem esznek! Gyere!

Es már mászni is kezdett lefele.

— Horvát?

— Csak gyere velem. Itt nincs mit néznünk, mert ezek ugyan nem moccannak. Gyertünk segíteni a Mária-uccai seregtábornok!

A Mária-uccai sereg győztesen csinalta a díjakat. Császár-vissza futkosott a gépház elé, a konyhák körül. Ravaszul csinalták, mert még ilyeneket is kiabáltak:

— Jaj, jaj!

— Vegyük van!

— El vagyunk veszve!

A vörösingesek ordítva áldozták őket. Boka most már csak azt figyelte, hogy bele fognak-e menni a csapdába. A mieink ugyanis hirtelen eltűntek a gépház mellett. A sereg fele a kocsiszímba, a másik fele a kunyhóba menekült.

Pásztor kiadta a jelszót:

— Utánki! Fogjátok el őket!

Es a vörösök utánuk rohantak, a gépház mögé.

— Fújdi! — kiáltott Boka.

Es a kis trombita megharsant, jelezve, hogy az erődök kezdjék meg a bombázást. Es vékony gyereklángok diadalordítással jött az első három erőd felől. Tompa puffogás hallatszott. A homokbombsok reptüni kezdtek. Boka piros volt és egész testében reszketett.

— Hadszegédi! — kiáltott.

— Jelen!

— Rohanj a sánca és mond meg, hogy várjanak. ők csak várjanak. Majd ha rohantot futva- tok, akkor kezdje. Es a Pál-uccai erődök is várjanak!

A hadsegéd már rohant is. A kunyhónál azonban hasra fektett és a sánca földhányása mögött harsan csuszva ment előre a sánca, hogy a kapuban még mindig mozdulatlanul álló ellenség meg ne lássa. Suttogva adta le a parancsot a legszélénél s aztán úgy, ahogy jött, hasoncsuszva ment vissza a tábornokhoz.

— Rendben van — jelentette.

A gépház mögött tele volt ordítással a levegő. A vörösingesek azt hitték, hogy győztek. A három erőd derekasan tüzelt és ez megakadályozta őket abban, hogy felrohanjanak a farakásokra. A szélső erődben, a nevezetes erődben Barabás ingyura veteközve úgy harcolt, mint egy oroszlan. Egyebet se csinált csak az öregebb Pásztor vette célba. Egy- másután pufantak a puha homoklombok Pásztor fekefe fején. Es minden bombával kiáltott egyet Barabás:

— Nesze őcseni!

A puha homok szemétszáját teleszórtá Pásztor, aki dühösen prüszkölt.

— Megállj, jövök! — ordította haragosan.

— Csak gyere! — kiáltott Barabás, célzott és dobott. Most megint tele lett a szaja homokkal a vörösingeseknek. Nagy éjenzés tört ki az erődben.

Barabás és két kézzel szórta a bombát, valamennyit Pásztor felé. Es a másik kettő se volt rest. A gyalogos sereg némán kucorgott a kocsiszímba meg a kunyhóba, várva a parancsot, hogy előrohannak. A vörösingesek most már az erődök tövében voltak és a legkeményebb harcot vívták. Pásztor újra parancsot adott:

(Folytatjuk)

S-betűs oszloprejtvény

Közi: Garter Gizike

S									
S									
S									
S									
S									
S									
S									

A vastagon rajzolt középső sor felülől lefele olvasva egy egyővőrt 16 nevét adja.

Keresztrejtvény

Közi: Nagy Sándor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11							12		
13							14		
15			16				17		
		18	19	20	21				
22	23	24	25				26		
	27		28				29	30	
	31						32		
			33				34		
			35	36			37		
			38				39		

Vízszintes sorok: 1. Tenger, 11. Az első repülő neve, 12. Nem paraszt, 13. Puszkagolyó, 14. Nénel francia város, 15. L R, 16. Liba hangja, 17. Kard, 19. Ilyen van sok tizlet (helyesírási hiba), 22. Szülő leceneve, 25. Ijesztő, 26. Felkialtó szó, 27. Vifágít, 29. A A L A, 31. Alom betűi keverve, 32. Férj név, 33. Afrikai főváros, 34. Ilyen gép is van, 35. Vadász teszi, 37. M O, 38. Sir, 98. Cipőgyár neve.

Függőleges sorok: 1. Le szokott csapni nyáron, 2. Házállat, 3. Szabó teszi ford, (helyesírási hiba), 4. Idős, 5. Magas, 6. Sét keverve, 7. Mutató névmas (utolsó betű felesleges), 8. Magyaros étel (középcéről hiányzik egy y betű), 9. E R I R, 10. Főváros Amerikában o-val a végén, 17. Szlovenszékű város, 18. Női név, 20. Időmető, 21. Folyadék, 23. Gyümölcs, 24. Visszafelé olvasva a cégánygerekelt hivják így, 26. Női név, 28. Női név (középen egy hibás betű), 30. Erős nővény fordítva, 32. Csakloggy másszóval, 33. Testrés, 36. Szám.

Mi ez?

Közi: Wagner Aranka

Milyen ő az istenada,
Feje nincs, de van kalapja
Máskülönben, elég dőre,
Lába van, de nincs cipője.

Megfejtés

Betűrejtvények:

1. 2.
3. 4.

Számalom rejtvény:

Fogyo rejtvény:

1. 2. 3. 4.
5. 6.

Kocka rejtvény:

1. 2. 3.

Mi ez?

S-betűs oszloprejtvény:

Névjegy rejtvény:

Hibakereső:

A beküldő neve és címe:

Dezső bácsi postája

Darabos Katica. Neked tíznek először, mert szörnyen ránijszettelél. Azt írod, hogy ránuuszítod a Pulihokat, mert már harmadik leveledre nem kapsz tőlem választ. A dolog úgy áll, hogy első leveledben nem kérdezted tőlem semmit, a második későn érkezett és most válaszok erre, meg a harmadik leveledre.

Ami a Pulit illeti tévedsz, hogy félek tőle. Mert engem szeretnek a kutyák, mivel én is szeretem őket. A legtöbb kutya ugyanis megéri, hogy ki szereti és az ilyeneket nem bánja. Persze csak akkor, ha nem écsaka, vagy olyan idiben jönnek, amikor a jó házőrző kutya nem fogad vendéget. Remélem, hogy te sem écsaka számdokozol bemutatni a Pulihoknak?

Külföldi bejegyzés lehet a torokfájásod, hogy — mint írod — a fejed is megdagadt tőle. Próbáld, sőt öregebb koromban is állandóan visszatérő bejegyzésem volt nekem is a mandulagyulladás, de a fejem sohasem lett nagyobb tőle. Te is nyilván csak egy érzed, mintha nagyobb lenne, de ha tükörbe nézel, bizonyára megállapítad, hogy fűrés kolakocskárd akkora maradt, amekkora volt. Mardesies Mlette. Nagy örömet okoztak kedves soraid, Icu ismeretlent is sok puszit küld érte.

BETŰREJTVÉNYEK

1. Németh László

◁ Z EEE KL ▷
◁ EEE KL ▷

◊ ◊ ◊ ◊
◊ ◊ ◊ ◊

3. Waltner István

× Ÿ z &

◊ ◊ ◊ ◊ Balaton BR
◊ ◊ ◊ ◊

SZÉLMALOM REJTVÉNY

Közlő: Bauer Adám

T L E
U N A R M N A
K I N

A betűk a szélmalom forgásának irányában egy nagy igazságot adnak.

FOGÓ REJTVÉNY

Közlő: Hecskó Lajos és Jóska

1. ország
2. Nem túlyi-mulyi legény
3. A nagyvakáció is ekkor van
4. Tél hatmat (ék. líbia)
5. Kötőszó
6. Mássáhangzó

KOCKA REJTVÉNY

Közlő: Freund Margit és Rózi

1. Ragadozó madár
2. Török írfíntév
3. Kishaba teszt

NÉVJEGY REJTVÉNY

Közlő: Stefanidesz Géza

BÉTÉLTY TIBOR

Bőzsi, Tóth Feri, Vastag Imre, Gyuri és Matyi, Balázs Mihály, Csizsár Nándor, Dudás Ferenc, Pethő Feri, Daku Lajos, Dankov Ferenc, Moskovic Iván, Thurzay Incké, Harangzó János, Herczeg Rózi, Irén és Györgyi, Lalitty Katóka, Kolovics Aranka, Kanyó Matyi, Burány Lukács, Mardócsics Mielte, Mellár Magda, Horváth Viktória és Ferike, Harangzó Erzsike, Lukács Pál, Baksa Irén és Lajcsi, Molnár Katica, Kardos József, Takács Bőzsi, és János, Varga Ferenc, Cseszák Erzsébet, Tóth Gizella, Csauth Amália és Apollonia, Majoros Bőzsi, Nemes Lia, Horváth Veronika, Farkas Rózsika, Máthé Imre és Manci, Sulyok Dezső, Szóke Vera és Illés, Trencsényi Irma, Lütze Anna, Zélics Kató és Ócsi, Réts Babus, Korda Manci, Kiss Kálmán, Tóth Béla, Szakáll Géza, Illés József, Svraka Albert Fűrés Vera, Divild Mária, Polgár Bőzsi, Werner testvérek, Milicz Margitka, Szecsenyi Honka, Juhász Bandi, Lakatos Rózsika, Eden Ferenc, Guzsvány Katica, Szabadi Laci, Horváth Laci, Pauli Margitka, Sanyika és Laci, Földesdi Gizi, Rajda ci és Feri, Palkovics Maucika, Földesdi Gizi, Rajda Margitka, Sanyika és Laci, Becker Jóska, Vigi Jucika, Meizinger Dundi, Darabos Katica, Mészáros József, Kapocs Aní, Bauer Franci, Takács László, Báldi Juliska, Nyíró György, Sturtz Pilyu, Stefanidesz Géza, Nacsá Tibor, Amrein Marta, Lotz Rózsika, Gombár Béla és Laci, Tokodi Irénke, Gyura Erzsike, Hunyadi Martuca és Irénke, Mer-tensz Olga, Nagy Lajos és Imre, Lehrer Mira, Ju-hász Sándor, Németh Juliska, Csábrádi Vera és Máté, Vadóc Gizi, Czinczár Bőzsi, Kocsis Pia-tike, Farkas Dezső, Németh Erzsé, Koch Erzsé, Ver-banac Ilonka és Juliska, Sziluka Irénke, Sziluka Sán-dor, Schwarz Evi és Mariska, Holczér László, Zsar-kó Mariska, Kovács Géza, Török Mariska, Janka és András, Kucserovszky Ottó, Winterfeldt Iona, Kugli Etuska, Kuhajda Pisti és Sanyi, Trifunovics Olga, Szamuda Magda és Anna, Fodor István, Fehér Ró-zsika, Fischer Ervin, Roth Jenő, Peikert Magda, Hoffmann Sanyika és Gizike, Istók Bandi, Fejes Erzsike és Laci, Karaba Katica, Csillag Palika, Szabó Margit, Vranya István.

A sorsuzásnál Pfaff Jánosnak (Petrovaradin Major) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cu-korkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Farkas Erzsébet (Vojvoda Misticsa 10) a noviszádi Hering Stúdió fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Cseh Irénke és Józsika (Magyar u. 61) a noviszádi Rotstein cég ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Fischer Ervin szubotícai szerkesztőségünkben vegye át az ajándékot.

A bohóc meg a kutyus kifestésért Nemes Lia (Carinszka 4) a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Bakos Jenő (Kiszácsi 23) a noviszádi Foto Boulevard fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Mardócsics Mielte szubotícai szerkesztőségünkben vegye át az ajándékot. Roth Jenő jutalomkönyvét postán küldjük el Beogradba.

KIS PÉTER NAGY CIPŐJE

Ablakokban kis cipőcske

Mindenféle fajta,

Jó gyerekek tisztították,

Meg is látszik rajta.

Van fekete, ferdésarku,

Magasszárú sárga,

Magasszárú sárga,

Kis gazdájuk a Mikulást,

Nem hiába várja.

Szorgalomnak, figyelemnek

Nagy ám a hatalma,

Lesz is benne szaloncukor,

Füge, dió alma.

— Nini Péter a jó cipőd

Az így előtt áll még,

Mi lehet hát az ablakban

Az a furcsa árnyék?

— Tisztítottam én is cipőd,

Akárcsak ti kettő,

De oda az ablak közé

Apukáét tettem.

Mert az öreg Mikulástól

Sok-sok cukrot kértem,

S nagy cipő kell, hogy a cukor

Mind bele is férjen...

A PÉTER NAGY CIPŐJE

— Mikulásnap kaland —

Eppen Mikulás napjára meghűlt a Krampusz.

Nagyon náthás volt, minden percben nagyot trüsz-szengett, így hát nem is mehetett ajándékot hoz-

dani Mikulással, mert a trüszögésével mindentől

fölkelte volna a kisgyerekeket.

Menj helyettem Krampi, —

Mondia a fiának...

Ajándékot széthordani,

Segíts Mikulásnak.

De maradj ám csendben,

Mert mindenki alszik —

S földön felejt a Mikulás

Hogyha megharagszik.

Nosza a kis ugrifüles Krampi iramodott si-

azonnal, szaporán kapkodta a patáit s még idejé-

ben megérkezett a jó öreg Mikuláshoz. Mindjárt el

is mentek a földre, nagy puttonyokban vitték a

sok Mikulás ajándékot, de persze vittek suhogós

virgácsot is, meg egy csomó széndarabot is, azok-

nak a gyerekeknek, akik egész évben nagyon rossz-

szak voltak.

A kis Krampi azért volt örödfi, hogy huncut

legyen. El is követte holmi kis betyárságokat, ahol

csak lehetett. Most is mit cselekedett, képzelték

csak el, gyerekek! — Huncutságból összeeszerítte

a gyerekek ajándékait!... Mindjárt az első házban kezdte. Itt ezt mondta neki Mikulás:

Itt lakik a Bandi,

Igen jó kis fiu.

Gazdag gyerekek s mégis

Szerény és nem bü.

Hallod-e hát Krampi,

Tudod mi a parancs?

Legyen ablakában

Alma, füge, narancs.

— Igen-igen, — mondogatta mindenne

Krampi, de a Bandi ablakába nem tett mást, he-

nem kacs két darab szentet. S nevetett magában,

hogy mennyire el fog majd szontyorodni Bandi, ha

meglátja a szentet.

Pár házzal odább egy nagyon szegény, de na-

gyon jó kisleánynak meleg téli ruhácskát kellett

volna betennie a puttonyból, de a betyár kis Kram-

pi kapta-fogta, betett egy fiúnak való tiri naci-

ragot... A vásott, a rossz Uborka Pistának szentet

kellett volna a papucsába rakni, de Krampi tele-

rakta a nagy papucsokat a legjobb csokoládé-

falatokkal.

— Ugorj be — mondta Mikulás — és csapd

meg egy kicsit ezt a rossz Pistát virgáccsal. De ez

kis zacskó cukrot azért adhat sz neki.

A Krampi beugrott, de nem csapta meg Pistát,

sőt még adott neki gye nagy csokoládé-katonát is.

— Csuhaj! — kiáltott azután Uborka Pista. —

CMilyen jó, hogy rossz voltam! Ugy látszik, ezentul

rosszakat jutalmazza Mikulás- apó. Nohát, jövőre

még rosszabb leszek!

Később megingt olyan hához értek, ahol jó gy-

rekek laktak, még pedig Szeld Józsi és Kedve

Rózsika, akik unokatestvérek voltak s mindig együtt

szokták varni a Mikulást. Itt ezt mondta Mikulás

a kis pernahajder ördögfinek:

Ezt a két ablakot

Telerajkuk itten.

Józsinnál, Rózsinnál

Jóbb kisgyermek nincsen.

Surrunj be hozzájuk

Patahegyen, csendben,

Agyakra is tegyél cukrot, —

Legyen minden rendben.

Nohiszen Krampi rendbehozott itt is mindent!

Bement Rózsikáékhoz, de nem adott ám nekik

semmit, hanem ahelyett a virgáccsal alaposan el-

náspárgolta őket. Mondták is ám ezek a jó kis

gyerekek nagy sivalkodva, hogy ugy látszik, nem

érdemes már jónak lenni, — hát jövőre nem is

lesznek ők jók!

Igy ment ez végig városokon, falvakon. A gy-

rekek egyszerre jajgatott és kiabált keservében, mész

gében, másrésze gem nevelt és mlatott váratlan

örömben. A jók sirtak, a rosszak nevettek...

— Dehát mi ez? — tűnődött végre Mikulás apó,

— Ennyi sok gyerek sir és kiabál.

Rajott, hogy mi történt. Rajott a Krampi huncutságára.

— No várj csak, — mondta neki — most megblattelek!... Te kiscserélted az én ajándékaimat, én pedig most ki foglak cserélni téged! Ezt az örege putlonyt itt az erdőszélen el szoktam dobni, hadd tüzelyek el a szegény emberek. A Krampuszt pedig kézen szoktam fogni, mert kétjamban elvérdbe elveszne itt ezen a ismeretlen földi világon. Hát most elcserelem veled a putlonyt, ezaz téged doblak el, az örege putlonyt meg viszem magammal!

Hidég hóval szemben
Nagy benned az iszony,
De én azt nem bánom,
Itt is hagyjak bizony.
Én megyek az égbe,
Neked meg jó volna,
Ha mehetnél vissza
A tizes pokolba.
Mennél ugy-e? Amde
Attól fogd vésiki!
Nem mehetsz már haza
Jóvá Mikulásig!...

Mire Krampi magáhozvert meglepődéséből, már egyedül volt az erdőszélen. Mikulás eltűnt az alacsony ragyogó csillagok között. Kis idő múlva arra jött egy nagybajszú, igen komoly uriember, a falubeli tanítókécsi. A szomszéd faluban volt Mikulás-estét megadni s most ballagott hazafelé. Feszítette a sötétben az ijedten és dühösen ugriandzó kis ördögöt.

— Hát te ki fia-borja vagy? — kérdezte, vállonragadva Krampit. — Hogy mersz ilyen későn házonkívül csavarogni? Mi? Hol laktok?

— A pokolban! — felelt Krampi megreulva e haragos úrtól.
— Micsoda? — kiáltott az, most már igazán megharagudta.

— Ilyen feleletet mersz adni nekem? Kicsoda az apád?

— Az ördög! — kiáltott Krampi kétségbeesetten. No csak ez kellett a tanító bácsinak. Megragadta a kis patást s elkezdte tángálni a botjával.
— Még tréfálodzol velem, te haszoniatlan? No hát majd adok én neked! Így ni!...

Jól megnadrágolta a vadul bömbölő ördög-rajkót, aki végül mégis kiugrott valahogy a „barátságosan” szorító kezéből és beszaladt a sötét erdőbe.

Az ördög nem tud sirni. A sziv fájdalmát megkünyebbitő könnyeket csak az emberi természetnek adta meg Istén. Krampi sem tudott sirni. Fikéserevésében az erdei fákhba verte a fejét s megfogadta magában, hogy a jó Mikulást soha többé nem csapja be. Mikulás meg is érdemelte ezt a fogadalmat, mert most is végül mégis csak ő mentette meg a kis ördögöt. Lezúrt ugyan az

ördög Krampusznak, hogy ő a fiát a földön hagyta bántetésből, hát most Krampusz megnem érte, de sürgősen, mert még meghull a gyerek a havas téli világban.

Igy történt, gyoh amikor Krampi éppen verte a fejét a fába nagy keserevényben, hát kénkőves láng csapott ki a földből s a következő pillanatban nagy hupcázás közben megjelent a néhás öreg Krampusz. Rákialtott ám a fiára:

Hapci! Gyere ide,
Hadd töröllek képen!
Hapci! Bocsnatol
Kérsz most fölém szépen.
Aló mars előre,
Ne bujj a bokorba,
Hapci! Gyere velem
Haza a pokolba!...

A titlenl fogva vite haza a rajkót, aki háromszorosan büntődött, mert megbántotta a Mikulást, eladrágolta a tanítókécsi s végül odahaza három napig nem volt szabad neki rállni a tizes parázsra. Ez pedig a legnagyobb büntetés a Krampuszvilágra.

De meg is jövott Krampi. Ő lett a legjobb az ördögök között, — bár azok között talán nem is olyan nagy vice a legjobbnak lenni...

ESZEN HOZOL, MIKULÁS!

Mikulás, te pontos vagy,
Mégjöttél hát újra,
Kopott, fakó baránybőr
Ködmönödbe bujva.
Nem csoda, hogy így kopott
Ez a furcsa ködmön.
Mondd, hány éve jársz vele
Téli fagyban, ködben?
Szakállad is be fehér
S be ráncos az arcod!
Igaz, hogy fölötted már
Sok év elviharzott.
No, de fő, hogy hátadon
A putlony még ott van
S hozol mindig egyet-mást,
Ha jársz is kopotlan.
Ugy-e hoztál idén is
Cukrot, könyvet, babut,
Trombitás huszart s hozzá
Fejűt, fürgé lábat?
De te rázod csak fejed:
„Ne légy oly kíváncsi!
Nem tudod a holnapi
Reggelt már kívánni?
Tedd ki csak az ablakba
Cipődet s meglátod,
Cserken nem hagy idén sem
Régi vén barátod!”

MIKULÁS VÁRÁS

Mi kis lányok, kis fiúk most
Szípen sorballunk,
Egy mosolygó öregeput
Örvendezve várunk.
Tart karokkal, telt torokkal
Fujjuk a vig nótát —
Ugy köszöntjük ősz-szakalú
Mikulás apójtát.

OKTATÁSOK

A kis Juliska ott állt a lámpa mellett és nézte, hogy az éjjeli lepkék mind röpködnek a fényesség körül. Csak röpködnek, csak szállongnak, míg azán egyik a másik után belehull a lángba s elpusztult. Juliska szeretett volna segíteni rajtuk és egyre mára kergette-hajszolta őket, de hiába, a kis pillék visszapótlak és egymásután elpusztultak.

— Látd — mondta édesanyja, ki közben bejött a szobába és nézte, mint szeretné Juliska a kis lepkéket megmenteni! — Látd, gyi viselkedik az ottalan, haszonatlan gyermek is, mikor édesanyja hiába inti a jóra. Mert vannak Istennek olyan oklatan teremtséi, kiket a legjobb akarat sem segít.

REJTVÉNYEK, JÁTEKOK, MÓKKA ÉS EGYÉB HUNCUTSÁGOK

Megjelölések a Tündérország dec. 1-i számaiból

Rejtőrejtvények: 1. Toldy, 2. Erdélyen, 3. Zuhaltag, 4. Böke veld.
Rejtett ímevetyek: 1. Ármán, 2. Pali, 3. Laci, 4. Toni.

Oszloprejtvény: 1. Zár (A kérdés hibás volt).
Uri, 9. Rung, 10. Ujj. A vastagon rajzolt első sor:
Zoro és Huru.

Kockarejtvény: 1. Liba, 2. Irén, 3. Bere, 4. Anca.
2. Orr, 3. Rák, 4. Ott, 5. Éva, 6. Sik, 7. Hős, 8.

Keresztrejtvény: Vizszintes: 2. Vív, 4. Bányat,
6. C D R, 8. Rom, 10. Ásó, 12. Humor, 13. Icnka,
14. M B S, 16. S C O, 17. Sár, 19. Halál, 20.
Voz. — Függőleges: 1. Hindu, 2. Vég (a kérdés hibás volt), 3. Var, 5. Bomba, 7. Cucus, 8. Rumi, 9. Mos, 10. Ács, 11. Oko, 15. Kalóz, 17. Sav, 16. Ráz.
Rácsrejtvény: 1. Szán, 2. Urfi, 3. Olló, 4. Imre,

5. Alma. — Vizszintes: 1. Subotica.
Pótlőrejtvény: Gaál Franciaika.

A hűkereső pályázati megjelölése

A Tündérország meseiben több szót készakarva fordítva nyomonunk s a gyerekek leladata, hogy kikeressek a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a „Megjelölés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a Tündérország postaldájába, a szerkesztőség folyosóján, szerda estig, legkésőbb azonban csütörtök reggeléig. A hűkereső pályázat megjelölő közötti könyvjutalmat sorolom: ki.

A multvasárnap Tündérországban az alábbi hibák fordultak elő: gyoh, za, za, gye, en.

A multibeti hűkereső pályázati nyertes Török Zoltán. Jutalmkönyvét postán küldjük el Szaravóba

A rejtvényeket egészen, vagy részben megjelölték, szép fésiményi küldtek be:

Hajnal Irénke, Reiter József, Tóth Irénke, Németh László, Kecskeméti Erzsébet és Annus, Bogács Mariska és Ágneske, Deber Józsi, Gombács testvérek, Busa György, Dégely Honka, Nagy Pieta, Kulcsosy Imke, Müller Annus és Erzsébet, Gislar Rózi és Erzsébet, Pázmány Annka és Péterke, Erdélyi Katica és Laetka, Szécsényi Margit, Farkas Erzsébet, Döme Teres és Icnka, Koszó Manci, Wolenz Pál és Pityu, Szilágyi Erzsébet, Keresztes Radtvoj, Raptly Erzsébet, Fiala Nándor és Rezső, Kaszás Zsófia, Lencse Gizzi, Kovács Imre, Wirtz Ferike és Mariska, Varga Ferike, Apró Laci, Balaton Sándor, Móricz Bandi, Tóth János, ifj. Madar József, Madár Emma, Zsolár Irén, László József és Mihály, Péter Ferenc, Károly és Pál, Schubert Magda, Kott Rezső, Tóth József, Majoros Imre, Mokus János és Feri, Baksa Juliska, Spolarich Elfi, Pfaff János, Schwarz Magda, Aranyosi Béla, Horváth Sanyka, Lutyé Sándor, Bunnik Janika és Józsika, Gubik Honka és Károly, Sörös Matild és Pisty, Ralfay Mária, Pásztor Irma, Budai Julia, Kovácsics Kálmán, Ván Rózsi, Kincz Pistike, Filkó Kató, Herhut Károly, Takács Juliska, Kovács Eruska, Bozonádi Márton, Milicz Vali, Kovács Laci és Hajnalika, Dada Irénke, Celler Gizike, Bollák Viktória, Fejér Vilma, Péter és Nándor, Török Zoltán, Bózsó Dezső, Brasko Liduska, Brasko Ferenc, Farkas Bózsó, Zámbo Mihály, Szilva Magduka, Bozsik Szinisa és Olga, Gatter Gizike, Janosits Paula, Molnár Katica, Zsigrey Mariska, Bakos Jenő, Szabó Pirike, Magduka, Zoltik, Nándorika és Laetka, Cséh Irénke és Józsika, Bauer Ádám, Kovács Janika, Spless Edit, Falkenstein Gyula, Bódy Balint, Varga Dezső, Faragó Erleka, Farkas Juliska, Palinkás Anna, Mészáros Bózsike, Nagy